

Župančičeva 3, p. p., 644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 63 00

F: 01 369 66 59

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

Številka: IPP 007-428/2024

Ljubljana,

EVA 2024-1611-0037

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov
– predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (EVA 2024-1611-0037) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- besedilo predloga zakona

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- vsa ministrstva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje,
- Uprava Republike Slovenije za javna plačila.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance, – mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, – Urška Kos, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila, – Peter Grum, generalni direktor Finančne uprave Republike Slovenije.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
– Klemen Boštjančič, minister za finance, – mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance, – Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance, – mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, – Urška Kos, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila, – Peter Grum, generalni direktor Finančne uprave Republike Slovenije.
5. Kratek povzetek gradiva:
S predlogom zakona se zagotavlja pravna kontinuiteta na področju prenosa in izvajanja Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU), ki je bila prenesena v pravni red Republike Slovenije z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 47/19; v nadaljnjem besedilu: novela ZOPSPU-1A). Namen Direktive 2014/55/EU je zavezati vse kategorije naročnikov, kot jih opredeljujejo področne direktive EU in področni zakoni držav članic, da sprejmejo in obdelajo e-račune, če so skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določena v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU. Z uveljavitvijo evropskega standarda za izdajanje e-računov je domačim in tujim gospodarskim subjektom olajšan nastop na notranjem trgu Evropske unije, zlasti pri izvajanju čezmejnih javnih naročil ali na področju trgovine. Na ta način se izboljšuje konkurenčnost in pravna varnost gospodarskih subjektov ter odpravljajo administrativne, pravne, tehnične in druge ovire, ki nastajajo zaradi nezdržljivosti nacionalnih standardov in predpisov držav članic Evropske unije, ki urejajo izdajanje e-računov. S tem se spodbuja razvoj elektronskega poslovanja in državam članicam, naročnikom ter gospodarskim subjektom omogoča ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov, vpliva na okolje in zmanjševanja upravne obremenitve. Ob izvajanju določb novele ZOPSPU-1A, ki urejajo izmenjavo e-računov in obveznosti naročnikov, se je v praksi izkazalo, da je to področje normativno podnormirano in ne zajema vseh razmerij med izdajatelji in prejemniki e-računov in drugimi udeleženci v sistemih izmenjave e-računov, kot so npr. ponudniki storitev procesne obdelave podatkov oziroma ponudniki e-poti in potrošniki. Ker to področje zajema širši krog subjektov in razmerij med temi subjekti predlagatelj ocenjuje, da je potrebno ta razmerja in posebnosti v zvezi z izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov urediti s posebnim zakonom in podzakonskimi predpisi. Zaradi zagotavljanja varne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov ter kakovosti teh storitev predlog zakona ureja obveznosti ponudnikov e-poti in preglednost njihovega poslovanja ter vpis podatkov v Poslovni register Slovenije.

V primerjavi z obstoječim ZOPSPU-1, ki ureja obveznost izmenjave e-računov za poslovne subjekte, ki vstopajo v obligacijska razmerja s proračunskimi uporabniki oziroma naročniki, se s predlogom tega zakona obveznost izmenjave e-računov razširja na vse gospodarske subjekte in njihova medsebojna obligacijska razmerja. To pomeni, da morajo poslovni subjekti izdajati drugim poslovnim subjektom izključno e-račune.

Predlog zakona varuje potrošnike tako, da tej kategoriji prejemnikov e-računov omogoča, da se prostovoljno odločijo, ali bodo prejeli e-račune ali pa račune v fizični / papirni obliki. Poslovni subjekti in proračunski uporabniki lahko potrošnikom izdajajo e-račune, če je potrošnik podal soglasje oziroma je tako predhodno dogovorjeno s pogodbo ali splošnimi pogoji poslovanja, ki se uporabljajo in veljajo kot pogodba. Kadar poslovni subjekt ali proračunski uporabnik izda e-račun potrošniku, mora e-računu priložiti vizualizirano vsebino računa v PDF, TIFF ali drugem standardnem formatu, ki omogoča preprost vpogled v vsebino računa. Potrošnik lahko kadar koli prekliče soglasje za prejemanje e-računov in od poslovnega subjekta ali proračunskega uporabnika zahteva, da mu račune pošilja v papirni obliki.

V 4. členu predloga zakona so opredeljene tudi izjeme, za katere se zakon ne uporablja. Razlogi za te izjeme so podrobneje opredeljeni v obrazložitvi navedenega člena.

Poročanje po ZIERDED bo potekalo na način, da morajo biti vsi e-računi poslani Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) obvezno v standardu e-SLOG. Novost, ki je predlagana v tem zakonu, je da v primerih, ko zavezanci pošljejo e-račun na FURS takega računa ne rabijo davčno potrditi po zakonu, ki ureja davčno potrjevanje računov. E-račune je treba FURS poslati v roku 8 dni od dneva izdaje oziroma prejema računa v odvisnosti od tega, kdo pošilja račune na FURS. Kadar se e-račun izmenja prek ponudnikov e-poti, sta e-račun FURS dolžna poslati ponudnik e-poti izdajatelja in ponudnik e-poti prejemnika računa. Kadar se e-račun med izdajateljem in prejemnikom izmenja neposredno, sta e-račun FURS dolžna poslati izdajatelj in prejemnik računa. Kadar poslovni subjekt izda račun, ki ni e-račun, subjektu, ki ni potrošnik, izven Republike Slovenije, mora sam zagotoviti pošiljanje podatkov o računu FURS v standardu e-SLOG v roku 8 dni od izdaje računa. Kadar poslovni subjekt prejme račun (ne glede na obliko, v kateri je račun izdan) od subjekta, ki ni potrošnik, izven Republike Slovenije, mora prejemnik računa sam zagotoviti pošiljanje podatkov iz prejetega računa FURS v standardu e-SLOG v roku 8 dni od prejema računa. Kadar izda poslovni subjekt e-račun potrošniku v skladu z 9. členom tega zakona, mora izdajatelj računa ali ponudnik e-poti izdajatelja računa poslati e-račun FURS v roku 8 dni od dneva izdaje oziroma prejema računa, če pošilja račun ponudnik e-poti izdajatelja računa. Če poslovni subjekt izda potrošniku račun, ki ni e-račun, in za njega ne velja zakon, ki ureja davčno potrjevanje računov pri gotovinskem poslovanju (t.i. negotovinski računi), mora izdajatelj računa zagotoviti pošiljanje podatkov o računu FURS najmanj v obsegu, kot je predpisano v 14. členu tega zakona, in sicer v roku 8 dni od izdaje računa.

E-računi se izmenjujejo v:

- standardu e-SLOG,
- sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov in so na seznamu, ki sta določena v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU,
- drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa, razen če ta zakon določa drugače.

Veljavno verzijo standarda e-SLOG objavi Gospodarska zbornica Slovenije na svoji spletni strani po potrditvi Nacionalnega foruma za e-račun.

Kadar izdajatelj in prejemnik e-računa uporabljata različna standarda za e-račun, lahko ponudnik e-poti v dogovoru z izdajateljem ali prejemnikom e-računa izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

Glede na posebnosti in normativna področja, ki jih predlog zakona ureja, je nadzor nad njegovim izvajanjem dodeljen v pristojnost štirim organom, in sicer Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), FURS, Ministrstvu za javno upravo ter Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije.

Zaradi zakonitosti poslovanja zavezancev so v kazenskih določbah predloga zakona opredeljeni prekrški in globe za posamezne prekrške.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

V zvezi z izvajanjem določb predloga zakona, ki urejajo izmenjavo elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov, ocenjeni stroški za nadgradnjo informacijske podpore FURS znašajo približno 270.000 evrov. Ta sredstva bodo zagotovljena v okviru rednih proračunskih sredstev, ki jih FURS prejema za dograditve in vzdrževanje informacijskega sistema. Predvideni rok za razvoj oziroma nadgradnjo informacijskega sistema FURS za namen izvajanja tega zakona je 12 mesecev.

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo vsi proračunski uporabniki prejemati izključno e-račune, zato določitev obveznosti prejemanja e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, od UJP in proračunskih uporabnikov ne zahteva prilagoditve obstoječega poslovanja oziroma nabav nove strojne in programske opreme, drugih materialnih stroškov ali stroškov dela. Za izvajanje nadzora niso predvidena dodatna proračunska sredstva, le ta se bodo zagotavljala v okviru obstoječih kadrovskih kapacitet in zagotovljenih proračunskih sredstev.

ERačun B2B vmesnik trenutno povezuje ponudnike e-poti in proračunske uporabnike v smeri izdajanja in prejemanja e-računov. Potrebno ga je razširiti tako, da se vključi nov ponudnik Mini blagajna, ki lahko povezuje manjše pravne osebe za potrebe izmenjave e-računov (izdajanja in prejemanja) s proračunskimi uporabniki in vsemi ostalimi ponudniki, ki so povezani na sistem ERačuni B2B. Ocena te nadgradnje je 65.000,00 EUR + DDV.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

/

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

/

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:*(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)*

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS:
- Združenju občin Slovenije ZOS:
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS:

NE

NE

NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani. /

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

Gradivo je bilo objavljeno na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi«.

Datum objave: _____

Če je odgovor DA, navedite:)

V razpravo so bili vključeni: /

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06-ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija.

Dne _____ je bil predlog zakona poslan v medresorsko usklajevanje vsem ministrstvom in Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo ter naslednjim organom oziroma subjektom _____

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): _____/

Upoštevani so bili: /

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:/

Poročilo je bilo dano /

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

**Klemen Boštjančič,
minister**

PRILOGE:

- Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- Predlog zakona
- Obrazec – priloga 2
- Korelacijska tabela
- Izjava o skladnosti
- MSP test

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

EVA: 2024-1611-0037

Številka:

Datum:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (EVA 2024-1611-0037) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- besedilo predloga zakona

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- vsa ministrstva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje,
- Uprava Republike Slovenije za javna plačila,
- Finančna uprava Republike Slovenije.

ZAKON
O IZMENJAVI ELEKTRONSKIH RAČUNOV IN DRUGIH ELEKTRONSKIH DOKUMENTOV -
ZIERDED

I. UVOD**1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Uporaba e-računov je v slovenski pravni red vpeljana z Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10), ki je začel veljati 7. 8. 2010. Na podlagi 26. člena omenjenega zakona je bila pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP) vzpostavljena enotna vstopna oziroma izstopna točka, prek katere neposredni in posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov (državni organi, občine, javni zavodi, javne agencije, javni skladi ...) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki) pošiljajo ali prejemajo e-račune. S tem je Republika Slovenija postala ena izmed prvih držav članic Evropske unije, ki so vpeljale poslovanje z e-računi.

Na podlagi novele zakona ZOPSPU-A (Uradni list RS, št. 111/13) morajo vsi proračunski uporabniki od 1. januarja 2015 dalje prejemati račune in spremljajoče dokumente izključno v elektronski obliki. Pravne in fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: gospodarski subjekti), ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali izvajajo gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune le prek spletne aplikacije UJP ali prek zainteresiranih ponudnikov plačilnih storitev in ponudnikov procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sistema izmenjave e-računov), ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov.

Na območju Republike Slovenije se uporablja standard e-SLOG 2.0, ki je enotna standardizirana oblika dokumentov, ki jo je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS). GZS je s projektom e-SLOG 2.0 uspel povezati interese in strokovnjake iz več kot 100 podjetij in jih združiti pri pripravi in uveljavljanju enotnih slovenskih priporočil, ki poslovnim subjektom omogočajo elektronsko poslovanje. Rezultat projekta so standardi za elektronske dokumente: račun, naročilnica, dobavnica, opomin in IOP (izpisek odprtih postavk). Nosilec avtorskih pravic za eSLOG 2.0 priporočil je GZS, v pripravo in vzdrževanje priporočil pa sta vključena Nacionalni forum za eRačun, katerega član je tudi UJP, ter Sekcija Ponudnikov poslovnih programov S3P pri Združenju za informatiko in telekomunikacije (**vir: spletna stran GZS - Združenje za informatiko in telekomunikacije*).

Iz letnih poslovnih poročil UJP je razvidno, da je bilo prek enotne vstopne/izstopne točke izmenjano naslednje število e-računov:

- v letu 2015 skupaj 4.455.003 (od tega 3.994.142 prejetih in 460.861 izdanih e-računov);
- v letu 2016 skupaj 4.525.902 (od tega 4.015.598 prejetih in 510.304 izdanih e-računov);
- v letu 2017 skupaj 4.675.727 (od tega 4.080.214 prejetih in 595.513 izdanih e-računov);
- v letu 2018 skupaj 4.867.442 (od tega 4.161.072 prejetih in 706.370 izdanih e-računov);
- v letu 2019 skupaj 5.100.762 (od tega 4.216.425 prejetih in 884.337 izdanih e-računov);
- v letu 2020 skupaj 4.895.719 (od tega 3.830.299 prejetih in 1.065.420 izdanih e-računov);
- v letu 2021 skupaj 5.347.407 (od tega 4.069.159 prejetih in 1.278.248 izdanih e-računov);
- v letu 2022 skupaj 5.894.089 (od tega 4.302.704 prejetih in 1.591.385 izdanih e-računov);
- v letu 2023 skupaj 6.239.676 (od tega 4.361.099 prejetih in 1.878.577 izdanih e-računov).

Po ocenah Gospodarske zbornice Slovenije je na letni ravni v Sloveniji izdanih med 60 - 80 milijonov negotovinskih računov, ki so plačani preko ponudnikov plačilnih storitev.

V državah članicah Evropske unije in v tretjih državah se zdaj uporablja več svetovnih, nacionalnih in regionalnih standardov za izdajanje elektronskih računov (v nadaljnjem besedilu: e-računi), ki večinoma niso medsebojno povezljivi, kar povzroča pretirano zapletenost, pravno negotovost in dodatne stroške gospodarskim subjektom, ki uporabljajo e-račune v različnih državah članicah, ter tem subjektom omejuje dostop na nove trge zaradi novih in različnih standardov izdajanja e-računov ob njihovem sodelovanju pri izvajanju čezmejnih javnih naročil ter čezmejni trgovini oziroma ob vsakem dostopu na nov trg. Zato Direktiva 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU) ureja določitev evropskega standarda za izdajanje e-računov in seznama sintaks, ki ga Evropska komisija objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Navedena direktiva zavezuje države članice, da naročnikom, ki izvajajo javna naročila, naložijo obveznost prejetja in obdelave e-računov, če so skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Na ta način so zavarovane pravice in interesi domačih ali tujih gospodarskih subjektov, ki se odločijo, da bodo pri izvajanju javnega naročila ali koncesijske pogodbe ali pogodbe o javno zasebnem partnerstvu izdajali račune v skladu z navedenim evropskim standardom. S tem je izpolnjen temeljni namen Direktive 2014/55/EU, ki je bila sprejeta zaradi odprave pravnih in tehničnih ter administrativnih ovir, zapletov in stroškov gospodarskih subjektov pri čezmejni trgovini in čezmejnih javnih naročilih. S tem se spodbuja razvoj elektronskega poslovanja in državam članicam, naročnikom ter gospodarskim subjektom omogoča ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov, vpliva na okolje in zmanjševanja upravne obremenitve.

Vsebina Direktive 2014/55/EU je specifične tehnične narave in je vezana na določitev, vzdrževanje in nadaljnji razvoj ter uporabo evropskega standarda za semantični podatkovni model osrednjih elementov e-računa, ki ga je morala pripraviti pristojna evropska organizacija za standardizacijo, odobrila pa ga je Evropska komisija, skladno z zahtevami in merili, opredeljenimi v prvem odstavku 3. člena navedene direktive. V ta namen je bil izdan Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1870 z dne 16. oktobra 2017 o objavi sklica na evropski standard za izdajanje elektronskih računov in seznama sintaks v skladu z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 266 z dne 17. 10. 2017, str. 19).

Iz 9. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), v katerem so opredeljena merila za pridobitev statusa naročnika, ter iz informativnega seznama naročnikov, ki je Priloga 3 Uredbe o informativnem seznamu naročnikov in obveznih informacijah v obvestilih za postopek naročila male vrednosti (Uradni list RS, št. 37/16), je razvidno, da več kot 95 % vseh naročnikov predstavljajo proračunski uporabniki, za katere velja ZOPSPU-1. Med preostale kategorije naročnikov, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, spadajo javni gospodarski zavodi, druge osebe javnega prava, javna podjetja, ki opravljajo eno ali več dejavnosti na infrastrukturnem področju, in drugi subjekti, ki jim je pristojni organ Republike Slovenije podelil posebne ali izključne pravice za opravljanje dejavnosti na infrastrukturnem področju (plin, toplota, električna energija, voda, storitve prevoza, pristanišča in letališča, poštna storitve, črpanje nafte in plina ali izkopavanje premoga ali drugega trdnega goriva).

Status naročnika in obveznosti zavezancev pri izvajanju javnih naročil so opredeljene tudi v drugih področnih zakonih, in sicer v Zakonu o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-1I in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV) in Zakonu o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19 in 121/21 – ZJN-3B; v nadaljnjem besedilu: ZNKP), Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06) ter v Zakonu o gospodarskih javnih

službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40).

Prenos Direktive 2014/55/EU je v slovenski pravni red opravljen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 47/19; v nadaljnjem besedilu: novela ZOPSPU-1A), pri čemer je bilo upoštevano dejstvo, da so e-računi v slovenski pravni red vpeljeni z Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10, 111/13 in 77/16 – ZOPSPU-1) oziroma z zdaj veljavnim Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU-1), ki ima na tem področju vlogo posebnega predpisa (lex specialis), ter dejstvo, da večino naročnikov predstavljajo proračunski uporabniki. Z novelo ZOPSPU-1A je veljavnost zakona izjemoma razširjena tudi na naročnike, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, in sicer v delu, ki se nanaša na obveznost prejetja in obdelave e-računov, če so bili izdani v skladu z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Na ta način je bilo z vidika ekonomičnosti zakonodajnega postopka in normativne preglednosti zagotovljeno, da se zaradi prenosa Direktive 2014/55/EU v slovenski pravni red ne spreminjajo in dopolnjujejo vsi navedeni zakoni na področju javnega naročanja, podeljevanja koncesij, izvajanja koncesijskih pogodb, urejanja javno-zasebnega partnerstva in podeljevanja drugih posebnih ali izključnih pravic gospodarskim subjektom na infrastrukturnem ali drugih področjih.

V Direktivi 2014/55/EU je med drugim predvideno, da novi evropski standard za izdajanje e-računov ne bi smel zamenjati obstoječih nacionalnih standardov in tudi ne omejevati njihove uporabe, če z njim niso v nasprotju, temveč bi morale biti mogoče te standarde še naprej uporabljati vzporedno z njim. To pomeni, da se z navedeno direktivo in predlogom tega zakona ne posega v obstoječi standard e-SLOG.

Predlagatelj je hkrati s predlogom tega zakona pripravil tudi predlog Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah, ki v prehodnih in končnih določbah predvideva prenehanje določb ZOPSPU-1. Zaradi zagotovitve pravne kontinuitete pri izvajanju navedene direktive na območju Republike Slovenije ter skladnosti slovenskega pravnega reda s pravom Evropske unije, se s predlogom tega zakona ureja prenos navedene direktive tako, da zavezuje vse kategorije naročnikov.

Ob izvajanju določb ZOPSPU-1, ki urejajo izmenjavo e-računov in obveznosti naročnikov, se je v praksi izkazalo, da je to področje normativno podnormirano in ne zajema vseh razmerij med izdajatelji in prejemniki e-računov in drugimi udeleženci v sistemih izmenjave e-računov, kot so npr. ponudniki storitev procesne obdelave podatkov oziroma ponudniki e-poti in potrošniki. Ker to področje zajema širši krog subjektov in razmerij med temi subjekti predlagatelj ocenjuje, da je potrebno ta razmerja in posebnosti v zvezi z izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov urediti s posebnim zakonom in podzakonskimi predpisi.

Predlog zakona predvideva tudi sporočanje e-računov in podatkov iz izdanih in prejetih e-računov Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS). Za tovrstno poročanje je mogoče uporabiti različne rešitve, ki jih je glede na njihove značilnosti razvrstiti v naslednje modele: (1) Model interoperabilnosti (določena je le dogovorjena oblika dokumentov in metodologija za izmenjavo poslovnih dokumentov, brez posredovanja davčnemu organu), (2) Model poročanja o računih v realnem času (davčni zavezanec po izdaji računa sporoča davčnemu organu), (3) Model kliringa (model temelji na davčnem potrjevanju računa, izmenjave dokumentov potekajo neposredno med gospodarskimi subjekti, in postopki izmenjave računov niso urejeni s strani državnega organa), (4) Model centralne izmenjave (predhodno opisan model se nadgradi s osrednjo platformo, ki jo vzpostavi državni organ), (5) Model decentraliziranega poročanja in izmenjave (model kjer potrjevanje in izmenjavo podatkov izvajajo certificirani ponudniki storitev (oziroma ponudniki e-poti) in ne osrednja platforma kot v prehodnem modelu).

V zakonu je predlagan zadnji model, po katerem izdajatelj in prejemnik posredujeta e-račune oziroma podatke iz e-računov preko registriranih ponudnikov storitev oziroma ponudnikov e-poti. Zadnji model je bil prepoznan kot najprimernejši, ker je potrebno najmanj prilagoditev in zaradi enotnosti e-SLOGA, hkrati pa uravnoveša vladne in poslovne potrebe.

Sistem DDV temelji na kreditni metodi, ki davčnemu zavezancu omogoča odbitek njemu zaračunanega DDV od njegove davčne obveznosti, tj. obračunanega DDV na strani prodaje. Navedeni sistem daje priložnost za različne vrste zlorab, od katerih je najbolj znan t. i. »davčni vrtiljak«, ki pomeni resno grožnjo sedanjemu sistemu DDV. Utaja DDV vrste »davčni vrtiljak« deluje po načelu zahtevkov vračila DDV, ki v verigi dobav nikoli ni bil vplačan. T.i. davčni vrtiljak je le ena izmed oblik utaje DDV po tem principu, pri čemer gre pri tej vrsti utaje za mednarodni element in večjo kompleksnost izvedbe utaje. Zaradi izredne razširjenosti utaj in ranljivosti sistema obdavčitve z DDV je treba nenehno spremljati in izboljševati sistem DDV kot tudi nadzorne mehanizme.

Za davčne zavezance, ki pošteno izpolnjujejo svoje davčne obveznosti, so davčni zavezanci, ki davkov ne plačujejo, nelojalna konkurenca, kajti zaradi neplačevanja davkov si nezakonito zmanjšujejo svoje stroške poslovanja in tako ustvarjajo nelojalno konkurenčno prednost in velike dobičke.

Zaradi navedenega FURS za preprečevanje goljufij na področju DDV izvaja preventivne ukrepe s katerimi poskuša potencialno rizičnim zavezancem onemogočiti vstop v sistem DDV (poostren nadzor v registracijskih postopkih za DDV,...) in s katerimi druge poslovne subjekte opozarja na možnost morebitnega sodelovanja v utajah ter posledicah takšnih ravnanj.

FURS poleg navedenih preventivnih ukrepov izvaja tudi druge ukrepe s katerimi poskuša utaje DDV preprečevati oz. le te čimprej zaznati in ustaviti. FURS tveganje na področju sistemskih utaj DDV poskuša obvladovati tudi s pomočjo analitskih orodij.

Kljub vsem navedenim ukrepom pa FURS s sedaj razpoložljivimi podatki ne more zaznati in ustaviti utaj DDV v njihovi začetni fazi, saj jih je z obstoječimi ukrepi mogoče zaznati šele ob oddaji obračunov DDV, kar daje goljufivim subjektom nekaj mesecev možnosti izvajanja goljufij preden jih z analizo podatkov lahko FURS ugotovi. Sistemske goljufije DDV se namreč izvajajo na način, da v vlogi »neplačujočih gospodarskih subjektov« nastopajo zavezanci, ki so trimesečni zavezanci za DDV, v vlogi t.i. »profiterjev« pa mesečni zavezanci, ki v predloženem obračunu DDV zahtevajo vračilo davka, ki zapade bistveno prej, kot so »neplačujoči gospodarski subjekti« dolžni predložiti obračune DDV. Pri tem pa podatki iz obračunov DDV niso povezljivi s transakcijami na podlagi katerih je obračun sestavljen, saj poročanja, kot je to urejeno za dobave blaga in storitev v EU (VIES sistem) za domače transakcije ni in je treba tovrstne anomalije preveriti z nadzori ter dodatno pridobiti podatke, da se lahko ugotovijo goljufive transakcije in poveže sodelujoče zavezance v goljufiji. V zadnjih letih, tako kot v drugih državah članicah EU, tudi v Sloveniji zaznavamo povečano število davčnih zavezancev s fiktivnimi računi, to so »neplačujoči gospodarski subjekti«, ki po naročilu »profiterjev« izdajajo račune za dobave, ki nikoli niso bile opravljene, s čimer »profiterjem« omogočajo odbitek DDV, ki v proračunu s strani »neplačujočih gospodarskih subjektov« nikoli ni plačan.

FURS s spremljanjem teh goljufivih verig z uporabo analitičnih orodij in uporabo podatkov iz mednarodne izmenjave ter izvajanjem nadzorov poskuša omiliti škodo v proračunu, vendar tovrstnih utaj DDV na takšen način ni mogoče dovolj hitro odkriti, da bi s tem preprečili nadaljnje oškodovanje proračuna. Davčni nadzori tovrstnih utaj so namreč dolgotrajni in zapleteni, potrebno je namreč pridobivati dokumentacijo od vsakega zavezanca posebej med tem pa organizatorji utaj začnejo uporabljati nove družbe za izvedbo utaje. Zato je nujno potrebno, da FURS na podlagi izdanih računov dobi informacije s katerimi bo lahko izvedel ustrežnejšo in učinkovito analizo tveganja ter s tem zagotovil tudi ustrežnejši davčni nadzor.

S tem bi se posledično tudi zagotovila večja davčno gotovost za davčne zavezance, ki svoje davčne obveznosti pošteno izpolnjujejo, saj bi se lahko zavezance hitreje obveščalo o morebitnem sodelovanju pri goljufivih transakcijah, s čimer bi se lahko izognili solidarni odgovornosti za neplačan DDV, v primeru,

če bi se v postopku nadzora dokazalo, da je davčni zavezanec vedel oziroma bi, glede na okoliščine primera, moral vedeti, da sodeluje pri utaji DDV.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilji predloga zakona so:

- zagotovitev pravne kontinuitete v zvezi s prenosom določb Direktive 2014/55/EU v pravni red Republike Slovenije;
- ureditev obveznosti naročnikov, izdajateljev e-računov in subjektov, ki ponujajo storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov;
- spodbujanje in nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja javne uprave in gospodarstva v skladu z usmeritvami in priporočili Evropske komisije in Vlade Republike Slovenije;
- izboljšanje konkurenčnosti in pravne varnosti gospodarskih subjektov ter odprava administrativnih, pravnih, tehničnih in drugih ovir, ki nastajajo zaradi nezdružljivosti nacionalnih standardov in predpisov držav članic Evropske unije, ki urejajo izdajanje e-računov;
- omogočanje ustvarjanja znatnih koristi za državo, naročnike in gospodarske subjekte z vidika prihrankov oziroma nižjih stroškov, vpliva na okolje in zmanjševanja administrativne obremenitve;
- uvedba sistema, ki bo FURS omogočil, sistematično preverjanje skladnosti med obračunanim in pobranim DDV ter izdanimi in prejetimi računi, ter zagotovitev učinkovitih orodij za preprečevanje, odkrivanje, nadzor ter dokazovanje utaj in goljufij na področju DDV ter s tem posledično zmanjšanje izgub DDV oziroma vrzeli pri pobiranju DDV ter zaščita proračunskih prihodkov Republike Slovenije iz tega naslova.

Z uvedbo e-računov bo manjša obremenitev zavezancev zaradi izvajanja nadzorov (inšpekcija, kontrola), in sicer zaradi: (1) skrajšanje časa inšpekcijskih nadzorov – manj obremenjujoči nadzori za zavezance v smislu posredovanja podatkov in sodelovanja v postopku, (2) FURS ne bo pri preverjanju obračuna DDV zahteval pošiljanje računa, temveč bo FURS v skladu ZIERDED preko sistem e-računov sam pridobil podatke o e-računu, (3) bolj ciljno usmerjeni nadzori na podlagi analize podatkov iz prejetih e-računih po ZIERDED.

Elektronski računi zavezanca samemu omogočajo hiter pregled skladnosti poslovanja v povezavi s predpisi iz pristojnosti FURS. Za zavezance bo manjša možnost naknadnega obračuna davčne obveznosti v davčnem nadzoru, ker se bo s tem zmanjšala možnost zlorab pri izdaji računov. V prihodnosti pomenijo e-računi osnovo za dvig informacijskih storitev FURS za zavezance na višji nivo, ki bo omogočil zavezanecem lažje izpolnjevanje njihovih davčnih obveznosti (npr. prilagoditev/opustitev obveznosti poročanja o dobavah po 76.a členu ZDDV-1 – poročanje o dobavah, pri kateri je prejemnik plačnik davka). FURS bo za zavezance z manjšim obsegom poslovanja, v okviru zakonsko določenih pogojev, zagotovil informacijsko podporo oz. aplikacijo, preko katere bodo lahko prejemniki oziroma izdajatelji posredovali e-račune.

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona so:

- načelo sorazmernosti: predlog zakona se omejuje zgolj na nujno potrebne določbe, vezane na prenos določb Direktive 2014/55/EU, in na razmerja udeležencev sistema izmenjave e-računov;
- načelo razvoja elektronskega poslovanja in dostopnosti spletnih storitev javne uprave ter gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti delovanja javnega in zasebnega sektorja, ki zagotavlja polno izkoriščanje vseh gospodarskih in družbenih prednosti digitalne družbe;
- načelo varnosti in zanesljivosti izmenjave e-računov in e-dokumentov ter preglednosti in kakovosti poslovanja ponudnikov storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov;

- načelo pravne varnosti gospodarskih subjektov: za naročnike, ki neutemeljeno zavračajo prejem in obdelavo e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, so v predlogu zakona predvidene sankcije, s čimer se prispeva k večji pravni varnosti gospodarskih subjektov pri sklepanju in izvajanju pogodb o izvedbi javnega naročila, koncesijskih pogodb in pogodb o javno-zasebnem partnerstvu;
- načelo varstva potrošnikov – za izdajanje e-računov potrošnikom je potrebno njihovo predhodno soglasje.
- načelo zakonitega in pravočasnega izpolnjevanja davčnih obveznosti – podatki iz e-računov se bodo posredovali FURS, kar je pomembno za odkrivanje in preprečevanje davčnih utaj.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/55/EU tako, da se bo zakon uporabljal za e-račune, ki so izdani v skladu z obstoječim slovenskim standardom e-SLOG, in hkrati tudi za druge oblike e-računov, če so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določeni v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU. Gre za e-račune, ki jih na podlagi pogodb in naročilnic za izvedbo javnega naročila ali drugih aktov, sklenjenih na podlagi oddanih javnih naročil ali koncesijskih pogodb ali pogodb o javno-zasebnem partnerstvu, prejmejo proračunski uporabniki in osrednji nabavni organi ter subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za status naročnika, določeni v ZJN-3 in v področnih zakonih, ki urejajo podeljevanje koncesij in javno-zasebno partnerstvo (v nadaljnjem besedilu: naročniki).

Direktiva 2014/55/EU se uporablja za e-račune, izdane na podlagi izvajanja pogodb, za katere se uporabljajo naslednje direktive:

- Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2015/2340/EU z dne 15. decembra 2015 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 330 z dne 16. 12. 2015, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/81/ES), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNPOV;
- Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2366 z dne 18. 12. 2017 o spremembi Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 337 z dne 19. 12. 2017, str. 21), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/23/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZNKP;
- Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3;
- Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/25/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3.

Glede na navedeno je besedilo zakona oblikovano tako, da velja obveznost prejemanja in obdelave e-računov, če so izdani v skladu z evropskim standardom za izdajanje e-računov, za vse kategorije naročnikov, ki morajo izvajati javna naročila po navedenih predpisih EU in področnih zakonih Republike Slovenije. Zato je v predlogu zakona opredeljeno, da je pojem »naročnik« skupni izraz za naročnika, kot ga opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncedenta, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja

podeljevanje koncesij, ali javnega partnerja, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

Listine, ki se po tem zakonu obravnavajo kot e-računi in drugi e-dokumenti, so podrobneje opredeljene v 3. členu predloga zakona ter v obrazložitvi navedenega člena. V izogib nejasnosti predlagatelj zakona pojasnjuje, da pojma »e-račun« in »e-dokument« ne zajemata odločb, sklepov ali drugih listin, ki jih izdajajo in pošiljajo sodni, upravni, prekrškovni, nadzorni in drugi organi pri vodenju postopkov iz svoje pristojnosti. Za izdajanje in pošiljanje oziroma vročanje tovrstnih upravnih in sodnih aktov se uporabljajo področni predpisi, ki urejajo vodenje posameznega postopka.

Zaradi zagotavljanja varne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov ter kakovosti teh storitev, predlog zakona ureja obveznosti ponudnikov e-poti ter preglednost njihovega poslovanja in obveznost, vzpostavitev seznama ponudnikov e-poti, ki ga bo vodil UJP, ter obveznost vpisa podatkov o ponudniku e-poti, prek katerega poslovni subjekt prejema e-račune in e-dokumente, v Poslovni register Slovenije ter.

V primerjavi z obstoječim ZOPSPU-1, ki ureja obveznost izmenjave e-računov za poslovne subjekte, ki vstopajo v obligacijska razmerja s proračunskimi uporabniki oziroma naročniki, se s predlogom tega zakona obveznost izmenjave e-računov razširja na vse gospodarske subjekte in njihova medsebojna obligacijska razmerja. To pomeni, da morajo poslovni subjekti izdajati drugim poslovnim subjektom izključno e-račune. Podobna normativna rešitev je uveljavljena tudi v nekaterih drugih državah članicah EU, kot so npr. Italija, Francija, Poljska, ki so v ta namen pridobile ustrezen izvedbeni sklep Sveta EU oziroma dovoljenje, da uporabijo posebni ukrep, ki odstopa od določb 218. in 232. člena Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjeno z Direktivo Sveta (EU) 2021/1159 z dne 13. julija 2021 o spremembi Direktive 2006/112/ES glede začasnih oprostitev pri uvozu in nekaterih dobavah v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L št. 250 z dne 15. 7. 2021, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2006/112/ES o sistemu DDV).

Predloga zakona sledi pravnim aktom in ciljem Evropske komisije (v nadaljnjem besedilu: Komisija), s katerimi se spodbuja nadaljnja širitev izdajanja elektronskih računov in digitalizacija knjigovodskega in davčnega poslovanja v državah članicah EU.

Komisija je leta 2020 sprejela Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: Akcijski načrt za pravično in preprosto obdavčitev, ki podpira strategijo za okrevanje¹. Eden od ukrepov, predvidenih v tem akcijskem načrtu, je sprejetje zakonodajnega predloga Komisije za posodobitev obveznosti poročanja o DDV. Kot je navedeno v akcijskem načrtu, bi moral ta predlog med drugim prispevati k poenostavitvi mehanizmov poročanja, ki se lahko uporabijo za domače transakcije.

Komisija je zaradi tega akcijskega načrta 8. decembra 2022 sprejela predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo². Z navedeno direktivo se bo spremenil člen 218 in črtal člen 232 direktive o DDV. Po sprejetju te reforme bodo države članice lahko uvedle obvezno izdajanje elektronskih računov, kar bo odpravilo potrebo po zahtevah za nadaljnja odstopanja od direktive o DDV za uvedbo takih sistemov. Direktiva bo določala, da morajo države članice, ki nalagajo to obveznost, dovoliti izdajanje elektronskih računov, ki so v skladu z evropskim standardom o izdajanju elektronskih računov in seznamom sintaks v skladu z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta. Poleg tega za izdajanje elektronskih računov s strani davčnih zavezancev in njihovo pošiljanje ni potrebno predhodno obvezno strinjanje ali preverjanje s strani

¹ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e8467e73-c74b-11ea-adf7-01aa75ed71a1.0006.02/DOC_1&format=PDF

² COM(2022) 701 final.

davčnih organov, kar pa ne posega v posebne ukrepe, dovoljene na podlagi člena 395, ki so ob začetku veljavnosti direktive že uvedeni.

Zaradi obveznega posredovanja e-računov oziroma podatkov o računih FURS, bo z vidika FURS omogočen večji nadzor in zmanjšanje davčnih goljufij. Zagotovljeno bo: (1) učinkovitejše sistemsko preverjanje skladnosti DDV-O v povezavi z dobavo/nakupom blaga in storitev v Sloveniji, (2) lažja in hitrejša identifikacija sistemskih zlorab na področju DDV, kar vpliva na učinkovitejše preprečevanje utaj na področju DDV in tudi pomeni veliko davčno gotovost za davčne zavezance, ki svoje davčne obveznosti pošteno izpolnjujejo, (3) lažja identifikacija davčnih zavezancev, ki dosegajo/presegajo prag za obvezno identifikacijo za namene DDV, (4) lažja identifikacija navideznih samozaposlenih – izdajanje računov enemu prejemniku, ki se izogiba plačevanju prispevkov za socialno varnost, (5) prepoznava računov, izdanih za neobstoječe davčne številke oz. neveljavne identifikacijske številke za DDV, (6) učinkovitejše analize na področju VIES – analiza skupnostnih dobav, pridobitev v povezavi z e-računi v verigi transakcij, (7) povezovanje podatkov o računih s carinskimi podatki (uvoz, izvoz) in podatki o plačilnem prometu v povezavi z e-računi v verigi transakcij, (8) identifikacija transportnih poti blaga z računi za opravljene transportne storitve, (9) na podlagi e-računov bi na FURS prejeli dodatne podatke za primerjavo z napovedanimi prihodki zavezancev (do sedaj le gotovinski promet, po novem tudi promet po e-računih) in s tem omogočili sistemski nadzor nad skladnostjo davčnih obračunov z zakonskimi obveznostmi in s tem vpliv na povečanje prostovoljnega plačevanja davkov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun,
- ocena drugih javnih finančnih sredstev,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva,
- predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva,
- sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročila),
- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena ...

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo vsi proračunski uporabniki prejemati izključno e-račune, zato določitev obveznosti prejetja e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, od UJP in proračunskih uporabnikov ne zahteva prilagoditve obstoječega poslovanja oziroma nabav nove strojne in programske opreme, drugih materialnih stroškov ali stroškov dela.

Za izvajanje 21. člena predloga zakona, ki ureja nadzor, niso predvidena dodatna proračunska sredstva. UJP, FURS in TIRS ter Ministrstvo za javno upravo bodo izvajali nadzor v okviru obstoječih kadrovske kapacitete in zagotovljenih proračunskih sredstev.

Predlagane rešitve, ki urejajo pošiljanje e-računov FURS, bodo omogočile lažji nadzor in odkrivanje davčnih goljufij ter poplačilo dolgovanega DDV, hkrati pa bodo delovale tudi preventivno in zmanjšale število poskusov goljufij pri davčnih zavezancih ter bodo imele pozitivne finančne učinke na prihodkovno stran državnega proračuna, saj bodo pozitivno vplivale na višino pobranega DDV.

Uvedba e-računov in pošiljanje e-računov FURS najkasneje v 8 dneh od prejema/izdaje e-računa pri ponudniku e-poti oziroma od izdaje/prejema e-računa pri izdajatelju/prejemniku, če e-račun izmenjata neposredno, bi tako bistveno pripomogla k:

- hitrejši zaznavi davčnih vrtiljakov in slamnatih družb, saj bi že v doglednem času s primerjavo izdanih računov lahko tovrstne goljufije zaznali oz. vsaj identificirali tvegane zavezance in s tem

posledično učinkovitejšemu odzivu FURS-a v smislu preprečitev utaj ali vsaj nižjega oškodovanja proračuna,

- učinkovitejšemu profiliranju zavezancev in risk analizam navzkrižnega preverjanja računov in s tem hitreje ter enostavnejše preveritve pravilnosti obračuna in odbitka DDV, kar bi posledično omogočalo tudi ustreznejši izbor davčnih zavezancev za nadzor.

Poleg navedenega pa bi uvedba tega sistema omogočila tudi:

- lažje sledenje celotni goljufivi verigi, čemur sedaj ni tako, saj je treba te podatke pridobivati od zavezancev ali pa od tretjih oseb (bank, itd.),
- lažjo in hitrejšo identifikacijo davčnih zavezancev, ki presežejo prag za oprostitve plačila DDV in se niso pravočasno identificirali za namene DDV.
- lažjo identifikacijo obračunov DDV za katere je dvom v upravičenost zahtevkov za vračilo DDV.
- identifikacijo zavezancev, ki nezakonito obračunavajo DDV (npr. niso zavezanci za DDV in na računih izkazujejo DDV) in davčnih zavezancev, ki uporabljajo neustrezne stopnje DDV.
- hitrejša priprava odgovorov na mednarodna zaprosila v povezavi z davčnimi vrtljaki, kar bi pospešilo tudi hitrejšo reševanje mednarodnih goljufij.

Za še učinkovitejše obvladovanje tveganja pri sistemskih utajah DDV je smiselna uvedba posredovanja e-računov FURS tako s strani izdajatelja računa kot prejemnika računa, ker bo s tem lahko FURS izvajal avtomatične navzkrižne kontrole izdanih računov in hkrati pokrtil tveganja na področju DDV pri transakcijah v našo državo, v državi in iz nje, saj bo v primerih prejema računov iz drugih držav o dobavi poročal slovenski prejemnik računa. Za davčne zezance, ki pošteno izpolnjujejo svoje davčne obveznosti, so davčni zezanci, ki davkov ne plačujejo skladno s predpisi, nelojalna konkurenca. Z uporabo e-računov bi tovrstno tveganje na področju DDV in tudi ostalih davkov zmanjšali, kar bi povečalo izboljšalo pogoje konkurenčnosti davčnih zezancev, ki pošteno izpolnjujejo svoje davčne obveznosti.

V letu 2023 je FURS v 95 nadzorih sistemskih utaj DDV dodatno odmeril za 27.409.475 EUR dodatnih davčnih obveznosti (DDV in drugi davki), pri čemer se ocenjuje, da bo po uveljavitvi ZIERDED zaradi izmenjave e-računov in posredovanja le-teh na FURS tovrstnih utaj manj. Hkrati se bo na tej podlagi lažje ter hitreje ugotovilo tovrstne zlorabe, kar bo neposredno vplivalo na višino pobranega DDV.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah ...,
- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna s postavke ... na postavko ...,
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom ali spremembami državnega proračuna.

Za izvajanje zakona dodatna finančna sredstva niso potrebna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prikaz ureditve v drugih članicah EU

5.1.1. Italija

V Italiji je uporaba e-računov v javnih naročilih obvezna za ministrstva, davčne agencije in nacionalne varnostne agencije od junija 2014. Od 31. marca 2015 je obvezna za vse javne subjekte. Uporaba e-računov temelji na naslednjih pravnih instrumentih:

- Italian law number 244 of 24 December 2007, določbe za pripravo letnih in dolgoročnih računovodskih izkazov države (Finance Act 2008);
- Decree of 7 March 2008, identifikacija ponudnika sistema izmenjave za izdajanje elektronskih računov ter relativne lastnosti in dolžnosti;
- Decree of 3 April 2013, uredba o izdaji, prenosu in prejemu elektronskih računov, ki se uporabljajo za javne organe;
- Decree law of 24 April 2014, n. 66. Nujni ukrepi za konkurenčnost in socialno pravičnost (25. člen);
- Circular of the State General Accounting Office number 37 of 4 November 2013, prva navodila za izvajanje uredbe o izdaji, prenosu in prejemu elektronskih računov, ki se uporabljajo za javne uprave;
- Legislative decree n. 148/2018, Prenos Direktive o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju 2014/55/EU.

Podrobnejši podatki o pravnih aktih iz prejšnjega odstavka so dostopni na spletni strani [Electronically Invoicing the Public Administration - Legislation \(fatturapa.gov.it\)](http://fatturapa.gov.it).

Sistem izmenjave (*Sistema di Interscambio*) omogoča obdelavo e-računov. E-račun se lahko posreduje državnim upravam na več načinov, in sicer prek:

- certificirane elektronske pošte (CEM);
- spletne strani FatturaPA;
- SDICoop – storitev prenosa;
- storitve SDIFTP;
- SPCoop – storitev prenosa.

Italijanski operativni model za izdajanje e-računov temelji na enotnem eVozlišču *Sistema di Interscambio*, s katerim lahko pošiljatelje in prejemnike e-računov podpre njihov ponudnik storitev. Sistem izmenjave *Sistema di Interscambio* upravlja Agencija za prihodke s tehnologijo in operativno podporo IT ponudnika Sogei, ki je v lasti italijanskega Ministrstva za gospodarstvo in finance. Gospodarski subjekti predložijo e-račune v formatu FatturaPA v okviru *Sistema di Interscambio*, ki deluje kot eDelivery storitev, saj se e-račun posreduje javni upravi na podlagi identifikatorja naslovnika (Unique Office Code). Sistem izmenjave *Sistema di Interscambio* izvaja samo formalni nadzor.

Gospodarski subjekti in javni subjekti lahko uporabijo ponudnika rešitev za oddajanje in prejemanje e-računov in kontrolnih sporočil prek *Sistema di Interscambio*. E-računi se pošiljajo prek *Sistema di Interscambio* državnemu oddelku za računovodstvo, ki je odgovoren za izvajanje revizijskih funkcij na področju finančnega upravljanja javnih institucij in nadzora nad porabo javnih sredstev.

Prejemniki v javni upravi izberejo način, po katerem želijo prejemati e-račune prek *Sistema di Interscambio*:

- certificirana elektronska pošta (CEM);
- SDICoop – storitev sprejema;
- storitev SDIFTP;
- SPCoop – storitev sprejema.

Prejeti e-računi se avtomatsko obdelajo. Prejemniki v javni upravi prejete e-račune digitalno arhivirajo za deset let. V sistemu izmenjave *Sistema di Interscambio* se e-računi ne arhivirajo.

Agencija za prihodke je vzpostavila brezplačne storitve za podporo strokovnjakom na tem področju in jim olajšala prenos ter arhiviranje e-računov. Razvila je aplikacijo za pametne telefone, ki omogoča malim in srednje velikim podjetjem, da ustvarjajo in prenašajo e-račune.

Od januarja 2017 so vsi davčni zavezanci obvezni četrtno pošiljati podatke o računih njihovi agenciji za prihodke (Revenue Agency).

Od januarja 2019 je obvezno izdajanje e-računov tudi za prodajo blaga in storitev med podjetji oziroma gospodarskimi subjekti (angl. business to business; v nadaljnjem besedilu: B2B) in prodajo blaga in storitev neposredno kupcu oziroma potrošniku (angl. business to consumer/customers; v nadaljnjem besedilu: B2C). Obveza velja za davčne zavezance s sedežem na italijanskem ozemlju. Izjema so davčni zavezanci z letnim prometom manjšim od 65.000 EUR na osnovi oprostitve za male izdajatelje po 285. členu Direktiva Sveta 2006/112/ES o sistemu DDV. S tem tudi preneha obveznost pošiljanja podatkov o računih.

Za namen uvedbe obveznega izdajanja oziroma prejemanja e-računov na območju Italije je bil izdan *Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/593 z dne 16. aprila 2018 o dovoljenju Italijanski republiki, da uvede posebni ukrep, ki odstopa od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 99 z dne 19. 4. 2018, stran 14)* zadnjič spremenjen z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2021/2251 z dne 13. decembra 2021 (UL L 454 z dne 17. 12. 2021, stran 1). Podrobnejše informacije v zvezi s tem aktom Sveta EU in normativno ureditvijo v Italiji so dostopne na spletnih straneh:

[L_2018099SL.01001401.xml \(europa.eu\)](#),
[EUR-Lex - 52021PC0681 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#),
[EUR-Lex - 32021D2251 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Povzetek besedila dokumentov, ki se nanašajo na zadnjo spremembo izvedbenega sklepa Sveta EU:

Razlogi za predlog Italije in njegovi cilji:

V skladu z Izvedbenim sklepom (EU) 2018/593 je Italijanska republika uvedla splošni sistem obveznega izdajanja elektronskih računov, *Sistema di Interscambio* (v nadaljnjem besedilu: sistem SdI), tudi v skladu s Priporočilom Sveta z dne 11. julija 2017 v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2017 in mnenjem Sveta o programu Italije za stabilnost za leto 2017³.

Italija trdi, da je ukrep za boj proti davčnim goljufijam in utajam, poenostavitev izpolnjevanja davčnih obveznosti, učinkovitejše pobiranje davkov in posodobitev italijanske proizvodnje ter s tem zmanjšanje upravnih stroškov za podjetja v celoti dosegel svoje cilje.

V zvezi z bojem proti goljufijam in utajam na področju DDV je ukrep okrepil zmogljivosti davčne uprave, s čimer se je skrajšalo obdobje, ki je potrebno, da se goljufije in utaje na področju DDV odkrijejo in se zoper nje ukrepa, poleg tega so se izboljšale možnosti za analizo tveganja. Poleg tega se je ukrep izkazal za učinkovitega v smislu preventive, saj davkoplačevalce odvrača od goljufij in utaj.

Čeprav ni mogoče natančno količinsko opredeliti, kolikšen znesek izterjav je mogoče neposredno pripisati izvajanju obveznega izdajanja elektronskih računov, je Italija predložila nekaj ocen. Glede na te ocene bi bilo mogoče približno 2 milijardi EUR neposredno pripisati izboljšanemu upoštevanju predpisov v zvezi z DDV po uvedbi zadevnega ukrepa, medtem ko bi bilo približno 580 milijonov EUR dodatnih prihodkov, pridobljenih s pobiranjem neposrednih davkov, ukrepu mogoče pripisati posredno. Kar zadeva kontrolo in izvrševanje, je ukrep za odkrivanje in preprečevanje lažnih dobropisov DDV v letu 2019 omogočil izterjavo v višini 945 milijonov EUR. Poleg tega je bilo izdajanje elektronskih računov v celotnem letu 2019 ključnega pomena pri odkrivanju davčnih zavezancev, ki ne izpolnjujejo pogojev za status „*esportatore abituale*“ (prijavljene lažne zgornje meje v višini več kot 1,3 milijarde EUR). Trenutno so v teku tudi drugi postopki, ki temeljijo na navzkrižnem preverjanju podatkov na elektronskih računih s čezmejnimi viri informacij v boju proti goljufijam (vključno z evropsko mrežo za boj proti

³ UL C 261, 9.8.2017, str. 46.

goljufijam EUROFISC). Ukrep je omogočil tudi odkrivanje podjetij, vpletenih v mehanizme goljufij znotraj Skupnosti, ki so se uporabljali v zadnjih mesecih leta 2019 in v letu 2020 in so temeljili na izdajanju računov za neobstoječe transakcije v višini približno 1 milijarde EUR.

Kar zadeva poenostavitev izpolnjevanja davčnih obveznosti, je uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov davčnim organom omogočila, da za davkoplačevalce pripravijo vnaprej izpolnjene evidence o nakupih in prodaji, časovno razporedijo redna plačila DDV, vnaprej izpolnijo letne obračune DDV ter vnaprej izpolnijo plačilne naloge za davke, ki jih je treba poravnati, davke, ki se izravnavajo, ali davke, v zvezi s katerimi se vloži zahtevek za povračilo (pri čemer imajo prednost tisti davkoplačevalci, ki izdajajo elektronske račune). Izdajanje elektronskih računov je omogočilo odpravo mnogih obveznosti, kot so poročanje o podatkih na računih za domače transakcije, izpolnjevanje deklaracij o nakupih v sistemu Intrastat, obveznost predložitve podatkov o pogodbah z lizinškimi družbami, družbami za oddajo v najem in izposajo, ter obveznost poročanja o transakcijah, ki vključujejo dobavo blaga iz Republike San Marino v Italijo.

Italija meni, da je uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov prinesla še druge koristi, saj je poenostavila postopek izdajanja računov za izdajatelje in prejemnike ter omogočila razvoj povezanih storitev, ki omogočajo spremljanje poslovne uspešnosti v realnem času, tudi na primer upravljanje denarnih tokov. Poleg tega so se v okviru pandemije zaradi COVID-19 podatki, ki so bili predloženi z obveznim izdajanjem elektronskih računov, izkazali za zelo koristne pri analizi sprememb v gospodarstvu, povezanih z zdravstveno krizo, in pri uvajanju najprimernejših ukrepov za podporo.

Izvedbeni sklep (EU) 2018/593 se uporablja do 31. Decembra 2021, zato je Italija zaprosila, da bi lahko še naprej odstopala od členov 218 in 232 direktive o DDV in zahtevala obvezno izdajanje elektronskih računov.

Poleg tega je zaprosila tudi za razširitev področja uporabe ukrepa na davčne zavezance, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja iz člena 282 direktive o DDV. Italija meni, da bo ta razširitev področja uporabe okrepila bolj proti goljufijam in utajam na področju DDV, saj bo davčnim organom zagotovila popoln pregled nad transakcijami, ki jih izvajajo vsi davkoplačevalci. Poleg tega bodo davčni organi lahko spremljali, ali je promet davčnih zavezancev, ki so upravičeni do zgoraj navedene oprostitve, pod pragom, kar jim bo omogočilo preprečevati utaje, ki so povezane s tem, da do tega režima dostopajo in ga trajno uporabljajo davkoplačevalci, ki močno kršijo zakonsko določene pogoje in zahteve.

Po mnenju Italije zahtevana razširitev področja uporabe ukrepa ne bi smela vključevati znatnega upravnega bremena za te davčne zavezance. Več kot 10 % davkoplačevalcev, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja iz člena 282 direktive o DDV, že izdaja svoje račune prek sistema SdI. Poleg tega je italijanska davčna uprava vsem gospodarskim subjektom, ki so zavezanci za DDV, brezplačno dala na voljo različne rešitve za pripravo in prenos elektronskih računov. Te vključujejo paket programske opreme, ki ga je mogoče namestiti na osebni računalnik in uporabljati za pripravo datotek z elektronskimi računi tudi brez internetne povezave, take datoteke pa se nato prenesejo tako, da se enostavno naložijo na strežnik, ter aplikacijo za pripravo in prenos elektronskih računov, ki jo je mogoče namestiti na katero koli prenosno napravo. Poleg tega je italijanska davčna uprava brezplačno dala na voljo tudi storitev digitalne hrambe, ki omogoča arhiviranje datotek z izdanimi računi in hkrati zagotavlja skladnost z zahtevami glede verodostojnosti, celovitosti in berljivosti datotek za obdobje 15 let.

MSP bi imela koristi od odprave stroškov tiskanja in arhiviranja računov, manjše nevarnosti napak pri pripravi računov ter dostopa do številnih spletnih storitev, ki jih zagotavlja italijanska davčna uprava in ki davkoplačevalcem omogočajo, da podatke o izdanih računih uporabijo za analizo uspešnosti poslovanja.

Glede na široko področje uporabe odstopanja in njegovo razširitev na davčne zavezance, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja iz člena 282 direktive o DDV, je pomembno zagotoviti potrebno

spremljanje tega ukrepa in zlasti njegovega učinka na boj proti goljufijam in utajam na področju DDV ter na davčne zavezanke, s posebnim poudarkom na MSP.

Ocena učinka

Italija je zaprosila za dovoljenje, da bi lahko še naprej uporabljala obvezno izdajanje elektronskih računov za vse račune, izdane drugim gospodarskim subjektom ali končnim uporabnikom, ki jih izdajajo davčni zavezanci, ki imajo sedež na italijanskem ozemlju, s čimer bi se področje uporabe ukrepa razširilo na davčne zavezanke, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja. Tudi poenostavljeni računi, dokumenti, izdani na podlagi člena 219 direktive o DDV, in računi v zvezi z oproščenimi transakcijami bi morali spadati pod obvezno izdajanje elektronskih računov. Davčni zavezanci brez poslovnega sedeža se lahko odločijo za prenos računov s sistemom Sdl.

Davčni zavezanci so že prilagodili svoje sisteme, da bi izpolnjevali zahteve glede obveznega izdajanja elektronskih računov. Če se dovoljenje ne podaljša, bodo stroški, ki so jih imeli davčni zavezanci zaradi take prilagoditve, zanje postali nepovratni stroški, poleg tega bodo verjetno imeli še dodatne stroške, povezane s prilagoditvijo novemu sistemu poročanja, ki bi nadomestil obvezno izdajanje elektronskih računov.

Po navedbah Italije bo izdajanje elektronskih računov prineslo učinkovite rezultate v boju proti davčnim goljufijam zaradi večje celovitosti, pravočasnosti in sledljivosti informacij. Poleg tega je ukrep tudi preventivne narave, saj davkoplačevalce odvrača od goljufij in utaj. Pošiljanje računov prek sistema Sdl italijanski davčni upravi zagotavlja pravočasen in samodejen dostop do kakršnih koli informacij o računih, ki so pomembne za davčne namene. Razširitev ukrepa na davčne zavezanke, ki so upravičeni do oprostitve za MSP, bo okrepila to možnost. Tako bodo davčni organi lahko izvajali pravočasno in samodejno preverjanje doslednosti med prijavljenim in plačanim DDV.

Razširitev področja uporabe ukrepa na davčne zavezanke, ki so upravičeni do oprostitve za MSP, spremljajo blažilni ukrepi, kot so brezplačna razpoložljivost različnih rešitev za pripravo in prenos elektronskih računov, paket za namestitve programske opreme na računalnike ali aplikacija za prenosne naprave. Poleg tega izvajanje izdajanja elektronskih računov spremlja odprava drugih zahtev in zagotavljanje dodatnih storitev davčnim zavezancem. Kot je bilo že omenjeno, bi razširitev področja uporabe ukrepa na davčne zavezanke, ki so upravičeni do oprostitve za MSP, italijanski davčni upravi zagotovila popoln pregled nad računi, ki so jih izdali vsi davčni zavezanci, kar bi pripomoglo k boju proti goljufijam in utajam na področju DDV.

5.1.2. Švedska

Na Švedskem določata poslovanje z e-računi za osrednje vladne organe dva zakona, in sicer:

- Ordinance for accounting (Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring §21f);
- Ordinance for electronic information exchange (Förordning (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte § 3).

V skladu z zgoraj navedenima odlokom so bili izdani podrobnejši predpisi o obvezni uporabi e-javnih naročil v postopkih naročanja. Centralne vladne agencije so povezane z omrežjem PEPPOL (Pan-European Public Procurement OnLine) od novembra 2018 dalje.

Švedska je pripravila zakonodajo za izvajanje Direktive o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju in predpisala obvezno uporabo e-računov za lokalne in regionalne vlade. Vlada je sprejela ukrepe, s katerimi od dobaviteljev zahteva, da pošljejo e-račune javnemu sektorju s 1. aprilom 2019. Zakon velja za pogodbe, podpisane po tem datumu, in da se omogoči lažji prehod za dobavitelje. Predlog predstavlja podpirne ukrepe za dobavitelje in tudi za občine, ki ne uporabljajo e-računov. Novi zakon je parlament potrdil junija 2018. Švedska uporablja standard PEPPOL BIS Billing 3.0.

Centralni organi uporabljajo platformo za prejemanje in obdelavo e-računov, katero upravljajo ponudniki rešitev v okviru sporazumov, ki jih sklenejo z Agencijo za pravne, finančne in upravne storitve. Švedska spodbuja uporabo omrežja PEPPOL za elektronsko naročanje, ki omogoča medsebojno sporazumevanje med javnim in gospodarskim sektorjem.

Lokalni in regionalni organi uporabljajo več platform. Švedska sledi modelu, po katerem se gospodarski subjekti in osrednji organi povežejo s ponudniki elektronskih rešitev, odgovornimi za prenos, sprejem in obdelavo e-računov. Na Švedskem uporabljene rešitve temeljijo na priporočilih podjetja Single Face To Industry (SFTI) glede standardov za sporočila in drugo infrastrukturo. Podjetje SFTI priporoča uporabo omrežja PEPPOL v švedskem javnem sektorju in njegovih dobaviteljih. SFTI vodita Švedsko združenje za lokalne skupnosti in regije (SKL), DIGG (Agencija za digitalno vlado) in Nacionalna agencija za javna naročila. SFTI sestavljajo javne uprave, gospodarski subjekti in IT ponudniki. Njen cilj je priporočiti standarde za e-javna naročila v javnem sektorju in podpreti njegovo uporabo. Dejavnost je v mednarodni standardizaciji v CEN, OASIS in podobnih organizacijah.

5.1.3. Francija

Francija je po zakonu o proračunu za leto 2021 uvedla obvezne e-račune za vse domače B2B transakcije (izmenjava e-računov poteka le preko ponudnikov e-poti), za čezmejne B2B in domače B2C transakcije, pa bo obvezno e-poročanje. Obveznost prejema e-računov velja za vse od začetka leta 2023, obvezna izdaja e-računov pa bo postopna, z letom 2023 je bila za velika podjetja, 2024 za srednja in z letom 2025 za mala in mikro podjetja.

Obstoječa rešitev vključuje izmenjavo e-računov preko certificiranih ponudnikov e-poti, ki morajo zagotavljati hitro in varno interoperabilnost med različnimi ponudniki; to naj bi po njihovi oceni bila velika dodana vrednost ravno za podjetja (izdajatelje in prejemnike). Za mikro podjetja in državno upravo bo na voljo obstoječa platforma Chorus Pro. Zahteve glede ponudnikov e-poti so primerljive kot jih določa ta zakon, le da bo Francija zahtevala tudi certifikacijo ponudnikov e-poti.

Za namen uvedbe obveznega izdajanja oziroma prejemanja e-računov na območju Francije je bil izdan *Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/133 z dne 25. januarja 2022 o dovoljenju Franciji, da uvede posebni ukrep, ki odstopa od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 20 z dne 31. 1. 2022, stran 272)*. Podrobnejše informacije v zvezi s tem aktom Sveta EU in normativno ureditvijo v Franciji so dostopne na spletnih straneh:

[EUR-Lex - 52021PC0735 - SL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

[EUR-Lex - 32022D0133 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Povzetek besedila dokumentov iz prejšnjega odstavka:

Razlogi za predlog Francije in njegovi cilji:

Francija je vložila zahtevo za odstopanje na podlagi 395. člena *Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV*, da bi lahko uvedla obvezno izdajanje elektronskih računov za domače transakcije med zavezanci za DDV s sedežem v Franciji na podlagi 153. člena zakona o financah za leto 2020 in 195. člena zakona o financah za leto 2021. Poleg te obveznosti bodo morali zadevni davčni zavezanci pošiljati davčnim organom določene dodatne podatke.

Francija v zvezi s svojo zahtevo meni, da bo obveznost izdajanja elektronskih računov veliko prispevala k boju proti goljufijam in hkrati okrepila konkurenčnost podjetij. Prav tako se bo izboljšalo poznavanje dejavnosti podjetij v realnem času, kar bo omogočilo, da bo gospodarska politika čim bolj prilagojena gospodarski realnosti akterjev. Obveznost bo z uvedbo predizpolnjenih obrazcev za obračun DDV podjetjem omogočila tudi poenostavitev obveznosti poročanja o DDV.

218. člen *Direktive 2006/112/ES* določa, da države članice kot račune sprejmejo vse dokumente ali sporočila na papirju ali v elektronski obliki. Francija želi zato pridobiti odstopanje od tega člena direktive, da bi francoska davčna uprava kot račun štela le elektronske račune, ki so v mešani ali strukturirani obliki.

V skladu z 232. členom *Direktive 2006/112/ES* je uporaba elektronskega računa pogojena s tem, da prejemnik take račune sprejema. Zato je za uvedbo obveznosti izdajanja elektronskih računov v Franciji potrebno odstopanje od tega člena, tako da izdajatelju ni več treba pridobiti soglasja prejemnika za pošiljanje računa v brezpapirni obliki.

Francija trdi, da bi uvedba splošne obveznosti izdajanja elektronskih računov prinesla koristi v smislu boja proti goljufijam in utajam, hkrati pa bi olajšala prostovoljno spoštovanje davčne zakonodaje. Obveznost izdajanja elektronskih računov bo skupaj s prenosom dodatnih podatkov o transakcijah prek programa, ki vključuje certificirane zasebne platforme in centralizirano javno platformo, davčni upravi omogočila, da v realnem času preveri skladnost med prijavljenim in pobranim DDV ter izdanimi in prejetimi računi. Zato se bo zmogljivost uprave pri preprečevanju goljufij na področju DDV in boju proti njim znatno izboljšala.

Obveznost izdajanja elektronskih računov bo zajemala samo transakcije med davčnimi zavezanci (B2B). Podatki o transakcijah, ki vključujejo končne potrošnike (B2C), bodo pridobljeni prek drugega mehanizma. V primeru pridobitev znotraj Skupnosti bodo davčni zavezanci obdržali pravico do prejemanja računov na papirju. V Franciji je med 1. januarjem 2017 in 1. januarjem 2020 začela postopoma veljati obveznost izdajanja elektronskih računov za transakcije med podjetji in državnimi upravami (B2G). Zato so podjetja, ki že izdajajo račune v elektronski obliki prek platforme za izdajanje elektronskih računov B2G Chorus Pro, ki jo je razvila državna agencija za finančno informacijsko tehnologijo (AIFE), že opremljena in pripravljena na razširitev obveznosti izdajanja elektronskih računov za transakcije med podjetji (B2B). Francija trdi, da večina francoskih zavezancev za DDV že pošilja ali prejema račune v elektronski obliki. Po navedbah Francije je leta 2017 le 31 % francoskih podjetij z več kot desetimi zaposlenimi uporabljalo račune na papirju, od takrat pa se je ta delež verjetno zmanjšal. Prehod na elektronsko obliko bo trajno odpravil obdelavo računov na papirju, kar bo podjetjem prineslo znatne prihranke.

Davčni zavezanci, ki so upravičeni do oprostitve za mala in srednja podjetja, so vključeni v področje uporabe tega ukrepa. Postopno izvajanje ukrepa jim bo dalo dovolj časa za pripravo. Poleg tega bodo lahko ta podjetja uporabljala bodisi zasebno platformo bodisi javno platformo za izdajanje računov, ki jo upravlja AIFE (Chorus Pro). Slednji bo predlagal minimalno brezplačno storitev, vključno z obdelavo formatov PDF (s pridobivanjem podatkov v strukturirani obliki) in 10-letno ponudbo za arhiviranje (ki ustreza zakonitemu obdobju obveznega arhiviranja za komercialne namene v Franciji). Glede na podatke, ki jih je predložila Francija, bodo prihranki in prednosti, ki jih bodo imeli ti davčni zavezanci zaradi uvedbe izdajanja elektronskih računov, v veliki meri izravnali začetno naložbo, ki jo bodo morali izvesti za prilagoditev svojih sistemov.

Francija meni, da bo izdajanje elektronskih računov davčnim zavezancem prineslo prednosti, kot so hitrejša plačila za dobavitelja, znižanje stroškov tiskanja in poštnih stroškov, znižanje stroškov in zmanjšanje zamud pri obdelavi podatkov z računov, znižanje stroškov hrambe ter stroškov usposabljanja in razvoja sistema.

Francija predvideva postopno uvedbo obveznosti, da se omogoči prehod in podpora novemu sistemu, prilagojenemu vsaki vrsti podjetja. Od leta 2024 bo za vsa podjetja veljala obveznost prejemanja elektronskih računov. Postopna uvedba obveznosti izdajanja elektronskih računov se bo razlikovala glede na velikost podjetij: za velika podjetja bo ta obveznost veljala od leta 2024, za podjetja z od 250 do 4 999 zaposlenimi in s prometom pod 1,5 milijarde EUR od leta 2025, za mala in srednja podjetja ter

zelo mala podjetja, vključno z davčnimi zavezanci, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja na podlagi člena 282 direktive o DDV, pa od leta 2026.

Za zagotovitev interoperabilnosti izmenjav bi morale tako zasebne kot javne platforme, ki zagotavljajo storitve izdajanja elektronskih računov, davčnim zavezancem nuditi minimalni nabor strukturiranih ali mešanih oblik, brez poseganja v njihovo svobodo, da ponujajo alternativne oblike.

Z navedenim izvedbenim sklepom Sveta EU je Franciji dovoljeno odstopanje od *Direktive 2006/112/ES* za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2026.

Ocena učinka:

Obvezno izdajanje elektronskih računov bo vplivalo na davčno upravo in davčne zezance.

Francija pričakuje, da bo obvezno izdajanje elektronskih računov pripomoglo k boju proti davčnim utajam, vključno z nenamernimi davčnimi utajami, povezanimi z neobračunavanjem ali nepopolnim obračunavanjem in na splošno z neplačilom DDV. Poleg boja proti goljufijam na področju DDV bo razpoložljivost informacij o poslovnih transakcijah omogočila opredelitev intenzivnosti poslovnih povezav med podjetji. Zato se bo okrepila analiza transakcij, sklenjenih med povezanimi podjetji, da se odkrijejo nenormalne transakcije, ki bi lahko prikrije morebitna znižanja osnov za davek od dohodkov pravnih oseb ali skrite razdelitve dobička. Poleg tega bo program omogočal zbiranje podatkov o transakcijah davčnih zvezancev v realnem času. Takšni podatki se lahko uporabijo za ekonomske analize, ki jih na primer izvajata nacionalni statistični urad INSEE ali generalni direktorat za zakladnico, da se zagotovi čim tesnejše usmerjanje javnih politik.

Francija trdi, da bo izdajanje elektronskih računov podjetjem prineslo znatne koristi v smislu digitalizacije in zmanjšanja upravnega bremena, hkrati pa bi utrdilo odnose med podjetji, da bi postala konkurenčnejša. To bi ustvarilo prihranke, saj bi celotni strošek izdaje elektronskega računa po oceni generalnega inšpektorata za finance znašal manj kot 1 EUR, v primerjavi z več kot 10 EUR za račun na papirju.

Pričakovane koristi se bodo razlikovale glede na to, ali podjetja že uporabljajo elektronske račune ali ne. Za podjetja, ki še ne uporabljajo elektronskih računov, zlasti mala in srednja podjetja, bodo koristi znašale približno 10 EUR na prejet račun. Za tiste davčne zezance, ki elektronske račune v velikem obsegu že uporabljajo, predvsem podjetja z 250 ali več zaposlenimi, bo ukrep izboljšal obdelavo izdajanja računov, saj je večina trenutnih računov, ki se elektronsko izmenjajo, še vedno v obliki PDF, kar še naprej povzroča stroške obdelave.

Na podlagi navedb bi minimalne koristi za podjetja znašale približno 4,5 milijarde EUR na leto. Približno 1,5 milijona malih podjetij izdaja račune samo na papirju. Glede na to, da ta podjetja izdajo manj kot 2 000 računov na leto (65 % teh podjetij jih izda manj kot 500 na leto), je količina takih računov ocenjena na 450 milijonov. Odprava računov na papirju bi ustvarila prihranek pri stroških obdelave v višini 10 EUR na račun, kar bi za ta podjetja pomenilo koristi v skupni višini 4,5 milijarde EUR.

Po mnenju Francije ta ocena ne upošteva koristi v smislu zagotavljanja zanesljivosti transakcijskih tokov in krajšega časa do plačila, ki po mnenju opazovalnega urada o plačilnih rokih vpliva na denarni tok davčnih zvezancev, zlasti manjših, v višini približno 15 milijard EUR letno.

Ker so stroški nakupa potrebne programske opreme lahko znatni, se podjetjem ne bo naložila obveznost namestitve programske opreme za izdajanje računov. Francija bo davčnim zvezancem pustila možnost, da svoje račune posredujejo bodisi neposredno javni platformi, ki jih bo posredovala prejemnikom, bodisi zasebnim platformam, ki bodo odgovorne za pošiljanje računov davčni upravi in podjetju prejemniku, da bi se izognili dodatnim stroškom. Da bi davčna uprava zmanjšala vstopne

stroške za mala in srednja podjetja, jim bo ponudila možnost, da za določeno obdobje predložijo datoteko PDF, ki bo služila za izdelavo računa v elektronski obliki.

5.1.4. Hrvaška

Republika Hrvaška je opravila prenos Direktive 2014/55/EU s sprejemom Zakona o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (hrv. Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, Narodne novine, broj 94/2018, 24. 10. 2018), ki je dostopen na spletni strani https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_94_1817.html (v nadaljnjem besedilu: Zakon o e-računih). Na podlagi navedenega zakona je bil izdan pravilnik (hrv. Pravilnik o tehničkim elementima, izdavanju i razmjeni elektroničkog računa i pratećih isprava u javnoj nabavi), ki je dostopen na spletni strani https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_32_676.html. Hrvaška izmenjuje e-račune v standardu UBL 2.1.

Navedeni zakon je začel veljati 1. 11. 2018, razen prvega odstavka 6. člena, ki naročnike zavezuje, da morajo prejemati in obdelovati e-račune, izdane v skladu z evropskim standardom (ta odstavek oziroma obveznost naročnikov velja od 1. 12. 2018 dalje), ter 7. člena, ki gospodarskim subjektom – izdajateljem računov nalaga obveznost izdajanja e-računov v skladu z evropskim standardom (ta člen je začel veljati 1. 7. 2019).

Zakon o e-računih zavezuje javne in sektorske naročnike, ki oddajajo javna naročila, in gospodarske subjekte (pravne in fizične osebe), ki na trgu ali v postopkih javnega naročanja ponujajo izvedbo gradenj, dobavo blaga ali izvedbo storitev, ter posrednike oziroma ponudnike storitev procesne obdelave in izmenjave e-računov.

V 1. členu navedenega zakona je opredeljena izjema tako, da ta zakon ne velja za e-račune, izdane na podlagi pogodb s področja obrambe in varnosti, če sta naročanje in izvajanje pogodbe označena kot zaupna ali ju morajo spremljati posebni varnostni ukrepi v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki veljajo v državi članici EU, pod pogojem, da je država članica EU ugotovila, da ključnih interesov ni mogoče zavarovati z manj vsiljivimi ukrepi.

Zakon o e-računih velja in se uporablja tudi za e-račune, izdane na podlagi pogodb ali naročilnic, katerih vrednosti ne presegajo mejnih vrednosti, določenih s hrvaškim zakonom, ki ureja javna naročila (za blago in storitve ter projektne natečaje v vrednosti pod 200.000,00 hrvaških kun oziroma 26.516,43 EUR in za gradnje v vrednosti pod 500.000,00 hrvaških kun oziroma 66.291,07 EUR. Gre za evidenčna naročila, katerih vrednosti so primerljive z mejnimi vrednostmi, določenimi v točki a) prvega odstavka ter v drugem odstavku 21. člena slovenskega ZJN-3.

Navedeni hrvaški zakon v 5. členu določa obvezne osnovne elemente e-računa, pri čemer povzema določbe 6. člena Direktive 2014/55/EU. V skladu z drugim odstavkom 16. člena Zakona o e-računih morajo javni naročniki (predvsem državni organi oziroma uporabniki državnega proračuna) prejemati in pošiljati e-račune izključno prek Finančne agencije (v nadaljnjem besedilu: agencija FINA), ki ima vlogo enotne vstopne in izstopne točke za izmenjavo e-računov. V informacijsko infrastrukturo oziroma enotno točko agencije FINA se morajo vključiti tudi drugi ponudniki storitev izmenjave e-računov in procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: informacijski posredniki), zato ima agencija FINA tudi vlogo centralnega procesorja pri izmenjavi e-računov.

FINA svoje storitve, vezane na izmenjavo in procesno obdelavo e-računov, zaračunava javnim naročnikom po tarifi iz pravilnika, ki je izdan na podlagi osmega odstavka 6. člena zakona ([Pravilnik o vrsti i visini naknada za usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa za javne naručitelje u javnoj nabavi \(nn.hr\)](#)). Obveznost pošiljanja in prejemanja e-računov prek agencije FINA ne velja za sektorske naročnike in enote lokalne ter regionalne samouprave in osebe javnega prava, ki se v več kot 50 odstotkih financirajo s sredstvi enot lokalne in regionalne samouprave ali so pod njihovim upravljavskim

nadzorom tako, da več kot polovico članov upravnih, vodstvenih ali nadzornih organov imenujejo lokalni organi. Ta kategorija naročnikov lahko e-račune pošilja in prejema prek katerega koli drugega informacijskega posrednika, ki je registriran na območju Republike Hrvaške ali druge države članice EU. V zvezi s pojmom »sektorski naročnik« predlagatelj zakona pojasnjuje, da po hrvaškem zakonu, ki ureja javno naročanje, v to kategorijo naročnikov spadajo javna podjetja oziroma gospodarske družbe, ki opravljajo eno ali več dejavnosti na infrastrukturnem področju, in subjekti, ki jim je pristojni državni organ podelil posebne ali izključne pravice. Gre za hrvaške naročnike, ki so primerljivi s slovenskimi naročniki, opredeljenimi v točkah c), č) in d) prvega odstavka v zvezi s tretjim do šestim odstavkom 9. člena ZJN-3. Zakon o e-računih omogoča, da informacijski posredniki poleg storitev izmenjave e-računov svojim komitentom zagotavljajo tudi storitve hrambe e-računov.

Za izvajanje navedenega zakona je agencija FINA vzpostavila enotno točko in posebno aplikacijo (Servis eRačun z moduli e-Račun za državo – izdajatelji in e-Račun za državo – naročniki) ter vzpostavila register uporabnikov aplikacije eRačun. Podrobnejše informacije o delovanju te enotne točke (način izdajanja, pošiljanja, prejemanja in obdelave e-računov, registracija izdajateljev in prejemnikov e-računov, tehnične specifikacije, vloge uporabnikov, vpogled v register uporabnikov aplikacije eRačun ipd.) in storitvah agencije FINA, vezanih na izmenjavo in obdelavo e-računov, so dostopne na njeni spletni strani <https://www.fina.hr/e-racun-u-javnoj-nabavi>.

Agencija FINA je članica PEPPOL, ki omogoča čezmejno izmenjavo e-računov in druge dokumentacije v postopkih javnih naročil. Seznam članov PEPPOL je objavljen na spletni strani <https://peppol.eu/who-is-who/openpeppol-member-list-2/>

Seznam certificiranih pristopnih točk PEPPOL je objavljen na spletni strani <https://peppol.eu/who-is-who/peppol-certified-aps/>.

Za nadzor nad izvajanjem navedenega hrvaškega zakona sta pooblaščen ministrstvo, pristojno za finance, ki izvaja nadzor v delu, ki se nanaša na skladnost izdanih e-računov z veljavnimi davčnimi predpisi, ter ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, ki nadzira skladnost e-računov z evropskim standardom za izdajanje e-računov.

Republika Hrvaška v okviru projekta »Fiskalizacija 2.0« načrtuje uvedbo obveznosti izdaje e-računov za B2B (Business to Business) ter obveznosti poročanja davčnim organom o transakcijah, izvršenih med davčnimi zavezanci (predvidoma od 1. 1. 2026 dalje). Za male davčne zavezance, ki niso zavezanci za DDV in bi bili stroški uvedbe nesorazmerni s koristmi, ki jih prinaša e-račun, je predvidena vzpostavitev brezplačne aplikacije, ki bi jim omogočala prejemanje e-računov.

Z vzpostavitvijo sistema izmenjave e-računov oziroma poročanja je davčnim organom omogočen dostop do e-računov, kar bo imelo za posledico odpravo drugih oblik poročil in s tem razbremenitev davčnih zavezancev ter hkrati izboljšanje nadzora davčnih organov.

Zahteva Republike Hrvaške za odstopanje od 218. in 232. člena Direktive 2006/112/ES, ki je bila vložena sredi leta 2023, je še vedno v fazi obravnave pri Evropski komisiji oziroma Svetu EU. Podrobnejše informacije o projektu »Fiskalizacija 2.0« so dostopne na spletni strani [Novosti Fiskalizacija 2.0 \(porezna-uprava.hr\)](https://porezna-uprava.hr).

5.1.5. Poljska

Za namen uvedbe obveznega izdajanja oziroma prejemanja e-računov na območju Poljske je bil izdan *Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/1003 z dne 17. junija 2022 o dovoljenju Republiki Poljski, da uporabi posebni ukrep, ki odstopa od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 168 z dne 27. 6. 2022, stran 81), ki je dostopen na spletni strani EUR-Lex - 32022D1003 - SL - EUR-Lex (europa.eu)*.

Iz gradiva, pripravljenega v zvezi z navedenim izvedbenim sklepom Sveta EU, ki je dostopno na spletni strani [EUR-Lex - 52022PC0136 - SL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#), je razvidno, da je Poljska vložila zahtevo za dovoljenje, na podlagi katerega bi odstopala od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV, da bi lahko uvedla obvezno izdajanje elektronskih računov.

E-računi se obdelujejo v nacionalnem sistemu za izdajanje elektronskih računov (v nadaljnjem besedilu: sistem KSeF), za vse transakcije, za katere je v skladu s poljsko zakonodajo o DDV treba izdati račun. Davčni zavezanci morajo v sistem KSeF prenesti specifične informacije o nekaterih transakcijah, ki jih ni treba dokumentirati z računi, izdanimi v skladu s poljskimi predpisi o DDV, kot so pridobitev blaga znotraj Skupnosti in čezmejno opravljanje storitev, če je kupec ali prejemnik storitve zavezan plačilu DDV na Poljskem. V skladu s poljsko zakonodajo o DDV za te transakcije sicer ni treba izdati računa, zato slednja obveznost ne pomeni odstopanja od Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV.

Poljska v svoji vlogi meni, da bo uvedba splošne obveznosti izdajanja elektronskih računov prinesla veliko prednosti v boju proti goljufijam in utajam na področju DDV, hkrati pa bi se poenostavilo obračunavanje davkov. Z izvajanjem ukrepa se bo pospešila digitalizacija javnega sektorja. Nadalje bo ukrep pospešil avtomatizacijo postopkov za davčne zavezance, s tem pa bo poenostavljeno izpolnjevanje davčnih obveznosti. Informacije, pridobljene iz sistema za izdajanje elektronskih računov, bodo na primer omogočale predhodno izpolnjevanje obračunov DDV in rekapitulacijskih poročil ter hitrejša vračila DDV. Člen 218 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV določa, da države članice EU kot račune sprejmejo vse dokumente ali sporočila na papirju ali v elektronski obliki. Poljska zato želi, da se ji odobri odstopanje od navedenega člena Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV, da bi lahko poljska davčna uprava kot račune štela le dokumente v elektronski obliki.

V skladu s členom 232 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV je uporaba e-računa pogojena s tem, da se prejemnik s tako uporabo strinja. Zato je za uvedbo obveznosti izdajanja elektronskih računov na Poljskem potrebno odstopanje od tega člena, tako da izdajatelju ne bo več treba pridobiti soglasja prejemnika za pošiljanje računa v brezpapirni obliki. Poljska trdi, da bo obvezno izdajanje elektronskih računov skupaj s prenosom dodatnih podatkov o transakcijah znatno izboljšalo analitične zmogljivosti davčne uprave. To bo omogočilo učinkovitejše preprečevanje in odkrivanje nepravilnosti, kar bo v pomoč pri boju proti goljufijam in utajam na področju DDV. Poljski davčni upravi bo to omogočilo samodejno preverjanje ujemanja med prijavljenim in plačanim DDV. Poleg tega bo to omogočilo nemoteno in natančnejše pregledovanje zahtevkov za vračilo DDV, ki jih predložijo davčni zavezanci. Nadalje bodo z ukrepom dopolnjeni drugi ukrepi Poljske za boj proti goljufijam in utajam na področju DDV in posodobljen bo sistem DDV, na primer enotni revizijski spis za namene DDV, mehanizem deljenega plačila, sistem za elektronsko analizo finančnih tokov (STIR) ali sistem spletnih davčnih blagajn za spremljanje maloprodajnega sektorja.

Obveznost izdajanja elektronskih računov z uporabo sistema KSeF bo veljala za vse davčne zavezance s sedežem na poljskem ozemlju, ki opravljajo dejavnosti, za katere je v skladu s poljskimi predpisi o DDV na tem ozemlju treba izdati račun (Zakon o davku na dodano vrednost z dne 11. marca 2004; Uradni list Republike Poljske iz leta 2021, točka 685). To vključuje davčne zavezance, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja iz člena 282 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV.

Izvajanje modela obveznega izdajanja elektronskih računov ne bo vplivalo na tuje davčne zavezance, ki se jim v zvezi s transakcijami znotraj Skupnosti ali čezmejnimi opravljanjem storitev ni treba registrirati za DDV na Poljskem, in na davčne zavezance, ki so identificirani za DDV na Poljskem, vendar nimajo sedeža na poljskem ozemlju. Ravno tako ukrep v teh primerih ne bo vplival na pravico prejemnikov do prejema računa v papirni obliki.

Davčni zavezanci bodo lahko v sistemu KSeF izdali in pripravili strukturirane elektronske račune. Poljsko ministrstvo za finance bo v ta namen zagotovilo vrsto brezplačnih orodij: spletno aplikacijo „e-Mikrofirma“, ki bo vsakemu davčnemu zavezancu, ki bo prijavljen v sistem „e-Urząd“ (elektronski davčni

urad), na voljo prek pametnega telefona in spletnega obrazca. Podjetja bodo strukturirane elektronske račune lahko pripravila v svoji finančni in računovodski programski opremi in jih po ustrezni odobritvi prek aplikacijskega programskega vmesnika poslala v sistem KSeF. V ta namen se bodo morali davčni zavezanci ali njihovi pooblaščenca zgolj identificirati z enim od javno dostopnih sredstev. Elektronske račune bo treba potrditi v sistemu KSeF. Ko bo elektronski račun potrjen, se bo štel za prejetega in bo prejemniku samodejno na voljo za branje ali prenos. Če pride do okvare sistema KSeF, se bo na spletišču prikazalo sporočilo, da sistem ni na voljo. Za takšne primere je predviden zasilni postopek, da se zagotovi nemotena obdelava računov s strani davčnih zavezancev. V ta namen bodo lahko podjetja izdala račune v lastni računovodski programski opremi.

Da bi Poljska čim bolj omejila vpliv ukrepa na davčne zavezance in jim omogočila nemoten prehod na obvezni režim, je vzpostavila model prostovoljnega izdajanja elektronskih računov, ki je začel veljati 1. januarja 2022 in v katerem se mora prejemnik še vedno strinjati z uporabo elektronskega računa. Pred tem se je od oktobra 2021 izvajal pilotni program izdajanja elektronskih računov, v okviru katerega so sistem preizkusili podjetniki. Zaradi širokega področja uporabe odstopanja je pomembno v okviru tega odstopanja zagotoviti potrebne nadaljnje ukrepe. To še zlasti velja za vpliv ukrepa na boj proti goljufijam in utajam na področju DDV in na davčne zavezance.

Na področje uporabe ukrepa so vključeni tudi davčni zavezanci, ki so upravičeni do oprostitve za mala podjetja iz člena 282 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV. Poljska meni, da je ta vključitev upravičena zaradi preprečevanja utaj ali izogibanja DDV. Poljski organi so zaznali nepravilnosti pri uporabi oprostitve plačila DDV za mala podjetja, saj nekatera ne poročajo o vseh izvedenih transakcijah in umetno delijo poslovne dejavnosti, da bi ostala pod pragom. Poleg tega je iz analiz nacionalnega davčnega urada razvidno, da so za večino goljufij z neobstoječim trgovcem in z lažnimi računi odgovorna podjetja, ki spadajo v skupino mikro, malih in srednjih podjetij. Obvezno izdajanje elektronskih računov za ta podjetja bo omogočilo učinkovitejše spremljanje in odkrivanje takšnih nepravilnosti. Poljska trdi, da bodo pripravljala dela, ki so bila izvedena v okviru modela prostovoljnega izdajanja elektronskih računov, in orodja, ki bodo na voljo za izpolnjevanje obveznosti, skupaj s prednostmi in koristmi, ki jih bo prinesla uvedba elektronskih računov, v večji meri izravnala naložbe, ki jih bodo mala podjetja morala izvesti, da bi prilagodila svoje sisteme. Po ocenah poljskih organov te naložbe v nobenem primeru ne bodo obsežne.

Obvezno izdajanje elektronskih računov bo vplivalo na davčno upravo in davčne zavezance. Poljska predvideva, da bo obvezno izdajanje elektronskih računov omogočilo zaostreitev in posodobitev poljskega sistema DDV, da bo postal odpornější na goljufije in druge nepravilnosti. Vplivalo bo na avtomatizacijo in pospešitev dostopa do širšega nabora podatkov, kar bo izboljšalo analitične dejavnosti davčne uprave. Poljska ocenjuje, da bo ukrep prispeval k povečanju proračunskih prihodkov za približno 1,8 milijarde PLN na leto. Dodatni prihodki bodo mogoči zaradi zmanjšanja števila goljufij z neobstoječim trgovcem na področju DDV in neupravičenih vračil DDV. Poljska trdi, da so to konservativne ocene, v katerih niso upoštevani možni prihodki na podlagi prispevka sistema KSeF k odkrivanju drugih nepravilnosti na področju DDV, kot sta nezadostno poročanje v maloprodaji in povečanje obračunavanja davka na dohodek. Z uvedbo splošnega obveznega izdajanja elektronskih računov bodo za državni proračun nastali stroški, povezani z vzpostavitvijo in vzdrževanjem sistema, infrastrukturo, potrebno za shranjevanje računov, in postopnim povečanjem analitičnih zmogljivosti zaradi rastoče podatkovne zbirke. Poljska ocenjuje, da bodo stroški uvedbe in vzdrževanja sistema KSeF v obdobju 2021–2026 skupno znašali približno 161,2 milijona PLN. Stroški, ki bodo zaradi uvedbe sistema obveznega izdajanja elektronskih računov nastali davčnim zavezancem, bodo večinoma povezani s potrebo po prilagoditvi njihovih računovodskih sistemov. Strošek izdaje računa v sistemu KSeF bo zelo nizek, veliko nižji od stroška izdaje računa v papirnati obliki. Z namenom znižanja teh stroškov bo poljsko ministrstvo za finance zagotovilo brezplačna orodja za izdajo in obdelavo strukturiranih elektronskih računov. Zato Poljska ne pričakuje znatnih stroškov za davčne zavezance, zlasti v primerjavi s prednostmi, ki jih bodo deležni ob uvedbi modela izdajanja elektronskih računov. Poljska trdi, da bo uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov davčnim zavezancem prinesla številne prednosti, kot so storitev shranjevanja in arhiviranja računov, ki jo zagotavlja uprava, odprava potrebe po tiskanju računov in

ročnem vnosu računov v računovodske sisteme, manjše število napak zaradi avtomatizacije računovodskega postopka ali hitrejša izmenjava podatkov med poslovnimi partnerji. Druge prednosti bodo poenostavitev davčnih obveznosti in obveznosti poročanja, kot so predhodno izpolnjeni obračuni in rekapitulacijska poročila, zmanjšanje števila preverjanj in inšpekcij s strani davčne uprave in hitrejša vračila DDV.

5.1.6. Romunija

Za namen uvedbe obveznega izdajanja oziroma prejemanja e-računov na območju Romunije je bil izdan *Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2023/1553 z dne 25. julija 2023 o dovoljenju Romuniji, da uvede posebni ukrep, ki odstopa od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 188 z dne 27. 7. 2023, stran 48)*, ki je dostopen na spletni strani [Izvedbeni sklep - 2023/1553 - SL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

Iz gradiva, pripravljenega v zvezi z navedenim izvedbenim sklepom Sveta EU, ki je dostopno na spletni strani [EUR-Lex - 52023PC0329 - SL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#), je razvidno, da je Romunija vložila zahtevo za dovoljenje, na podlagi katerega bi odstopala od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV, da bi lahko uvedla obvezno izdajanje elektronskih računov za transakcije med davčnimi zavezanci s sedežem v Romuniji od 1. januarja 2024 dalje.

Po navedbah Romunije so glavni cilji uvedbe sistema obveznega izdajanja elektronskih računov boj proti davčnim goljufijam in utajam, učinkovitejše pobiranje davkov, zlasti na področju DDV, izboljšanje konkurenčnosti gospodarskih subjektov ter zmanjšanje upravnih stroškov za davkoplačevalce in davčno upravo.

Podatki na računih bodo posredovani davčni upravi, ki bo torej te podatke pridobila v realnem času. To bo davčni upravi omogočilo pravočasno in samodejno preverjanje skladnosti med prijavljenim in plačanim DDV ter izdanimi in prejetimi računi. Ta možnost bo Romuniji pomagala povečati učinkovitost in uspešnost boja proti goljufijam in utajam na področju DDV.

V zvezi s tem je Romunija v preteklih letih dosledno beležila veliko vrzel pri pobiranju DDV. Iz najnovejšega poročila, ki ga je objavila Evropska komisija, je razvidno, da je bila vrzel pri pobiranju DDV v letu 2020 35,7-odstotna. Po navedbah Romunije ta položaj kaže na strukturno težavo, ki bo zahtevala nujno in trajno ukrepanje ter izvedbo potrebnih reform.

Uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov in sporočanja podatkov na računih bo prinesla povečano izpolnjevanje obveznosti davkoplačevalcev in odvrčanje od poskusov goljufije. Predvideni sistem bo na primer davčni upravi že od samega začetka omogočil prepoznavanje udeležencev v „davčnem vrtljaku“. Zdaj je udeležence v davčnem vrtljaku težko odkriti, ker ne oddajajo obračunov DDV in/ali drugih obračunov. Z uvedbo splošnega izdajanja elektronskih računov se bo zagotovilo močno orodje za sledenje verigi goljufij v realnem času, kar bo davčnim organom omogočilo takojšnje ukrepanje, da bi odkrili in ustavili gospodarske subjekte, ki sodelujejo v tej goljufiji.

Uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov za transakcije med davčnimi zavezanci bo zaradi digitalizacije in zmanjšanja upravnega bremena koristila tudi gospodarskim subjektom, hkrati pa bo zagotovila pravično konkurenčno okolje med družbami. Nekatere koristi uvedbe izdajanja elektronskih računov za gospodarske subjekte so hitrejša plačila, prihranki pri stroških pošiljanja, hitra in cenovno ugodna obdelava podatkov na računu ter nižji stroški arhiviranja.

Člen 218 direktive o DDV določa, da države članice kot račune sprejmejo vse dokumente ali sporočila na papirju ali v elektronski obliki. Romunija zato želi, da se ji odobri odstopanje od navedenega člena direktive o DDV, da bi lahko romunska davčna uprava za račune štela le dokumente v elektronski obliki.

V skladu s členom 232 direktive o DDV je uporaba elektronskega računa pogojena s tem, da se prejemnik s tako uporabo strinja. Zato je za uvedbo obveznosti izdajanja elektronskih računov v

Romuniji potrebno odstopanje od tega člena, tako da izdajatelju ni več treba pridobiti soglasja prejemnika za pošiljanje računa v brezpapirni obliki.

Romunija je na področju izdajanja elektronskih računov v nacionalno pravo prenesla Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju⁴, s čimer je za javne organe uvedla obveznost, da sprejmejo elektronske račune, ki jim jih pošljejo njihovi dobavitelji. Da se zagotovi interoperabilnost sistemov izdajanja elektronskih računov, ki se uporabljajo v Evropski uniji, začevši pri sektorju javnega naročanja, bi morali biti elektronski računi skladni s skupnimi standardi, kot je evropski standard o izdajanju elektronskih računov EN 16931, ki je opredeljen v okviru CEN (Evropski odbor za standardizacijo).

Romunija je novembra 2021 vzpostavila sistem izdajanja elektronskih računov RO e-račun, ki ga je zasnovalo in razvilo ministrstvo za finance, ki ga tudi upravlja, in sicer prek nacionalnega središča za finančne informacije. Po navedbah Romunije je ta sistem v celoti združljiv z evropskim standardom o izdajanju elektronskih računov ter je zasnovan in razvit za izdajanje elektronskih računov pri javnem naročanju (med državnimi upravami in podjetji) in transakcijah med davčnimi zavezanci (poslovanje med podjetji), če se gospodarski subjekti odločijo zanj.

Za pošiljanje računov prek sistema RO e-račun tako pri komunikaciji med državnimi upravami in podjetji kot pri poslovanju med podjetji se od davčnih zavezancev zahteva avtentikacija z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila. To potrdilo se uporablja tudi za pošiljanje različnih davčnih napovedi.

Na podlagi sistema RO e-račun bo uveden sistem obveznega izdajanja elektronskih računov za transakcije med davčnimi zavezanci.

Uporaba sistema RO e-račun bo ostala izbirna možnost za gospodarske subjekte brez sedeža.

Glede na široko področje uporabe odstopanja je pomembno oceniti učinek na davčne zavezance in natančneje, ali se s tem prispeva k boju proti goljufijam in utajam na področju DDV. Če bo Romunija želela podaljšati ukrep odstopanja, bo morala predložiti poročilo o delovanju ukrepa skupaj z zahtevo za podaljšanje. To poročilo bi moralo vsebovati oceno ukrepa glede na njegovo učinkovitost v boju proti goljufijam in utajam na področju DDV ter pri poenostavitvi pobiranja davkov. Poročilo bi moralo vsebovati tudi oceno ukrepa za davčne zavezance, zlasti glede povečanja njihovih upravnih bremen in stroškov izpolnjevanja obveznosti.

Predlaga se, da se odstopanje odobri za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2026 ali do datuma, od katerega morajo države članice uporabljati nacionalne določbe, ki jih morajo sprejeti v primeru, da se sprejme direktiva o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo, zlasti členov 218 in 232 navedene direktive, pri čemer se upošteva zgodnejši datum.

Po mnenju Romunije je nacionalni sistem izdajanja elektronskih računov RO e-račun povsem skladen z evropskim standardom o izdajanju elektronskih računov, vendar namerava Romunija kljub temu v prvi fazi zahtevati, da se izdajanje elektronskih računov obvezno izvede prek sistema, ki ga upravlja davčna uprava. Tako bodo morali dobavitelji svojim pridobiteljem elektronske račune poslati prek tega sistema.

To pomeni, da bo vsak elektronski račun v sistemu RO e-Račun samodejno preverjen. V okviru sistema bodo izvedeni semantični pregledi ter potrjeni struktura in sintaksa. Preverjala se bo tudi pristnost izvora v zvezi z identiteto izdajatelja računa. Po zaključku teh pregledov bo ustvarjeno samodejno odzivno sporočilo. Če se ne odkrijejo napake, se uporabi elektronski žig ministrstva za finance, s katerim se v sistemu RO e-Račun potrdi prejem elektronskega računa. Šele takrat bo elektronski račun izdajatelju in prejemniku na voljo za prenos.

Ker predhodno obvezno strinjanje ali preverjanje s strani davčnih uprav ne bo usklajeno s prihodnjim sistemom, ki je predviden v predlogu glede pravil o DDV za digitalno dobo od 1. januarja 2028, bo

⁴ UL L 133, 6.5.2014, str. 1.

Romunija svoj sistem ustrezno prilagodila, da bo davčnim zavezancem s 1. januarjem 2026 omogočila pošiljanje potrebnih podatkov prek drugih sredstev zunaj sistema RO e-račun. Zato strinjanje davčnih organov z izdajanjem elektronskih računov ali njihovo preverjanje ne bo več obvezno.

Obvezno izdajanje elektronskih računov bo privedlo do številnih sprememb za davčne zavezance. Vendar so davkoplačevalci v Romuniji že seznanjeni z digitalizacijo njihove komunikacije z davčno upravo. Obračuni za DDV in drugi davčni obračuni se oddajo elektronsko prek brezplačne storitve davčnih organov. Davkoplačevalci morajo imeti za uporabo te metode elektronski podpis, ki ga pridobijo z digitalnim certifikatom.

Nacionalni sistem za elektronske račune RO e-račun že deluje in gospodarski subjekti lahko elektronske račune pošljejo prek tega sistema tako pri komunikaciji med državnimi upravami in podjetji kot pri poslovanju med podjetji. Hkrati bodo davčni organi za zmanjšanje finančnega učinka obvezne uvedbe sistema brezplačno zagotovili aplikacijo za ustvarjanje elektronskih računov.

Ocena učinka

Obvezno izdajanje elektronskih računov bo vplivalo na davčno upravo in davčne zavezance.

Uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov je eden od ukrepov iz nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost. Po navedbah Romunije se bo s tem vrzel pri pobiranju DDV v drugem četrtletju leta 2026 v primerjavi z letom 2019 zmanjšala za najmanj 5 odstotnih točk. Z uvedbo obveznega izdajanja elektronskih računov se bo povečalo pobiranje DDV in neposrednih davkov za vsaj 7,6 milijarde RON (približno 1,5 milijarde EUR).

Izvajanje projektov digitalizacije, kot so sistem RO e-račun, medsebojna povezava med napravami za davčno označevanje, SAF-T, spremljanje nabav in dostav ter sistem RO e-prevoz (spremljanje prevoza na nacionalnem ozemlju), bo omogočilo vključitev obvladovanja tveganj. Zato se bo po ocenah Romunije pobiranje dodatnih prihodkov v BDP do četrtega četrtletja 2025 povečalo za vsaj 2,5 odstotne točke v primerjavi z ravno, doseženo leta 2019.

Prihodek, ki naj bi se pobral iz naslova DDV in neposrednih davkov, povezanih z izvajanjem različnih reformnih ukrepov davčne uprave, se bo povečal na najmanj 10,87 milijarde RON, od tega bo 5 milijard RON iz naslova prihodkov iz DDV, 5,87 milijarde RON pa iz naslova prihodkov od neposrednih davkov. Prispevek, ustvarjen z uvedbo sistema RO e-račun, je ocenjen na približno 70 % teh skupnih pobranih dodatnih prihodkov, tj. 7,6 milijarde RON, in sicer iz naslednjih virov:

- povečanje prostovoljnega izvajanja obveznosti – 0,6 milijarde RON,
- zmanjšanje davčne utaje in goljufij neplačujočega gospodarskega subjekta znotraj Skupnosti – 1,3 milijarde RON,
- zmanjšanje davčne optimizacije in neformalne ekonomije – 1,6 milijarde RON,
- učinki neposrednih davkov, ki izhajajo iz preoblikovanja davčne osnove za DDV – 4,1 milijarde RON.

Davčni zavezanci bodo imeli stroške nakupa informacijskih sistemov in/ali programske opreme, saj s sedanji sistemi/programsko opremo najverjetneje ne bi mogli izdajati in pošiljati elektronskih računov v sistem RO e-račun. Vendar bi se lahko ta strošek znatno znižal ali celo odpravil z uporabo storitev in aplikacij, ki bi jih brezplačno zagotovili davčni organi.

Gospodarskim subjektom bo koristila tudi digitalizacija njihovih postopkov. Uvedba izdajanja elektronskih računov bo pomenila hitrejša plačila, prihranke pri stroških pošiljanja, hitro in cenovno ugodno obdelavo podatkov na računih in nižje stroške arhiviranja. Poleg tega bo uvedba sistema obveznega izdajanja elektronskih računov privedla do odprave sedanje obveznosti poročanja informacij o domačih dobavah.

5.1.7. Nemčija

Za namen uvedbe obveznega izdajanja oziroma prejemanja e-računov na območju Nemčije je bil izdan *Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2023/1551* z dne 25. julija 2023 o dovoljenju Nemčiji, da uvede posebni ukrep, ki odstopa od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (*UL L 188* z dne 27. 7. 2023, stran 42), ki je dostopen na spletni strani *Izvedbeni sklep - 2023/1551 - SL - EUR-Lex (europa.eu)*

Iz gradiva, pripravljenega v zvezi z navedenim izvedbenim sklepom Sveta EU, ki je dostopno na spletni strani *EUR-Lex - 52023PC0340 - SL - EUR-Lex (europa.eu)*, je razvidno, da je Zvezna republika Nemčija (v nadaljnjem besedilu: Nemčija) vložila zahtevo za dovoljenje, na podlagi katerega bi odstopala od členov 218 in 232 Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV, da bi lahko uvedla obvezno izdajanje elektronskih računov za transakcije med davčnimi zavezanci s sedežem v Nemčiji (transakcije med podjetji) od 1. januarja 2025 dalje.

Obveznost izdajanja elektronskih računov za transakcije med davčnimi zavezanci bi bila prvi korak k uvedbi elektronskega sistema poročanja za pošiljanje podatkov na podlagi transakcij o domačih transakcijah med podjetji, ki so davčni zavezanci, davčnim organom. Po mnenju Nemčije bi bil tak sistem poročanja pomembno orodje za boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam ter izboljšanje pobiranja DDV.

Sistemi poročanja, s katerimi se davčni upravi pošiljajo podatki o prometu na podlagi transakcij, omogočajo učinkovitejši boj proti goljufijam na področju DDV. Nemčija meni, da bo uvedba takega sistema omogočila hitrejšo odkrivanje goljufivih verig transakcij in udeležencev v takih verigah. Poleg tega se lahko predloženi podatki o transakcijah uporabijo za navzkrižno preverjanje informacij iz obračunov DDV, pri čemer se morebitna odstopanja odkrijejo in preverijo bolj zgodaj. Nemčija na splošno pričakuje, da se bo zaradi pravočasnega dostopa do podatkov na računih mogoče izogniti potrebi po bolj birokratski zahtevi za predložitev računov s strani davčne uprave, kar bo pospešilo in olajšalo boj proti goljufijam.

Nemčija meni, da se lahko možnosti, ki jih digitalizacija ponuja za boj proti davčni utaji in izogibanju davku, v celoti izkoristijo samo, če se podatki stalno obdelujejo. Po njenem mnenju je obvezna uporaba elektronskih računov v strukturirani obliki logičen in potreben korak v smeri sistema poročanja na podlagi transakcij, ki bo omogočil učinkovitejši boj proti goljufijam na podlagi analiz in uporabe zbranih podatkov.

Po navedbah Nemčije je uporaba elektronskih računov v mnogih gospodarskih sektorjih že uveljavljena praksa. Nemčija je na področju javnega naročanja v nacionalno pravo prenesla Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju⁵, s čimer je za javne organe uvedla obveznost, da sprejmejo elektronske račune, ki jim jih pošljejo njihovi dobavitelji. V Nemčiji je izdajanje elektronskih računov na področju javnega naročanja od novembra 2020 obvezno.

Zato Nemčija meni, da uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov za namene DDV za veliko podjetij ne bo pomenila večjega finančnega bremena. Opustitev papirnatih računov bo privedla do dolgoročnih prihrankov, zlasti zaradi odprave stroškov njihove priprave, pošiljanja in shranjevanja. Strošku obdelave papirnatih računov pa se izognejo tudi prejemniki. Izdajanje elektronskih računov bo omogočilo optimizacijo računovodskih postopkov tako za dobavitelja, ki izda račun, kot za njegovega prejemnika. Da bi Nemčija zagotovila interoperabilnost sistemov izdajanja elektronskih računov, ki se uporabljajo v Evropski uniji, dovoli izdajanje računov, ki so skladni z evropskim standardom o izdajanju

⁵ UL L 133, 6.5.2014, str. 1.

elektronskih računov in seznamom njegovih sintaks v skladu z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁶.

Člen 218 direktive o DDV določa, da države članice kot račune sprejmejo vse dokumente ali sporočila na papirju ali v elektronski obliki. Nemčija zato želi, da se ji odobri odstopanje od navedenega člena direktive o DDV, da bi lahko nemška davčna uprava kot račune štela le dokumente v elektronski obliki.

V skladu s členom 232 direktive o DDV je uporaba elektronskega računa pogojena s tem, da se prejemnik s tako uporabo strinja. Zato je za uvedbo obveznosti izdajanja elektronskih računov v Nemčiji potrebno odstopanje od tega člena, tako da izdajatelju ni več treba pridobiti soglasja prejemnika za pošiljanje računa v brezpapirni obliki.

Predlaga se, da se odstopanje odobri za obdobje od 1. januarja 2025 do 31. decembra 2027 ali do datuma, od katerega morajo države članice uporabljati nacionalne določbe, ki jih morajo sprejeti v primeru, da se sprejme direktiva o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo, zlasti členov 218 in 232 navedene direktive, pri čemer se upošteva zgodnejši datum.

Za zmanjšanje bremena za podjetja in davčne uprave bo Nemčija postopoma uvedla najprej obveznost izdajanja elektronskih računov, pozneje na tej podlagi pa sistem poročanja. Da bi se izognila podvajanju stroškov in nepotrebnim naporom, bo pri zasnovi svojega nacionalnega sistema poročanja upoštevala predlog o DDV za digitalno dobo, pri čemer bo svoj sistem uskladila s sistemom iz navedenega predloga. V zvezi s tem bodo prihodnje zahteve prava EU glede poročanja o čezmejnih transakcijah usklajene s sistemom poročanja o nacionalnih transakcijah, da se zagotovi čim bolj enotna obravnava obeh kategorij transakcij s strani davčnih zavezancev in tako omeji upravno breme za podjetja.

Opozoriti je treba, da je v Nemčiji od začetka izvajanja Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju že obvezno izdajanje elektronskih računov med podjetji in državnimi upravami.

Ključni elementi načrtovanega nacionalnega sistema vključujejo pravočasno pošiljanje podatkov na računu, ki je bilo sprva omejeno na področje poslovanja med podjetji, v centralni sistem poročanja. Nemčija bo sprejela pošiljanje podatkov na strukturiranih računih, skladnih z obliko, ki temelji na standardu CEN EN 16931, da se olajša interoperabilnost sistemov. Pošiljanje celotnih računov ni predvideno, saj bodo morali davčni zavezanci sporočiti le podatke, potrebne za davčne namene. Poleg tega izmenjava računov med davčnimi zavezanci ne bo potekala prek strežnikov davčne uprave, prav tako uprava ne bo izvajala postopka potrjevanja računov.

Obveznost uporabe elektronskih računov bo veljala samo za transakcije med davčnimi zavezanci s sedežem v Nemčiji. Od usklajenih pravil o podatkih na računu ni odstopanja. Ukrep ne bo vplival na družbe, ki nimajo sedeža v Nemčiji, in ne vpliva na pravico do prejetja papirnatega računa v primeru transakcij znotraj Skupnosti.

Ocena učinka

Obvezno izdajanje elektronskih računov bo vplivalo na davčno upravo in davčne zavezance.

Z uvedbo sistema poročanja, ki temelji na izdajanju elektronskih računov, se bodo dopolnili navedeni ukrepi, ki jih je Nemčija pred kratkim izvedla za boj proti goljufijam in utajam na področju DDV, kot je izboljšanje postopkov registracije. Po mnenju Nemčije je učinkovitost navedenih ukrepov v boju proti goljufijam na področju DDV in pri zagotavljanju pobiranja davkov razvidna iz letnih podatkov o vrzeli pri pobiranju DDV v Nemčiji.

⁶ Direktiva 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L 133, 6.5.2014, str. 1).

Uvedba obveznega izdajanja elektronskih računov ne bo pretirano obremenila podjetij, saj je tako izdajanje že uveljavljena praksa v mnogih gospodarskih sektorjih, na področju javnega naročanja pa obvezno. Poleg tega bo podjetjem avtomatizacija postopkov, kot je računovodenje, prinesla koristi, opustitev papirnatih računov pa dolgoročne prihranke, saj bodo odpravljeni stroški njihovega izdajanja, pošiljanja, obdelovanja in shranjevanja.

Sistem bo v največji možni meri upošteval tudi lastnosti sistema, ki je vključen v predlog o DDV za digitalno dobo, pri čemer se bo poročanje o domačih transakcijah uskladilo s prihodnjimi sistemi poročanja o transakcijah znotraj Skupnosti. To bo preprečilo podvajanje stroškov za davčne zavezanke in davčne uprave ter omogočilo izpolnjevanje obveznosti glede poročanja za obe vrsti transakcij ne enak način.

Pri oblikovanju nacionalnih določb se bodo upoštevale specifične potrebe malih podjetij. To se lahko stori na primer z določitvijo velikosti družb ali minimalnega zneska računa, pri čemer uporaba elektronskih računov pod tem pragom ni obvezna za obdobje, ki ga je treba določiti.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ureditev, ki jo zasleduje predlog zakona, ni predmet urejanja v drugih pravnih sistemih, saj Direktiva 2014/25/EU zavezuje le članice EU.

5.3. Prikaz prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

Prenos Direktive 2014/55/EU je bil v slovenski pravni red opravljen z novelo ZOPSPU-1A.

Prenehanje ZOPSPU-1 in posledično določb navedenega zakona, s katerimi je bil opravljen prenos Direktive 2014/55/EU, je predvideno v predlogu novega Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah, zato je potrebno s predlogom tega zakona zagotoviti pravno kontinuiteto na področju prilagojenosti pravu EU ter v ta namen opraviti ustrezen prenos navedene direktive, kot je razvidno iz priložene korelacijske tabele.

Predlog zakona za vse poslovne subjekte, med katere sodijo tudi proračunski uporabniki in naročniki, uvaja obvezno poslovanje z e-računi, kar posledično pomeni, da ta kategorija zavezancev ne bo imela možnosti izbire med papirnimi in e-računi. S tem predlog zakona posega v določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 84. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B 122/23; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1), ki se po uveljavitvi tega zakona prenehajo uporabljati, kadar gre za račune poslovnih subjektov, kot je opredeljeno v prehodnih in končnih določbah predloga zakona. Možnost izbire med prejemanjem papirnih ali e-računov je omogočena potrošnikom tako, da obveznost prejemanja e-računov velja le za potrošnike, ki se tem izrecno strinjajo, pri čemer zakon omogoča, da potrošnik lahko kadar koli prekliče soglasje za prejemanje e-računov. S tem je predlog zakona usklajen s tretjim odstavkom 84. člena ZDDV-1.

Z navedenimi določbami 84. člena ZDDV-1 je bil opravljen prenos 218. in 232. člena Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV. To posledično pomeni, da se z derogacijo navedenih določb ZDDV-1 delno odstopa od pravne ureditve EU, ter da je potrebno na Evropsko komisijo nasloviti vlogo za odobritev odstopanja v skladu s 395. členom Direktive 2006/112/ES o sistemu DDV oziroma pridobiti podobne izvedbene sklepe, kot jih je Svet EU izdal za Italijo, Francijo, Poljsko, Romunijo in Nemčijo.

Obveznost pošiljanja vloge iz prejšnjega odstavka ne bo potrebna, če bo sprejet Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo, ki ga je Evropska komisija posredovala v obravnavo Svetu Evropske unije. Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora –

Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo je objavljeno v Uradnem listu Evropske unije (UL C 228, 29.3.2023, str. 149).

Podrobnejše informacije v zvezi s predlaganimi spremembami Direktive 2006/112/ES so dostopne na spletnih straneh:

Predlog DIREKTIVA SVETA o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo - Publications Office of the EU (europa.eu)

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za digitalno dobo (COM(2022) 701 final – 2022/0407 (CNS)) – Predlog uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 904/2010 glede ureditev upravnega sodelovanja na področju DDV, potrebnih za digitalno dobo (COM(2022) 703 final – 2022/0409 (CNS)) - Publications Office of the EU (europa.eu)

5.4. Posvetovanje z Evropsko centralno banko

Predlog zakona ne ureja področij, ki so opredeljena v 2. členu Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko (v nadaljnjem besedilu: ECB) glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3. 7. 1998). Ker izmenjava e-računov ne spada med plačilne storitve in ker se s predlogom zakona ne uvajajo spremembe, ki bi vplivale na položaj Banke Slovenije ali drugače posegale na področja v pristojnosti ECB, je predlagatelj tega zakona ocenil, da gradiva ni treba poslati v pregled ECB.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon bo imel administrativne posledice na delovanje Finančne uprave Republike Slovenije, ki se bodo odrazile v drugačnem načinu opravljanja finančnega nadzora. Zaradi novih možnosti ugotavljanja tveganih zavezancev bodo potrebne spremembe v organizaciji in pri izvajanju finančnega nadzora. Predlog zakona pa ne bo imel administrativnih in finančnih posledic na poslovanje javne uprave v zvezi z dejavnostmi, ki jih izvajajo državni organi in organizacije, organi lokalne skupnosti ter druge osebe javnega prava kot organi oblasti.

FURS bo nadgradil programsko opremo v okviru obstoječih pogodb in izgradil aplikacijo za izdajanje, sprejemanje in pošiljanje e-računov za manjši obseg poslovanja.

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo proračunski uporabniki prejemati e-račune od 1. januarja 2015 dalje, zato predlog tega zakona nima administrativnih posledic v postopkih oziroma pri poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- ne predvideva uvedbe novega postopka ali administrativnih bremen,
- ne predvideva ukinitve postopka ali odprave administrativnih bremen,
- ne predvideva spoštovanja načela »vse na enem mestu« ter organa in kraja opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- ne določa podatkov oziroma dokumentov, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter načina njihovega pridobivanja,
- ne povzroča ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov,

- ne povzroča potreb po novih zaposlitvah ali dodatnem usposabljanju javnih uslužbencev ali finančnih in materialnih sredstvih,
- ne predvideva ukinitve postopkov in dejavnosti ter zmanjšanja števila zaposlenih v javni upravi in finančnih ter materialnih sredstev.

b) pri obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo proračunski uporabniki prejemati e-račune od 1. januarja 2015 dalje, zato predlog tega zakona nima drugih administrativnih posledic glede obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- ne določa dokumentacije, ki jo mora stranka predložiti, ter ne povzroča povečanja ali zmanjšanja obsega dokumentacije,
- ne vpliva na stroške, ki jih bo imela stranka, ali na razbremenitev stranke,
- ne določa časa, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

Poslovni subjekti, določeni s ZIERDED bodo morali v skladu s ZIERDED izmenjevati elektronske račune in druge elektronske dokumente. Izmenjava e-računov bo potekala samodejno po elektronski povezavi in zato ne bo predstavljala dodatne administrativne obremenitve za poslovne subjekte, razen za ponudnike e-poti. Stroški bodo odvisni od tega, kakšno programsko opremo že uporabljajo in ali bo potrebna le nadgradnja obstoječih programov ali bo potrebna nova programska oprema. Samo poročanje e-računov na FURS pa za poslovne subjekte ne bo predstavljalo dodatne obremenitve, saj bodo e-račune na FURS praviloma posredovali ponudniki e-poti.

Finančna uprava Republike Slovenije bo na svoji spletni strani omogočila brezplačno aplikacijo za izdajanje in sprejemanje e-računov za manjši obseg poslovanja. Poslovni subjekti si bodo morali zagotoviti dostop do interneta.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo proračunski uporabniki prejemati e-račune od 1. januarja 2015 dalje, s čimer se je občutno zmanjšala količina dokumentov javnega sektorja v papirni obliki, ovojev, pisarniških naprav in materialov (tiskalniki, tonerji, fotokopirni stroji, papir, arhivske škatle, mape) ter stroški vzdrževanja strojne opreme in poslovnih prostorov, posledično pa so se občutno znižali tudi stroški, povezani z upravljanjem in hrambo dokumentarnega gradiva, ter zmanjšalo obremenjevanje okolja oziroma prispevalo k varstvu okolja in ohranjanju narave.

Ker se prejemanje in izdajanje e-računov s tem zakonom širi tudi na vse poslovne subjekte ima predlog tega zakona pozitivne učinke na področju varstva okolja in ohranjanja narave.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo poslovni subjekti pri izvajanju javnih naročil pošiljati proračunskim uporabnikom izključno e-račune. Na ta način je poslovnim subjektom omogočeno, da ustvarijo znatne prihranke pri izdajanju, pošiljanju in hrambi računov, ki obsegajo večji delež knjigovodske dokumentacije. Z digitalnim poslovanjem, ki finančno in administrativno razbremeni poslovne subjekte, se prispeva k ustvarjanju pogojev za gospodarsko pobudo, trajnostno rast in konkurenčnost domačega tržnega gospodarstva.

Ker se prejemanje in izdajanje e-računov s tem zakonom širi tudi na vse poslovne subjekte, se bodo prihranki pri izdajanju, pošiljanju in hrambi e-računov še povečali.

Poslovni subjekti, ki si že sami neposredno izmenjujejo elektronske račune in druge elektronske dokumente in ponudniki e-poti bodo morali obstoječe programe nadgraditi s funkcionalnostjo posredovanja e-računov FURS. Poslovni subjekti, ki še ne izmenjujejo elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov, bodo morali nabaviti ustrezen program, ki omogoča elektronsko izdajanje, pošiljanje in prejemanje e-računov. Poslovni subjekti si bodo morali urediti dostopa do interneta.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zniževanje stroškov gospodarstva in prihranki poslovnih subjektov lahko pozitivno prispevajo k povečanju investicijske aktivnosti gospodarstva in k povečanju plač za zaposlene ter k ohranitvi ali odpiranju novih delovnih mest.

Predlog zakona nima drugih posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

UJP in FURS bosta sprejeti zakon predstavila ciljnim skupinam. na svojih spletnih straneh ter po potrebi na brezplačnih seminarjih in delavnicah.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Za spremljanje izvajanja zakona so pristojni UJP, FURS, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport ter TIRS.

Ministra, pristojna za finance in gospodarstvo, poročata Vladi Republike Slovenije o izvajanju zakona in doseženih ciljih, če tako zahteva Vlada RS.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z zakonom ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi« (datum objave _____).

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je potekala od _____ do _____.

Povzetek predlogov in pripomb, prejetih v postopku javne obravnave in medresorskega usklajevanja:.....

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESEK PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

- Klemen Boštjančič, minister za finance,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance
- mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O IZMENJAVI ELEKTRONSKIH RAČUNOV IN DRUGIH ELEKTRONSKIH DOKUMENTOV - ZIERDED

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja izmenjavo elektronskih računov (v nadaljnjem besedilu: e-računi) in drugih elektronskih dokumentov (v nadaljnjem besedilu: e-dokumenti) in posredovanje e-računov za davčne namene.

2. člen (prenos predpisa Evropske unije)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU).

3. člen (pomen v zakonu uporabljenih izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »poslovni subjekti« so vse enote Poslovnega registra Slovenije;
2. »proračunski uporabniki« so subjekti, ki so vpisani v Register proračunskih uporabnikov kot posredni oziroma neposredni proračunski uporabniki;
3. »naročniki« so naročniki, kot jih opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncedenti, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja podeljevanje koncesij, ali javni partnerji, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo;
4. »javno naročilo« in »podizvajalec« imata enak pomen kot v zakonu, ki ureja javno naročanje;
5. »potrošniki« so fizične osebe, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja varstvo potrošnikov;
6. »e-račun« pomeni račun ali drugo enakovredno knjigovodsko listino, ki vsebuje zapise o poslovnih dogodkih, na osnovi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenuje (dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevke za plačilo, obračun obresti ipd.), ki je bila izdana, poslana in prejeta v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi, ter enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki;
7. »e-dokument« je poslovni dokument izdan, poslan in prejet v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi ter je povezan s postopki naročanja, nabave, posredovanja, izdajanja računov in plačila, ter vsa povezana povratna sporočila in enakovredno zamenjuje poslovni dokument v papirni obliki;
8. »ovojnica« je dokument izdajatelja, na podlagi katerega se izvaja izmenjava e-računa ali e-dokumenta;
9. »ponudnik e-poti« je subjekt, ki ponuja storitve izmenjave e-računov ali e-dokumentov ter je vpisan na seznam ponudnikov e-poti in Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP) kot enotna vstopna in izstopna točka za primere iz 11., 12. in 14. člena tega zakona;
10. »ponudnik storitve za prejem e-računov« je subjekt, ki omogoča programsko podporo za prejem e-računov in e-dokumentov;

11. »izmenjava e-računa in e-dokumenta« je proces izdaje, posredovanja in prejema e-računa in e-dokumenta od izdajatelja do prejemnika;
12. »neposredna izmenjava« je izmenjava e-računov in e-dokumentov med informacijskima sistemoma izdajatelja in prejemnika e-računov, ki se ne izvaja prek ponudnikov e-poti;
13. »uporabnik e-poti« je prejemnik ali izdajatelj e-računa ali e-dokumenta;
14. »prejemnik« je potrošnik ali poslovni subjekt, ki prejme e-račun ali e-dokument;
15. »izdajatelj« je poslovni subjekt, ki izda e-račun ali e-dokument;
16. »evropski standard« je standard za izdajanje e-računov, ki ga pripravi evropska organizacija za standardizacijo in je javno objavljen na način in pod pogoji, določenimi v Direktivi 2014/55/EU;
17. »e-SLOG« je nacionalni standard za izdajanje e-računov na območju Republike Slovenije, ki je usklajen z evropskim standardom za izdajanje e-računov;
18. »osrednji elementi e-računa« pomeni niz ključnih elementov informacij, ki jih mora vsebovati e-račun, da se omogoči čezmejna interoperabilnost, vključno s potrebnimi informacijami za zagotovitev skladnosti z zakonodajo;
19. »sintaksa« pomeni strojno berljivi jezik ali programski jezik, ki se uporablja za predstavitev podatkovnih elementov, ki jih vsebuje e-račun ali e-dokument;
20. »pogodba« je za namen izvajanja 8. člena tega zakona pogodba ali okvirni sporazum o izvedbi javnega naročila, kot jo opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncesijska pogodba, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja podeljevanje koncesij, ali pogodba o javno-zasebnem partnerstvu, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo. Za pogodbo se šteje tudi naročilnica, dobavnica ali drug dokument, ki je podlaga za izstavitvev oziroma prejem e-računa;
21. »Nacionalni forum za e-račun« je posvetovalno telo na področju e-računov in e-dokumentov na nacionalni ravni, ki vključuje predstavnike zainteresiranih deležnikov gospodarstva (malih, srednjih in velikih gospodarskih družb), javnega sektorja, združenj, zbornic in izobraževalnih institucij.

4. člen

(izjeme, za katere se zakon ne uporablja)

Ta zakon se ne uporablja za:

- račune, izdane na podlagi pogodb, sklenjenih na podlagi zakona, ki ureja javno naročanje na področju obrambe in varnosti, če gre za naročila, za katera bi izvedba postopkov naročanja povzročila posredovanje informacij, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi varnostnimi interesi Republike Slovenije, vključno z naročili vojaške opreme, pri kateri je treba sprejeti ukrepe za zaščito teh interesov, in za naročila, namenjena izvajanju obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, če ta naročila vsebujejo tajne podatke v skladu z zakonom ali jih morajo spremljati posebni varnostni ukrepi pod pogojem, da je za izvedbo naročila pridobljeno soglasje medresorske komisije, skladno z določbami zakona, ki ureja naročanje na področju obrambe in varnosti;
- zahtevke za plačilo, poročila, obračunske liste, dobropise, bremepise in druge spremljajoče obračunske dokumente, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije posredujejo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme zdravstvenega zavarovanja;
- listine, ki se izmenjujejo preko spletnega programa, namenjenega za upravljanje denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine (tj. program EZRLKV).

2. STANDARDI IN OSREDNJI ELEMENTI E-RAČUNA

5. člen

(standardi za izmenjavo e-računov)

(1) E-računi se izmenjujejo v:

- standardu e-SLOG,

- sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov in so na seznamu, ki sta določena v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU,
- drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Veljavno verzijo standarda e-SLOG objavi Gospodarska zbornica Slovenije na svoji spletni strani po potrditvi Nacionalnega foruma za e-račun.

(3) Kadar izdajatelj in prejemnik uporabljata različna standarda za e-račun, ponudnik e-poti prejemnika izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

6. člen **(obvezni podatki na e-računu)**

(1) E-račun mora vsebovati naslednje podatke o:

- identifikatorju procesa in e-računa;
- obdobju, na katero se e-račun nanaša;
- prodajalcu blaga oziroma izvajalcu storitev ali gradenj;
- kupcu oziroma naročniku;
- prejemniku plačila;
- davčnem zastopniku prodajalca blaga oziroma izvajalca storitev ali gradenj, če ga ima;
- sklicu na pogodbo ali naročilnico ali drug dokument, ki je podlaga za izdajo e-računa;
- dobavi blaga ali opravljeni storitvi;
- navodilu za plačilo;
- odbitku ali pribitku;
- vrstični postavki e-računa;
- skupnem znesku e-računa ter
- razčlenitvi DDV.

(2) Poleg osrednjih elementov e-računa, navedenih v prvem odstavku tega člena, mora e-račun vsebovati podatke, določene s predpisi, ki urejajo DDV in davčni postopek ter podatek o davčni številki oziroma identifikacijski številki za namene davka na dodano vrednost prejemnika, če je prejemnik poslovni subjekt.

3. IZMENJAVA E-RAČUNOV IN E-DOKUMENTOV

7. člen **(obveznost izmenjave e-računov)**

(1) Poslovni subjekti morajo pri medsebojnih obligacijskih razmerjih izmenjevati izključno e-račune.

(2) Poslovni subjekti izmenjujejo e-račune v katerem koli standardu iz prvega odstavka 5. člena tega zakona.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek proračunski uporabniki izmenjujejo e-račune le v standardu iz prve ali druge alineje prvega odstavka 5. člena tega zakona.

8. člen **(obveznost naročnikov k prejemanju e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom)**

(1) Naročniki morajo prejemati e-račune domačih ali tujih poslovnih subjektov, izdanih na podlagi pogodb, če so e-računi skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks

s seznama, ki sta določeni v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU.

(2) Obveznost iz prvega odstavka tega člena velja tudi za e-račune podizvajalcev, ki jih svojim e-računom priloži glavni izvajalec, kadar je s pogodbo ali drugim aktom določeno, da naročnik neposredno plačuje podizvajalcu, v skladu s pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja javno naročanje.

(3) Z določbami prvega in drugega odstavka tega člena se ne posega v pravico naročnika, da e-račun zavrne zaradi stvarnih, pravnih ali drugih napak in pomanjkljivosti, vezanih na količino in specifikacijo ter kakovost blaga in storitev ali gradenj ali na primopredajo predmeta naročila ali na druge vsebinske razloge za zavrnitev oziroma reklamacijo računa, določene s pogodbo.

9. člen

(izdajanje e-računov potrošnikom)

(1) Poslovni subjekti potrošnikom izdajajo e-račune, če se obe stranki predhodno o tem dogovorita.

(2) Kadar poslovni subjekt izda e-račun potrošniku, mora e-računu priložiti vizualizirano vsebino računa v PDF, TIFF ali drugem standardnem formatu, ki omogoča preprost vpogled v vsebino računa.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko potrošnik kadar koli zahteva, da mu poslovni subjekt račune izda v papirni obliki.

(4) Potrošniki lahko e-račune prejemajo tudi prek elektronske pošte.

(5) Poslovni subjekt mora v primeru izdaje e-računa potrošniku zagotoviti možnost integracije s storitvami za prejem e-računov, razen v primeru iz prejšnjega odstavka tega člena. Ponudnik storitve za prejem e-računov omogoči brezplačno integracijo s poslovnim subjektom.

10. člen

(način izmenjave e-računov in e-dokumentov za poslovne subjekte)

(1) Poslovni subjekti izmenjujejo e-račune in e-dokumente prek ponudnikov e-poti, ki so vpisani v seznam ponudnikov e-poti, ali prek lastnih sistemov za neposredno izmenjavo e-računov in e-dokumentov, razen prek lastnih sistemov za izmenjavo elektronske pošte.

(2) V primeru neposredne izmenjave e-računov in e-dokumentov med izdajateljem in prejemnikom, morata obe strani zagotoviti izmenjavo v skladu s tretjo in četrto alinejo prvega odstavka 21. člena tega zakona.

(3) Poslovni subjekt lahko e-račune in e-dokumente izmenjuje prek več ponudnikov e-poti, razen če zakon določa drugače.

11. člen

(način izmenjave e-računov in e-dokumentov za proračunske uporabnike)

(1) E-računi in e-dokumenti se morajo s proračunskimi uporabniki izmenjevati le prek UJP, ki je enotna vstopna oziroma izstopna točka za proračunske uporabnike. E-računi in e-dokumenti se morajo s proračunskimi uporabniki izmenjavati z uporabo ovojnice, kot jo določa drugi odstavek tega člena.

(2) Ovojnica e-računov mora vsebovati podatke za identifikacijo pošiljatelja in prejemnika, podatke o izvoru dokumenta, podatke za plačilo in podatke o prilogah. Ovojnica e-dokumentov mora vsebovati podatke za identifikacijo pošiljatelja in prejemnika, podatke o izvoru dokumenta in podatke o prilogah. Strukturo ovojnic iz tega odstavka objavi UJP na svoji spletni strani.

(3) Poslovni subjekti lahko za posredovanje e-računov proračunskim uporabnikom v manjšem obsegu uporabljajo brezplačno aplikacijo UJP.

(4) E-račune proračunskih uporabnikov lahko potrošniki prejemajo prek brezplačne aplikacije UJP, prek ponudnika e-poti, prek ponudnika storitve za prejem e-računov ali prek elektronske pošte.

(5) Zaračunavanje stroškov ter nadomestil za storitve izmenjave e-računov ali e-dokumentov proračunskih uporabnikov se izvaja na način in pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP, in na njegovi podlagi izdanem predpisu ministra, pristojnega za finance.

12. člen

(način izmenjave e-računov z uporabo aplikacije davčnega organa)

(1) Poslovni subjekti lahko za posredovanje in prejemanje e-računov za namen izvajanja prvega odstavka 7. člena in prvega odstavka 13. člena tega zakona v manjšem obsegu uporabljajo brezplačno aplikacijo Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: davčni organ).

(2) Izmenjava e-računov z aplikacijo davčnega organa se izvaja prek UJP kot enotne vstopne in izstopne točke.

4. POSREDOVANJE E-RAČUNOV DAVČNEMU ORGANU

13. člen

(posredovanje e-računov za davčne namene)

(1) Vsi e-računi morajo biti posredovani davčnemu organu v standardu iz prve alineje prvega odstavka 5. člena tega zakona, in sicer v 8 dneh od posredovanja oziroma prejema e-računa. Ne glede na določbe zakona, ki ureja davčno potrjevanje računov, za e-račune, posredovane davčnemu organu v skladu s tem členom, ne velja obveznost davčnega potrjevanja računov.

(2) Če se e-račun izmenja prek ponudnikov e-poti, sta e-račun davčnemu organu dolžna posredovati ponudnik e-poti izdajatelj in ponudnik e-poti prejemnika, in sicer v 8 dneh od trenutka prejema e-računa.

(3) Če se e-račun med izdajateljem in prejemnikom izmenja neposredno, sta e-račun davčnemu organu dolžna posredovati izdajatelj in prejemnik, in sicer v 8 dneh od trenutka izdaje oziroma prejema e-računa.

(4) E-račun, izdan potrošniku v skladu z 9. členom tega zakona, mora davčnemu organu posredovati izdajatelj ali ponudnik e-poti izdajatelja v rokih iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(5) Minister, pristojen za finance, predpiše način posredovanja e-računov davčnemu organu.

14. člen

(posredovanje podatkov za davčne namene o računih, ki niso e-računi)

(1) Če poslovni subjekt izda račun, ki ni e-račun, subjektu izven Republike Slovenije ali prejme račun, ki ni e-račun, od subjekta izven Republike Slovenije, mora zagotoviti posredovanje podatkov o računu davčnemu organu na način in pod pogoji določenimi v prvem odstavku 13. člena tega zakona. Rok za posredovanje podatkov o računu davčnemu organu je 8 dni od izdaje računa, če je poslovni subjekt izdajatelj računa oziroma 8 dni od prejema računa, če je poslovni subjekt prejemnik računa.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom mora ravnati poslovni subjekt tudi, če potrošniku izda račun, ki ni e-račun in za katerega ne velja zakon, ki ureja davčno potrjevanje računov.

(3) V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena mora poslovni subjekt davčnemu organu posredovati najmanj sledeče podatke o računu:

1. davčno številko ali identifikacijsko številko za namene DDV ali drugo nacionalno številko, ki se uporablja za davčne namene, poslovnega subjekta, ki izda račun. Če je račun izdan v tujem imenu in za tuj račun, pa tudi davčno številko ali identifikacijsko številko za namene DDV poslovnega subjekta, v imenu in za račun katerega je bil izdan račun;
2. naziv in sedež izdajatelja računa;
3. datum izdaje računa;
4. številko računa;
5. vrednost računa, skupno vrednost osnove po vrsti davka ali dajatve, razdeljeno po davčnih stopnjah, in pripadajoči davek ali dajatev, vrednost dobav na podlagi posebnih ureditev, dobav pri katerih je plačnik davka na dodano vrednost kupec blaga ali naročnik storitve, oproščenih dobav in neobdavčljivih dobav, ločeno po davčnih številkah iz 1. točke tega odstavka;
6. znesek za plačilo;
7. davčno številko oziroma identifikacijsko številko za namene davka na dodano vrednost kupca oziroma naročnika v primerih, če je poslovni subjekt;
8. naziv in sedež prejemnika računa v primerih, če je poslovni subjekt;
9. številko prvotnega računa v primeru popravka računa.

(5) Minister, pristojen za finance, predpiše način posredovanja podatkov o računih davčnemu organu.

15. člen **(obveznosti dobavitelja programske opreme)**

(1) Proizvajalec oziroma dobavitelj oziroma vzdrževalec računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema za izdajo e-računov (v nadaljnjem besedilu: programska oprema), ne sme poslovnim subjektom zagotoviti ali omogočiti uporabe programske opreme, ki omogoča izmenjavo e-računov v nasprotju s tem zakonom.

5. PONUDNIKI E-POTI

16. člen **(seznam ponudnikov e-poti)**

(1) Ponudniki e-poti morajo biti vpisani na seznam ponudnikov e-poti, ki ga vodi UJP. Seznam ponudnikov e-poti je javen in brezplačno dostopen na spletni strani UJP.

(2) Na seznamu ponudnikov e-poti se vodijo podatki o ponudnikih e-poti in podatki o njihovih prejemnikih, razen potrošnikov.

(3) Pri ponudniku se vodijo najmanj podatki o:

- šifri ponudnika e-poti,
- matični številki,
- firmi ali imenu in sedežu ponudnika,
- njegovih prejemnikih, če izvaja storitev prejetanja e-računov,
- spletnem naslovu, na katerem so objavljeni njegovi pogoji poslovanja iz prvega odstavka 21. člena tega zakona.

(4) Podatki o prejemniku so najmanj:

- firma ali ime in sedež,
- matična številka,

- davčna številka,
- transakcijski račun,
- standard za prejem e-računov.

(5) Šifra ponudnika e-poti iz prve alineje tretjega odstavka tega člena določi UJP ob vpisu v seznam ponudnikov e-poti.

(6) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše vsebino podatkov o ponudniku e-poti in prejemniku ter tehnične zahteve za izvajanje obveznosti iz tega člena.

17. člen

(vpis subjekta v seznam ponudnikov e-poti)

(1) Za vpis v seznam ponudnikov e-poti mora subjekt imeti sprejete splošne pogoje opravljanja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov z vsebino, ki jo določa prvi odstavek 21. člena tega zakona, in z UJP uspešno opraviti test izmenjave e-računov in povratnih sporočil, test izmenjave podatkov seznama ponudnikov e-poti ter z davčnim organom test posredovanja e-računov.

(2) UJP izvede vpis v seznam ponudnikov e-poti z odločbo na podlagi vloge in uspešno opravljenega testa iz prvega odstavka tega člena.

(3) Minister, pristojen za finance, podrobneje prepíše obliko, vsebino ter način oddaje vloge iz prejšnjega odstavka tega člena.

(4) V primeru nepopolne vloge UJP vlagatelja pozove, da v roku 5 dni dopolni vlogo. Če vlagatelj vloge ne dopolni v določenem roku, UJP vlogo s sklepom zavrže.

(5) V primeru nepopolnih splošnih pogojev opravljanja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov UJP pozove vlagatelja, da v roku, ki ga določi UJP, dopolni splošne pogoje. Če vlagatelj splošnih pogojev ne dopolni v določenem roku, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa v seznam ponudnikov e-poti.

(6) V primeru, da je test posredovanja e-računov davčnemu organu neuspešen, davčni organ UJP obvesti o neskladnostih, ki jih mora vlagatelj odpraviti.

(7) V primeru neuspešno opravljenega testa izmenjave e-računov in povratnih sporočil, testa izmenjave podatkov seznama ponudnikov e-poti ali testa posredovanja e-računov davčnemu organu UJP obvesti vlagatelja o neskladnostih ter določi rok za odpravo neskladnosti. Po odpravljenih neskladnostih se test izmenjave e-računov in povratnih sporočil, test izmenjave podatkov iz seznama ponudnikov e-poti oziroma test posredovanja e-računov davčnemu organu ponovno izvede. Če vlagatelj neskladnosti ne odpravi v določenem roku ali je ponoven test neuspešen, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa v seznam ponudnikov e-poti.

(8) Zoper odločbo iz drugega, petega in sedmega odstavka tega člena ter sklep iz četrtega odstavka tega člena ni dovoljena pritožba, dovoljen pa je upravni spor.

(9) Določbe tega člena ne veljajo za UJP, ki pridobi status ponudnika e-poti na podlagi tega zakona.

18. člen

(izbris ponudnika e-poti iz seznama ponudnikov e-poti)

(1) Izbris ponudnika e-poti iz seznama ponudnikov e-poti izvede UJP z odločbo na podlagi vloge ponudnika e-poti ali po uradni dolžnosti.

(2) UJP izvede izbris po uradni dolžnosti, če ponudnik e-poti, kljub pozivu UJP za odpravo pomanjkljivosti, ne zagotavlja točnih in ažurnih podatkov o prejemnikih v skladu z 20. členom tega zakona ali ne zagotavlja kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti v skladu z 21. členom tega zakona ali ni več sposoben izmenjave e-računov in povratnih sporočil z UJP ali izmenjave podatkov s seznamom ponudnikov e-poti pri UJP ali posredovanja e-računov davčnemu organu.

(3) Zoper odločbo o izbrisu ni dovoljena pritožba, dovoljen pa je upravni spor.

19. člen

(uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

V postopkih vpisa ponudnika e-poti v seznam ponudnikov e-poti in izbrisa iz njega se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

20. člen

(vodenje prejemnika v seznamu ponudnikov e-poti)

(1) Ponudnik e-poti mora voditi in UJP zagotavljati točne in ažurne podatke o njegovih prejemnikih. UJP prejemnike vodi v seznamu ponudnikov e-poti iz 16. člena tega zakona.

(2) Prejemnik lahko v primeru, da je na seznamu vpisan pri ponudniku e-poti, ki ni njegov ponudnik e-poti, pri njem zahteva, da ga ne vodi več med svojimi prejemniki. Če ponudnik e-poti podatkov ne ažurira v skladu z zahtevo prejemnika v roku 5 delovnih dni od prejema zahteve, lahko prejemnik od UJP zahteva izbris prejemnika e-poti iz seznama iz 16. člena tega zakona pri tem ponudniku e-poti. UJP opravi izbris prejemnika pri določenem ponudniku e-poti najkasneje v 3 delovnih dneh od prejema zahteve.

(3) V Poslovnem registru Slovenije se pri poslovnem subjektu vodijo podatki o njegovih ponudnikih e-poti. Podatke Poslovnemu registru Slovenije zagotavlja UJP.

(4) Minister, pristojen za finance predpiše način zagotavljanja podatkov UJP iz prvega odstavka tega člena.

21. člen

(zagotavljanje kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti)

(1) Ponudnik e-poti mora:

- imeti javno objavljene splošne pogoje opravljanja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov, ki vsebujejo:
 - o obveznosti ponudnika e-poti,
 - o obveznosti uporabnikov e-poti,
 - o urnike izmenjave e-računov in e-dokumentov,
 - o pogoje zagotavljanja delovanja in zjamčen nivo razpoložljivosti storitev,
 - o delovanje sistema podpore ter reševanje reklamacij uporabnikov in ponudnikov e-poti, s katerimi je povezan,
 - o vrsto dokumentov, za katere podpira izmenjavo,
 - o kontaktne podatke za potrebe obveščanja o morebitnih zastojih ali varnostnih incidentih,
 - o pogoje za varovanje poslovne skrivnosti in osebnih podatkov,
 - o način reševanja sporov,
 - o postopek v primeru prenehanja delovanja ponudnika e-poti,
- vsakemu e-računu in e-dokumentu določiti neponovljivo identifikacijsko številko,
- zagotavljati varno in zanesljivo izmenjavo e-računov in e-dokumentov,

- zagotavljati pristnost izvora e-računov in e-dokumentov ter ohranjanje celovitosti njihove vsebine med prenosom,
- zagotavljati odprto povezovanje z drugimi ponudniki e-poti ter izmenjavo e-računov in e-dokumentov med ponudniki, ki omogočajo uporabnikom e-poti medsebojno izmenjavo e-računov in e-dokumentov tudi, če ne uporabljajo storitev istega ponudnika e-poti in enakega standarda,
- zagotavljati drugemu ponudniku e-poti in uporabnikom e-poti avtomatsko izmenjavo povratnih sporočil o dostavi e-računa ali e-dokumenta,
- zagotavljati uporabnikom e-poti izmenjavo povratnih sporočil o vsebinski potrditvi ali zavrnitvi prejetih e-računov,
- zagotavljati prenos in dostavo e-računov in e-dokumentov najkasneje naslednji delovni dan,
- obvestiti druge ponudnike e-poti in uporabnike e-poti o nastanku višje sile takoj oziroma najkasneje naslednji dan po nastanku.

(2) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše tehnične pogoje za izvajanje obveznosti iz prejšnjega odstavka.

6. HRAMBA PROMETNIH PODATKOV E-RAČUNOV IN E-DOKUMENTOV

22. člen

(obveznosti izdajateljev in prejemnikov v zvezi s hrambo e-računov)

(1) Vsak izdajatelj in prejemnik, razen potrošnika, mora zagotoviti hrambo e-računa v skladu z zahtevami predpisov, ki urejajo DDV, ter v skladu s predpisi, ki urejajo knjigovodsko in računovodsko poslovanje.

(2) UJP lahko za proračunske uporabnike v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva, zagotavlja storitve hrambe e-računov in e-dokumentov.

23. člen

(hramba prometnih podatkov o izmenjanih e-računih in e-dokumentih)

(1) Ponudnik e-poti ter poslovni subjekt, ki neposredno izmenjuje e-račune in e-dokumente mora hraniti prometne podatke o izmenjanih e-računih in e-dokumentih dve leti od prejema ali posredovanja, v primeru iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona pa tudi podatke o pretvorbi e-računa.

(2) Minimalen nabor prometnih podatkov mora obsegati identifikacijsko številko e-računa in e-dokumenta, datum posredovanja in prejema, identifikacijske podatke izdajatelja in prejemnika ter podatke o dostavi e-računa in e-dokumenta. Identifikacijski podatki izdajatelja oziroma prejemnika morajo vsebovati vsaj davčno številko.

(3) Za hrambo prometnih podatkov o izmenjanih e-računih in e-dokumentih, ki se izvaja v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva, in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

7. NADZOR

24. člen

(nadzor nad izvajanjem zakona)

(1) Za nadzor nad izvajanjem tega zakona so pristojni: UJP, davčni organ, tržni inšpekcijski organ in ministrstvo, pristojno za javno naročanje.

(2) UJP izvaja nadzor nad izvajanjem 10., 11., prvega stavka prvega odstavka 16. in 21. člena tega zakona.

(3) Davčni organ izvaja nadzor na izvajanjem 6. člena, prvega odstavka 7. člena, 13., 14., 15., in 22. člena tega zakona.

(4) Tržni inšpekcijski organ izvaja nadzor nad izvajanjem 9. člena tega zakona.

(5) Ministrstvo, pristojno za javna naročila, izvaja nadzor nad izvajanjem 8. člena tega zakona.

8. KAZENSKE DOLOČBE

25. člen (prekrški)

(1) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – izdajatelj, z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik – izdajatelj, če e-računu ne priloži vizualizirane vsebine računa (drugi odstavek 9. člena).

(2) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. izda e-račun za dobavo blaga ali storitev, ki ne vsebuje predpisanih podatkov iz 6. člena zakona;
2. s poslovnimi subjekti ne izmenjuje izključno e-račune (prvi odstavek 7. člena);
3. kot naročnik zavrne sprejem in obdelavo e-računa, izdanega v skladu z evropskim standardom (prvi, drugi in tretji odstavek 8. člena);
4. posreduje ali prejema e-račune prek poslovnih subjektov, ki ponujajo storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov in niso vpisani na seznam ponudnikov e-poti (prvi odstavek 10. člena);
5. ni vpisana v seznam ponudnikov e-poti in izvaja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov (prvi odstavek 16. člena);
6. posreduje ali prejema e-račune zunaj enotne vstopne oziroma izstopne točke pri UJP (prvi, drugi in tretji odstavek 11. člena);
7. ne posreduje ali v predpisanem roku davčnemu organu ne posreduje e-računa ali posreduje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi, tretji in četrti odstavek 13. člena in 14. člen).

(3) Z globo od 2.000 do 6.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba - ponudnik e-poti, z globo od 500 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik - ponudnik e-poti če:

1. ne posreduje ali v predpisanem roku davčnemu organu ne posreduje e-računa ali posreduje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi in drugi odstavek 13. člena);
2. ne zagotovi hrambe prometnih podatkov o izmenjavi e-računov in sintaks, v skladu s predpisi ali v predpisanih rokih (22. člen).

(4) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če

1. izda e-račun za dobavo blaga ali storitev, ki ne vsebuje predpisanih podatkov iz 6. člena zakona;
2. si s poslovnimi subjekti ne izmenjuje izključno e-račune (prvi odstavek 7. člena);
3. posreduje ali prejema e-račune prek poslovnih subjektov, ki ponujajo storitve izmenjave e-računov in niso vpisani na seznam ponudnikov e-poti (prvi odstavek 10. člena);
4. ni vpisan v seznam ponudnikov e-poti in izvaja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov (prvi odstavek 16. člena);
5. kot naročnik zavrne sprejem in obdelavo e-računa, izdanega v skladu z evropskim standardom (prvi, drugi in tretji odstavek 8. člena);
6. ne posreduje ali v predpisanem roku davčnemu organu ne posreduje e-računa oziroma podatke o računu ali posreduje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi, tretji in četrti odstavek 13. člena in 14. člen).

(5) Z globo od 2.000 eur do 6.000 eur se kaznuje proizvajalec, dobavitelj oziroma vzdrževalec programske opreme za izdajo računov, ki poslovnim subjektom omogoča izmenjavo računov v nasprotju s tem zakonom (15. člen).

(6) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega, drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena.

(7) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravnih lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka in šeste točke drugega odstavka tega člena.

9. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen

(izdaja podzakonskega predpisa)

Minister, pristojen za finance, izda predpise iz petega odstavka 13. člena, četrtega odstavka 14. člena, šestega odstavka 16. člena, tretjega odstavka 17. člena, četrtega odstavka 20. člena in drugega odstavka 21. člena tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

27. člen

(razveljavitev in prenehanje uporabe predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati 1.a in 1.b člen, štirinajsta, petnajsta, šestnajsta, sedemnajsta, osemnajsta in devetnajsta alineja 2. člena, 28. člen, 28.a člen, deseta alineje prvega odstavka 34. člena in 34.a člen Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19 v nadaljnjem besedilu ZOPSPU-1).

(2) Četrti odstavek 28. člena ZOPSPU-1 se uporablja do začetka uporabe tega zakona po drugi alineji drugega odstavka 29. člena tega zakona.

(3) Za poslovne subjekte, proračunske uporabnike in naročnike se prenehajo uporabljati prvi, drugi in tretji odstavek 84. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B in 122/23; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1) pod pogojem, da Svet (EU) sprejme sklep (v nadaljnjem besedilu: Izvedbeni sklep Sveta EU), s katerim se izda dovoljenje Republiki Slovenije za uporabo posebnega ukrepa, ki odstopa od 218. in 232. člena Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjene s Sklepom Sveta o spremembi direktiv (EU) 2017/2455 in (EU) 2019/1995 glede datumov prenosa in začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L št. 244 z dne 29. 7. 2020, str. 3) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2006/112/ES).

(4) Naznanilo o objavi Izvedbenega sklepa Sveta EU in izpolnitvi pogoja iz prejšnjega odstavka objavi v Uradnem listu Republike Slovenije minister, pristojen za finance.

(5) Minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije objavi tudi naznanila, ki se nanašajo na spremembe ali prenehanje veljavnosti Izvedbenega sklepa Sveta EU, ter naznanila, ki se nanašajo na uporabo prvega, drugega in tretjega odstavka 84. člena ZDDV-1, če Svet EU zavrne vlogo Republike Slovenije za podaljšanje veljavnosti posebnih ukrepov, ki odstopajo od 218. in 232. člena Direktive Sveta 2006/112/ES

28. člen

(prenehanje veljavnosti pogodb)

Z dnem začetka uporabe tega zakona po drugi alineji drugega odstavka 29. člena tega zakona prenehajo veljati pogodbe, ki jih ima UJP sklenjene po četrtem odstavku 28. člena ZOPSPU-1.

29. člen
(začetek veljavnosti in uporabe zakona)

- (1) Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (2) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na obvezno izmenjavo e-računov in pravila izmenjave e-računov in e-dokumentov, se začnejo uporabljati:
- z dnem uveljavitve tega zakona za e-račune in e-dokumente, katerih prejemniki so proračunski uporabniki ali naročniki;
 - 1. junija 2026 za ostale poslovne subjekte.
- (3) Določbe 4. poglavja tega zakona se začnejo uporabljati 1. junija 2026.
- (4) Določbe 5. poglavja tega zakona se začnejo uporabljati devet mesecev po uveljavitvi tega zakona.
- (5) Določbe tretjega odstavka 20. člena tega zakona se začnejo uporabljati devet mesecev po uveljavitvi zakona, ki ureja spremembe in dopolnitve zakona o Poslovnem registru Slovenije, vendar ne pred začetkom uporabe 5. poglavja tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (vsebina zakona)

Ta zakon ureja izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov. Izmenjava e-računov in e-dokumentov zajema vse procese, povezane z izdajo, posredovanjem in prejemom teh listin od izdajatelja do prejemnika oziroma plačnika, pri čemer imajo pomembno vlogo poslovni subjekti, ki ponujajo storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov (v nadaljnjem besedilu: ponudniki e-poti), ki v ta namen uporabnikom teh storitev (izdajateljem in prejemnikom) zagotavljajo svojo informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo. Ta zakon ureja tudi posredovanje e-računov oziroma podatkov iz računov Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) za davčne namene.

K 2. členu (prenos predpisa Evropske unije)

Prenos Direktive 2014/55/EU je opravljen z novelo ZOPSPU-1A. Vzporedno s predlogom tega zakona je v obravnavi tudi predlog Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah, ki v prehodnih določbah ureja prenehanje veljavnosti ZOPSPU-1. Zaradi zagotavljanja pravne kontinuitete pri izvajanju navedene direktive predlog tega zakona ureja prenos Direktive 2014/55/EU v slovenski pravni red.

Zaradi prenosa navedene direktive so s tem zakonom zajeti vsi e-računi, ki jih na podlagi pogodb in naročilnic za izvedbo javnega naročila ali drugih aktov, sklenjenih na podlagi oddanih javnih naročil, ali koncesijskih pogodb, ali pogodb o javno-zasebnem partnerstvu, prejemajo subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za status naročnika, določene v zakonih, ki urejajo javno naročanje, koncesije in javno-zasebno partnerstvo. Med tovrstne področne zakone sodijo Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-1I in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV), Zakon o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19), Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06), Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40).

Na ta način oziroma s področnimi zakoni so zajeti vsi predpisi EU, navedeni 1. členu Direktive 2014/55/EU, in sicer:

- Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2015/2340/EU z dne 15. decembra 2015 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 330 z dne 16. 12. 2015, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/81/ES), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNPOV;
- Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2366 z dne 18. 12. 2017 o spremembi Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 337 z dne 19. 12. 2017, str. 21), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/23/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZNKP;
- Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3;

- Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštinskih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/25/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3.

Parcialen prenos Direktive 2014/55/EU po posameznih področnih zakonih, ki urejajo javno naročanje, koncesije in javno-zasebno partnerstvo, bi povzročil več ločenih zakonodajnih postopkov in bi posledično dodatna parlamentarna procedura po nepotrebnem administrativno obremenjevala delo Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter strokovnih služb. Z vidika ekonomičnosti in zaradi normativne preglednosti je smotno, da so obveznosti zavezancev v zvezi z izvajanjem Direktive 2014/55/EU urejene na enem mestu oziroma z enim zakonom.

K 3. členu (pomen izrazov)

V tem členu je opredeljen pomen posameznih izrazov, ki se uporabljajo v zakonu.

Da bi se izognili nepotrebnemu podvajanju normativne ureditve, zakon napotuje na izraze oziroma opredelitve posameznih izrazov, urejene z drugimi področnimi zakoni ali predpisi EU, kot npr. poslovni subjekt, naročnik, javno naročilo, pogodba, podizvajalec, potrošnik ipd.

Kot poslovni subjekti so opredeljene vse enote Poslovnega registra Slovenije (v nadaljnjem besedilu: PRS). Navedeno pomeni, da obveznosti po tem zakonu veljajo za vse subjekte, vpisane v PRS, kot npr. gospodarske družbe, samostojni podjetniki, društva, zadrage, registrirani sobodajalec, skupnost zavodov, narodnostne skupnosti, nevladne organizacije. Poslovni subjekt po tem zakonu ni tuja pravna oseba, ki ni subjekt vpisa v PRS.

Proračunski uporabniki so neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki), ki so vpisani v register proračunskih uporabnikov pri UJP. Med proračunske uporabnike tako spadajo državni organi, občine, javni zavodi, jasni skladi in javne agencije ter druge prave osebe javnega prava, za katere zakon določa, da so proračunski uporabniki.

Pojem »naročnik« je skupni izraz za vse kategorije naročnikov na področju javnega naročanja, koncesij in javno-zasebnega partnerstva, kot jih opredeljujejo področni zakoni, navedeni v obrazložitvi k 2. členu predloga zakona.

V praksi med e-račune spadajo knjigovodske listine, ki vsebujejo zapise o poslovnih dogodkih, na podlagi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenujejo (račun, dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevek za plačilo, ipd.). Za e-račune, kot tudi e-dokumente (e-naročilnice, e-dobavnice, e-potrditev e-naročilnice, e-opomin, e-IOP), je značilno, da so te listine izdane, poslane in prejele v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi, ter enakovredno zamenjuje tovrstne dokumente v papirni obliki. V javnem sektorju in gospodarstvu obsega ta kategorija knjigovodskih listin s spremljajočo dokumentacijo večji delež dokumentarnega gradiva.

Kot drugi standardizirani dokumenti se lahko obravnavajo tudi drugi podobni poslovni dokumenti, s katerimi se zagotavlja avtomatizacija in optimizacija poslovnih procesov znotraj poslovnega subjekta (npr. proizvodnja, naročanje, vodenje in popis zalog, reverz, razporejanje zalog, kontrola kakovosti, podpora prodajnim kanalom, podpora kupcem ali uporabnikom, garancijsko vzdrževanje, logistika, distribucija, knjiženje, primopredaja blaga ali storitev, obvladovanje obveznosti, izdajanje e-računov in upravljanje terjatev, reševanje reklamacij ipd.) ali pri poslovanju med različnima subjektoma ter

zagotavlja medsebojno usklajenost dokumentov, ki so neposredno ali posredno povezani z izvedbo naročila ali storitev ali dobavo oziroma prevzemom blaga ter z izdanimi ali prejetimi e-računi.

Pojma »e-račun« in »e-dokument« ne zajemata odločb, sklepov ali drugih listin, ki jih izdajajo in pošiljajo sodni, upravni, prekrškovni, nadzorni in drugi organi pri vodenju postopkov iz svoje pristojnosti. Za izdajanje in pošiljanje oziroma vročanje tovrstnih upravnih in sodnih aktov se uporabljajo področni predpisi, ki urejajo vodenje posameznega postopka.

Ovojnica je osnovni dokument izdajatelja, na podlagi katerega se izvaja izmenjava e-računa ali e-dokumenta. Je dokument, ki je primarno namenjen usmerjanju e-računov in e-dokumentov od izdajatelja do prejemnika. Za proračunske uporabnike je vsebina ovojnice predpisana v 11. členu predloga zakona. Za ostale poslovne subjekte vsebina ovojnice ni predpisana, kar pomeni, da uporabljajo ovojnico, kot jim jo nudi posamezen ponudnik e-poti oziroma kot jo omogoča programska oprema, ki jo uporabljajo.

Med ponudnike e-poti spadajo subjekti, ki opravljajo storitve procesne obdelave podatkov, in svojim komitentom omogočajo storitve izdajanja, posredovanja ali prejemanja e-računov ter podporne računovodske storitve. Vlogo ponudnika e-poti ima tudi UJP, ki storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov opravlja za proračunske uporabnike in poslovne subjekte, ki poslujejo s proračunskimi uporabniki, ter za namen izdaje in prejema e-računov poslovnih subjektov prek aplikacije FURS (Miniblagajna), ki bo namenjena izdajanju in prejemanju e-računov v manjšem obsegu za tiste primere, v katerih je obvezna izmenjava e-računov.

Poslovni subjekti si lahko s pomočjo programskih rešitev neposredno prek lastnih sistemov, razen prek elektronske pošte, izmenjavajo e-račune. Neposredna izmenjava je izmenjava e-računov in e-dokumentov med informacijskima sistemoma izdajatelja in prejemnika e-računov, ki se ne izvaja prek ponudnikov e-poti. V tem primeru ponudnik programske opreme za izmenjavo e-računov in e-dokumentov ne nastopa kot ponudnik e-poti, ampak kot ponudnik informacijskih rešitev za neposredno izmenjavo e-računov in e-dokumentov, zato za ponudnika programske opreme v tem primeru ni potreben vpis na seznam ponudnikov e-poti.

Ponudniki storitve za prejem e-računov so subjekti, ki omogočajo programsko podporo za prejem e-računov in e-dokumentov.

Uporabnik e-poti je izdajatelj e-računa ali e-dokumenta, ki je opravil storitev ali dobavil blago in prejemnik e-računa ali e-dokumenta (potrošnik, poslovni subjekt, ki je naročil storitev ali blago).

Evropski standard je standard za izdajanje e-računov, ki ga pripravi evropska organizacija za standardizacijo v skladu z zahtevami Evropske komisije, določenimi v 3. členu Direktive 2014/55/EU. Postopek sprejema in način objave evropskega standarda v Uradnem listu Evropske unije ter vzdrževanje in nadaljnji razvoj evropskega standarda in seznama sintaks je podrobneje urejen v 3., 4. in 5. členu Direktive 2014/55/EU. V ta namen je bil izdan Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1870 z dne 16. oktobra 2017 o objavi sklica na evropski standard za izdajanje elektronskih računov in seznama sintaks v skladu z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 266 z dne 17. 10. 2017, str. 19). V primeru revizije in posodobitve evropskega standarda za izdajanje e-računov in seznama sintaks bo Evropska komisija objavila spremembe in dopolnitve v Uradnem listu Evropske unije ter na svoji spletni strani skladno z določbami 4. in 5. člena Direktive 2014/55/EU.

Izraz »sintaksa« ima enak pomen kot v Direktivi 2014/55/EU oziroma pomeni strojno berljivi jezik ali programski jezik, ki se uporablja za predstavitev podatkovnih elementov, ki jih vsebuje e-račun ali e-dokument.

Osrednji elementi e-računa pomeni niz ključnih elementov informacij, ki jih mora vsebovati e-račun, da se omogoči čezmejna interoperabilnost, vključno s potrebnimi informacijami za zagotovitev skladnosti z zakonodajo.

Na območju Republike Slovenije se uporablja standard e-SLOG, ki je enotna standardizirana oblika e-računa oziroma nacionalni standard na območju Republike Slovenije, ki je usklajen z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Ta nacionalni standard je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS). GZS je s projektom e-SLOG uspel povezati interese in strokovnjake iz več kot 100 podjetij in jih združiti pri pripravi in uveljavljanju enotnih slovenskih priporočil, ki poslovnim subjektom omogočajo elektronsko poslovanje. Rezultat projekta so standardi za elektronske dokumente: naročilnico, dobavnico in račun. Nosilec avtorskih pravic za eSLOG in priporočil je GZS, v pripravo in vzdrževanje priporočil pa sta vključena Nacionalni forum za eRačun, katerega član je tudi UJP, ter Sekcija Ponudnikov poslovnih programov S3P pri Združenju za informatiko in telekomunikacije.

Nacionalni forum za e-račun je posvetovalno telo na področju e-računov na nacionalni ravni, ki vključuje predstavnike zainteresiranih deležnikov gospodarstva (malih, srednjih in velikih gospodarskih družb), javnega sektorja, združenj, zbornic in izobraževalnih institucij.

K 4. členu (izjeme, za katere se zakon ne uporablja)

V tem členu je predvideno, da obveznost prejemanja e-računov, če so skladni z evropskim standardom, ne velja za e-račune, izdane na podlagi pogodb, sklenjenih na podlagi zakona, ki ureja javno naročanje na področju obrambe in varnosti, če gre za naročila, za katera bi izvedba postopkov naročanja povzročila posredovanje informacij, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi varnostnimi interesi Republike Slovenije, vključno z naročili vojaške opreme, pri kateri je treba sprejeti ukrepe za zaščito teh interesov, in za naročila, namenjena izvajanju obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, če ta naročila vsebujejo tajne podatke v skladu z zakonom ali jih morajo spremljati posebni varnostni ukrepi.

Navedena izjema je opredeljena v skladu s pogoji iz 1. člena Direktive 2014/55/EU, ki omogoča državam članicam, da določijo izjemo za e-račune, izdane na podlagi izvajanja pogodb, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2015/2340/EU z dne 15. decembra 2015 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 330 z dne 16. 12. 2015, str. 14), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNPOV.

Pri pripravi prve alineje tega člena je predlagatelj kot izjemo upošteval naročila, ki se izvajajo na podlagi 346. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 47), in naročila za izvajanje obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, glede na besedilo prvega odstavka 11. člena Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV), iz katerega je razvidno, da se pri izvajanju te kategorije naročil izvajajo strožji varnostni ukrepi z namenom, da se prepreči posredovanje informacij, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi varnostnimi interesi Republike Slovenije. S to določbo se ne posega v pravico naročnika, ki izvaja naročilo iz 11. člena ZJNPOV, in nasprotno pogodbene stranke, da se sporazumno dogovorita o izdajanju in prejemanju e-računov ter o načinu izmenjave e-računov, ki vključuje ustrezne kriptografske metode tako, da bo zagotovljena njihova nečitljivost oziroma neprepoznavnost med prenosom prek telekomunikacijskih omrežij. Seznam dejavnosti, opreme in storitev, ki so predmet zaupnih javnih naročil, so podrobneje opredeljeni v Uredbi o seznamih storitev na področju obrambe in varnosti, o dejavnosti na področjih gradenj, vojaške opreme, občutljive opreme, občutljivih gradenj in občutljivih storitev, o obveznih informacijah v objavah in o zahtevah, ki jih mora izpolnjevati oprema za elektronsko naročanje, ter o medresorski komisiji za izdajo soglasij k naročilom iz 11. člena Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 4/13, 71/16 in 31/17).

Poleg navedene izjeme predlog zakona ureja tudi druge izjeme, ki so podrobneje urejena v 4. členu, pri čemer te izjeme ne posegajo v določbe navedene direktive.

V skladu z izjemo iz druge alineje tega člena se določbe predloga zakona ne uporabljajo za zahteve za plačilo, poročila, obračunske liste, dobropise, bremepise in druge spremljajoče obračunske dokumente, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije pošiljajo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme zdravstvenega zavarovanja. Ti dokumenti se pošiljajo neposredno prek informacijskega sistema Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ta izjema je potrebna, ker ti dokumenti praviloma vsebujejo občutljive osebne podatke o boleznih in zdravstvenem stanju pacientov, kar zahteva dodatne strožje varnostno-tehnične postopke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Navedena izjema ne velja za druge e-račune iz naslova javnih naročil ali koncesij ter tekočega poslovanja, ki jih javni zavodi in drugi proračunski uporabniki s področja zdravstvene dejavnosti prejemajo ali pošiljajo pri izvajanju javnih naročil ali opravljanju storitev za druge subjekte.

V tretji alineji so kot izjema opredeljene listine, ki se izmenjujejo preko spletnega programa, namenjenega za upravljanje denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma samoupravne lokalne skupnosti (tj. program EZRLKV).

K 5. členu (standardi za izdajanje e-računov)

V Direktivi 2014/55/EU je med drugim predvideno, da novi evropski standard za izdajanje e-računov ne bi smel zamenjati obstoječih nacionalnih standardov in tudi ne omejevati njihove uporabe, če z njim niso v nasprotju, temveč bi morale biti mogoče te standarde še naprej uporabljati vzporedno z njim. To pomeni, da se z navedeno direktivo in predlogom tega zakona ne posega v obstoječi standard e-SLOG.

Predlog zakona omogoča, da se e-računi izdajajo in izmenjujejo v standardu e-SLOG in sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov, ter v drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa.

Veljavna verzija standarda e-SLOG je objavljena na spletni strani GZS po predlogu Nacionalnega foruma za eRačun.

Na ta način so zavarovane pravice in interesi domačih ali tujih gospodarskih subjektov, ki se odločijo, da bodo pri izvajanju javnega naročila ali koncesijske pogodbe ali pogodbe o javno zasebnem partnerstvu izdajali račune v skladu z evropskim standardom ali drugim (nacionalnim) standardom, ki je skladen z evropskim standardom. S tem je izpolnjen temeljni namen Direktive 2014/55/EU, ki je bila sprejeta zaradi odprave pravnih in tehničnih ter administrativnih ovir, zapletov in stroškov gospodarskih subjektov pri čezmejni trgovini in čezmejnih javnih naročilih. S tem se spodbuja razvoj elektronskega poslovanja in državam članicam, naročnikom ter gospodarskim subjektom omogoča ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov in zmanjševanja administrativne obremenitve.

Tretji odstavek ureja obveznost ponudnika e-poti prejemnika e-računa, da izvede pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

K 6. členu (obvezni podatki na e-računu)

V prvem odstavku se navajajo obvezni elementi e-računa, kot jih določa 6. člen Direktive 2014/55/EU, in sicer so to podatki o identifikatorju procesa in e-računa, obdobju, na katero se e-račun nanaša,

prodajalcu blaga oziroma izvajalcu storitev ali gradenj, kupcu oziroma naročniku, prejemniku plačila, davčnem zastopniku prodajalca blaga oziroma izvajalca storitev ali gradenj, če ga ima, sklicu na pogodbo ali naročilnico ali drug dokument, ki je podlaga za izdajo e-računa, dobavi blaga ali opravljeni storitvi, navodilu za plačilo, odbitku ali pribitku, vrstični postavki e-računa, skupnem znesku e-računa ter razčlenitvi DDV. Ob tem podatek razčlenitvi DDV pomeni podatek o davčni stopnji in znesek DDV.

V drugem odstavku se glede obveznih elementov e-računov sklicuje tudi na davčne predpise, ki urejajo obvezne sestavine računov za davčne namene. Med te področne predpise spadajo npr. določbe 82. in 83. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE in 40/23 – ZDavPR-B; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1) in pravilnik, ki ureja izvajanje ZDDV-1.

V skladu s predpisi, ki urejajo DDV, mora davčni zavezanec, identificiran za namene DDV, na računu navesti podatke, ki so določeni kot obvezni podatki po 82. členu Zakona o davku na dodano vrednost - ZDDV-1 oz. v primeru izdaje poenostavljenega računa podatke, ki so določeni kot obvezni podatki po 83. členu ZDDV-1. Mali davčni zavezanec, ki ni identificiran za namene DDV, ker je oproščen plačila DDV, mora na računu navesti podatke, ki so določeni kot obvezni podatki po 141. členu Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost.

Več glede obveznih podatkov na računu je pojasnjeno na spletni strani Finančne uprave Republike Slovenije, v podrobnejšem opisu Računi. Na podlagi prvega odstavka 35. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 mora davčni zavezanec na knjigovodskih listinah, ki se izstavijo kupcem blaga oziroma naročnikom storitev, navesti svojo davčno številko.

K 7. členu (obveznost izmenjave e-računov)

Z namenom, da se pri poslovnih subjektih, ki poslujejo z javnim sektorjem, kot tudi pri medsebojnem poslovanju med poslovnimi subjekti, odpravijo administrativna bremena in zmanjšajo materialni stroški, povezani z ročno obdelavo računov (tiskanje na papir, pošiljanje in prejemanje v fizični obliki, stroški poštnih storitev, ročni vnos podatkov pri knjiženju in plačevanju, hramba v fizični obliki, stroški za papir, tonerje, tiskalnike in fotokopirne stroje, material in prostori za hrambo dokumentacije, stroški dela ipd.) ter zagotovi ažurno in učinkovito poročanje o izdanih e-računih FURS za davčne namene, je v prvem odstavku tega člena predpisano, da morajo vsi poslovni subjekti pri medsebojnih obligacijskih razmerjih izmenjavati izključno e-račune.

Navedeno pomeni, da so poslovni subjekti dolžni kot e-račune izmenjavati tudi račune, za katere trenutno velja zakon, ki ureja davčno potrjevanje računov. V izogib dvojnega poročanja je za te primere v prvem odstavku 13. člena predloga zakona določeno, da za e-račune, ki so posredovani davčnemu organu, ne velja obveznost davčnega potrjevanja računov.

Poslovni subjekti, razen proračunskih uporabnikov, si medsebojno izmenjujejo e-račune v standardu e-SLOG, sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov, ali v drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa.

Proračunski uporabniki uporabljajo pri svojem poslovanju izključno e-račune, izdane v standardu e-SLOG, ali v sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Zato je v tretjem odstavku tega člena opredeljena strožja zahteva, ki zavezuje tudi poslovne subjekte, da morajo proračunskim uporabnikom izstavljati e-račune v skladu s standardom e-SLOG ali evropskim standardom oziroma mora ponudnik e-poti ponudnika e-računa v skladu s tretjim odstavkom 5. člena v

tem primeru zagotoviti pretvorbo v e-SLOG ali evropski standard. Proračunski uporabniki namreč e-računov, ki niso izdani v teh standardih, ne sme sprejeti.

K 8. členu (obveznost naročnikov k prejemanju e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom)

Ta člen zavezuje naročnike, to so naročniki, kot jih opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncedenti, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja podeljevanje koncesij, ali javni partnerji, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo, da morajo prejemati e-račune domačih ali tujih poslovnih subjektov, če so e-računi skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določeni v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU. Ta obveznost velja tudi za e-račune podizvajalcev, ki jih svojim e-računom priloži glavni izvajalec, kadar je s pogodbo ali drugim aktom določeno, da naročnik neposredno plačuje podizvajalcu, v skladu s pogoji, določenimi v 94. členu ZJN-3.

Kadar izdajatelj in prejemnik e-računa uporabljata različna standarda za e-račun, ponudnik e-poti prejemnika e-računa skladno s tretjim odstavkom 5. člena predloga zakona izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

Ta člen ne posega v pravico naročnika, da e-račun zavrne zaradi stvarnih, pravnih ali drugih napak in pomanjkljivosti, vezanih na količino in specifikacijo ter kakovost blaga in storitev ali gradenj ali na primopredajo predmeta naročila ali na druge vsebinske razloge za zavrnitev oziroma reklamacijo računa, določene s pogodbo. Ta pravica do zavrnitve računa zaradi drugih vsebinskih razlogov je opredeljena tudi v uvodnem delu Direktive 2014/55/EU (34. točka).

K 9. členu (izdajanje e-računov potrošnikom)

Ta člen omogoča potrošnikom, da se prostovoljno odločijo, ali bodo prejemali e-račune, če poslovni subjekt takšno storitev omogoča. Izdaja in posredovanje e-računov potrošnikom ter prejem e-računov s strani potrošnika je torej dogovor med poslovnim subjektom izdajateljem in fizično osebo prejemnikom e-računa. Ne glede na ta dogovor lahko potrošnik kadar koli zahteva, da mu račune pošilja v papirni obliki.

Potrošniki lahko prejemajo e-račune tudi prek elektronske pošte. Tudi v primeru prejemanja računov po elektronski poti, mora biti e-račun izdan v standardizirani obliki, kot jo določa 5. člena predloga zakona. Izdajatelj mora k e-računu, namenjenemu potrošniku, ne glede na pot posredovanja e-računa, priložiti vizualizirano vsebino računa v PDF, TIFF ali drugem standardnem formatu, ki omogoča preprost vpogled v vsebino računa.

Peti odstavek določa, da mora poslovni subjekt v primeru izdaje e-računa potrošniku zagotoviti možnost integracije s spletnimi storitvami za prejem e-računov. To ni potrebno v primeru, ko potrošnik prejema e-račune prek elektronske pošte. Z navedenim se prepreči, da bi vsak izdajatelj e-računa potrošniku odlagal račune le na svoje spletne ali mobilne platforme. Potrošniku se na ta način omogoči, da vse e-račune prejema v eni spletni/mobilni storitvi. Ker je za poslovne subjekte predpisana obveznost integracije s storitvami za prejem e-računov za potrošnike, je določeno tudi, da mora ponudnik storitev za prejem e-računov za potrošnike omogočiti poslovnim subjektom brezplačno integracijo z njihovimi storitvami.

K 10. členu (način izmenjave e-računov in e-dokumentov za poslovne subjekte)

Poslovni subjekti lahko izmenjujejo e-račune in e-dokumente prek ponudnikov e-poti ali neposredno prek lastnih sistemov za izmenjavo e-računov in e-dokumentov. Posebnost izmenjave glede na to določbo je določena za proračunske uporabnike, ki e-račune in e-dokumente izmenjujejo prek UJP kot enotne vstopne in izstopne točke, kar je urejeno v 11. členu predloga zakona.

Če poslovni subjekt izmenjuje e-račune in e-dokumente prek ponudnika e-poti, jih lahko izmenjuje le prek ponudnika storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov, ki je vpisan v seznam ponudnikov e-poti. Postopek vpisa in pogoji za vpis so urejeni v 17. in 21. členu predloga zakona. Vpis v seznam ponudnikov e-poti je za ponudnike e-poti, ki ponujajo storitev izmenjave za poslovne subjekte, za katere velja obveznost izmenjave e-računov in e-dokumentov (tiste, ki so vpisani v PRS), obvezen (prvi odstavek 16. člena predloga zakona).

V primeru neposredne izmenjave e-računov in e-dokumentov med izdajateljem in prejemnikom, morata obe strani zagotoviti izmenjavo kot jo zagotavljajo ponudniki e-poti v skladu tretjo in četrto alinejo prvega odstavka 21. člena zakona, kar pomeni, da mora biti zagotovljena varna in zanesljiva izmenjava e-računov in e-dokumentov ter zagotovljena pristnost izvora e-računov in e-dokumentov ter ohranjanje celovitosti njihove vsebine med prenosom. Neposredna izmenjava prek lastnih sistemov za izmenjavo e-računov in e-dokumentov ne vključuje izmenjave prek elektronske pošte. Ponudnik programske opreme, ki omogoči neposredno izmenjavo e-računov med dvema sistemoma dveh poslovnih subjektov, se ne šteje za ponudnika e-poti po tem zakonu in zanj vpis v seznam ponudnikov e-poti ni obvezen, če hkrati ne nudi še storitev posredovanja in prejemanja e-računov drugim poslovnim subjektom.

K 11. členu (način izmenjave e-računov in e-dokumentov za proračunske uporabnike)

Zaradi posebnosti finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov v okviru sistema enotnega zakladniškega računa države in občin (v nadaljnjem besedilu: EZR), morajo proračunski uporabniki e-račune in e-dokumente izmenjevati le prek UJP, ki je enotna vstopna oziroma izstopna točka za proračunske uporabnike, skladno z zakonom, ki ureja plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP.

Poslovni subjekti proračunskim uporabnikom pošiljajo e-račune in e-dokumente prek spletnega programa UJP.

Poslovni subjekti, katerim proračunski uporabniki dobavljajo blago ali za njih izvajajo storitev, e-račune proračunskih uporabnikov prejemajo oziroma prevzemajo iz spletnega programa UJP.

V drugem odstavku je za e-račune, ki jih izmenjujejo proračunski uporabniki, predpisana vsebina ovojnice za te e-račune. Ovojnica e-računov mora vsebovati podatke za identifikacijo pošiljatelja in prejemnika (npr. davčna številka, transakcijski račun, naziv), podatke o izvoru dokumenta (npr. tip dokumenta, identifikacijska številka dokumenta, čas nastanka dokumenta), podatke za plačilo (npr. znesek, način plačila, podatki o prejemniku plačila in plačniku) in podatke o prilogah (npr. število in velikost prilog, ime priloge, tip formata priloge). E-dokumenti se izmenjujejo z ovojnico za e-dokument, ki mora vsebovati enake podatke kot ovojnica za e-račun, razen podatkov za plačilo. Strukturo ovojnic pri e-računih, ki jih izmenjujejo proračunski uporabniki, objavi UJP na svoji spletni strani.

UJP za proračunske uporabnike opravlja storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov brezplačno.

Potrošnikom, ki jim proračunski uporabniki izdajajo e-račune in e-dokumente je s predlogom zakona omogočeno, da e-račune in e-dokumente prejemajo prek elektronske pošte, ponudnika storitev za

prejem e-računov ali jih prevzemajo prek brezplačne aplikacije UJP. Za ta namen bo UJP izvedel nadgradnjo obstoječe aplikacije UJP e-računi.

UJP stroške in nadomestila za izmenjavo e-računov in e-dokumentov zaračunava v skladu s Pravilnikom o načinu izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 32/19). Po uveljavitvi zakona, ki ureja plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve, bo minister za finance izdal nov pravilnik, v katerem bodo enotno urejeni pogoji in način zaračunavanja vseh storitev UJP. Pri zaračunavanju oziroma oprostitvi plačila stroškov in nadomestil UJP se upošteva načelo vzajemnosti.

K 12. členu (način izmenjave e-računov z uporabo aplikacije davčnega organa)

Za zavezance z manjšim obsegom poslovanja bo država zagotovila možnost izdajanja in prejemanja e-računov, ki bo skladna s tem zakonom in bo tudi brezplačna. Takšno možnost bo zagotovila Finančna uprava Republike Slovenije v okviru aplikacije za davčno potrjevanje gotovinskih računov Mini blagajna. Ponudnik e-poti Mini blagajne bo UJP, ki bo enotna vstopna in izstopna točka za e-račune, ki jih poslovnim subjektom, ki uporabljajo Mini blagajno za prejemanje in izdajanje e-računov posreduje izdajatelj e-računa oz. za e-račune, ki jih poslovni subjekt izdaja prek Mini blagajne.

K 13. členu (posredovanje e-računov za davčne namene)

Predlog zakona ureja tudi poročanje FURS o izdanih in prejetih računih. Poročanje FURS po predlogu zakona se bo izvajalo v standardu e-SLOG. V primerih, ko zavezanci posredujejo e-račun na FURS, takega računa ne rabijo davčno potrditi po zakonu, ki ureja davčno potrjevanje računov. E-račune je treba FURS poslati v roku 8 dni od dneva izdaje oziroma prejema e-računa v odvisnosti od tega, kdo posreduje račune na FURS. Kadar se e-račun izmenja prek ponudnikov e-poti, sta e-račun FURS dolžna posredovati ponudnik e-poti izdajatelja in ponudnik e-poti prejemnika računa. Kadar se e-račun med izdajateljem in prejemnikom izmenja neposredno, sta e-račun FURS dolžna poslati izdajatelj in prejemnik računa. Kadar izda poslovni subjekt e-račun potrošniku v skladu z 9. členom predloga tega zakona, mora e-račun posredovati izdajatelj e-računa ali ponudnik e-poti izdajatelja e-računa, in sicer v roku 8 dni od dneva posredovanja e-računa.

K 14. členu (posredovanje podatkov za davčne namene o računih, ki niso e-računi)

Ta člen predpisuje posredovanje podatkov FURS o računih, ki niso e-računi. Kadar poslovni subjekt izda račun, ki ni e-račun, subjektu, izven Republike Slovenije, ki ni potrošnik, mora sam zagotoviti posredovanje podatkov o računu FURS v standardu e-SLOG v roku 8 dni od izdaje računa. Kadar poslovni subjekt prejme račun (ne glede na obliko, v kateri je račun izdan) od subjekta izven Republike Slovenije, ki ni potrošnik, mora prejemnik računa sam zagotoviti posredovanje podatkov iz prejetega računa FURS v standardu e-SLOG v roku 8 dni od prejema računa. Če poslovni subjekt izda potrošniku račun, ki ni e-račun, in za njega ne velja zakon, ki ureja davčno potrjevanje računov pri gotovinskem poslovanju (t.i. negotovinski računi), mora izdajatelj računa zagotoviti posredovanje podatkov o računu FURS najmanj v predpisanem obsegu, v roku 8 dni od izdaje računa, če je poslovni subjekt izdajatelj računa oziroma 8 dni od prejema računa, če je poslovni subjekt prejemnik računa.

Obveznost poročanja tudi za račune, ki se sicer ne izdajajo v obliki e-računa, se uvaja z namenom zagotoviti poročanje tudi za transakcije, za katere ni predpisana obvezna uporaba e-računov (čezmejne transakcije in transakcije s potrošniki). Tudi v teh primerih je mogoča uporaba e-računa, vendar je za to potrebno soglasje obeh strani. Če se izda e-račun, se tak e-račun posreduje FURS. Z vidika celovitosti ureditve se zato predpisuje obveznost poročanja tudi za primere, ko se izda navaden račun, ki ni e-

račun. S tem se omogoči FURS razpolaganje z vsemi podatki, potrebnimi za izvajanje ustreznih analiz tveganja, kar je namen poročanja davčnemu organu.

V primeru izdaje računa, ki ni e-račun, morajo izdajatelji oziroma prejemniki e-račun sami kreirati, bodisi iz prejetega ali izdanega računa. Zato je s to določbo posebej predpisano, kateri podatki o računih se v teh primerih pošiljajo in so tudi v zakonu taksativno naštet. Namen je, da s pretvorbo t.i. navadnih računov v e-račune ne bi prekomerno obremenili izdajatelje in prejemnike teh računov. Predpisan je le najmanjši obseg podatkov, ki jih FURS potrebuje za namene izvedbe analiz in nadzora. Če je izdajatelju ali prejemniku računa lažja pretvorba celotnega računa v e-račun, lahko FURS poroča o celotnem računu. Pošiljanje podatkov FURS je tudi za te primere predpisano v standardu e-SLOG, torej enako kot za vse ostale primere.

K 15. členu (obveznost dobavitelja programske opreme)

Z namenom preprečitve, da bi se na trgu pojavila takšna programska oprema oziroma elektronska naprava za izdajo računov, ki bi omogočala izdajanje računov v nasprotju z določbami tega zakona, je dodana posebna določba, ki nalaga ustrezno ravnanje dobaviteljev programske opreme. V primeru, da se na trgu pojavi neustrezna programska oprema oziroma neustrezne elektronske naprave za izdajo računov, lahko to predstavlja kršitev dolžnostnega ravnanja dobavitelja programske opreme ter s tem njegovo sankcioniranje. Primerljivo določbo vsebuje tudi veljavni zakon, ki ureja davčni postopek in zakon, ki ureja davčno potrjevanje računov.

K 16. členu (seznam ponudnikov e-poti)

Zaradi zagotavljanja preglednosti poslovanja ponudnikov e-poti in kakovostne, varne, verodostojne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov zakon ureja obveznost vpisa ponudnikov e-poti v seznam ponudnikov e-poti, kot enotne centralne evidence, iz katere bo izdajatelj pridobil podatke, potrebne za njegovo izmenjavo (npr. podatek o ponudniku e-poti prejemnika). Seznam ponudnikov e-poti vzpostavi, vodi in vzdržuje UJP. V seznamu ponudnikov e-poti se vodijo podatki o ponudnikih e-poti in njihovih prejemnikih e-računov. Seznam je javen in brezplačno dostopen na spletni strani UJP. Posredovanje podatkov v seznam ponudnikov e-poti in prejemanje podatkov iz seznama ponudnikov e-poti bo avtomatično, zato bo moral biti ponudnik e-poti sposoben izmenjave teh podatkov s seznamom ponudnikov e-poti.

Na seznamu ponudnikov e-poti je na podlagi zakona vpisan tudi UJP kot enotna vstopna in izstopna točka za proračunske uporabnike in Mini blagajno. UJP v seznam vpiše svoje prejemnike e-računov oziroma e-dokumentov, in sicer proračunske uporabnike in uporabnike Mini blagajne, ki Mini blagajno uporabljajo za izdajanje ali prejemanje e-računov.

Pri ponudniku e-poti, se vodi tudi šifra ponudnika e-poti, ki jo določi UJP.

K 17. členu (vpis subjekta v seznam ponudnikov e-poti)

Vpis v seznam ponudnikov e-poti izvede UJP. Za vpis v seznam ponudnikov e-poti mora imeti subjekt, ki se želi vpisati na seznam ponudnikov e-poti sprejete splošne pogoje opravljanja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov z vsebino, ki jo določa prvi odstavek 21. člena predloga zakona, in z UJP uspešno opraviti test izmenjave e-računov in povratnih sporočil, test izmenjave podatkov seznama ponudnikov e-poti ter z davčnim organom test posredovanja e-računov. S testom izmenjave se bo zagotovila sposobnost komuniciranja ponudnika e-poti z ostalimi ponudniki e-poti, pošiljanja in prevzemanja podatkov iz seznama ponudnikov e-poti ter poročanja FURS.

UJP izvede vpis v seznam ponudnikov e-poti z odločbo na podlagi vloge. Obliko, vsebino ter način oddaje vloge predpiše minister, pristojen za finance. V tem členu je urejeno ravnanje UJP v primeru nepopolne, pomanjkljive vloge in v primeru neizpolnjevanja pogojev za vpis na seznam ponudnikov e-poti. Ker je za izvajanja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov pogoj za vpis na seznam ponudnikov e-poti, UJP v postopkih vpisa odloča o pravicah in obveznostih subjektov, gre za upravno zadevo, zato se za vodenje postopka vpisa ponudnikov e-poti in izdajanje aktov v tem postopku, uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Predlog zakona ureja, da v primeru nepopolne vloge UJP vlagatelja pozove, da v roku 5 dni dopolni vlogo. Če vlagatelj vloge ne dopolni v določenem roku, UJP vlogo s sklepom zavrže. V primeru nepopolnih splošnih pogojev opravljanja storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov UJP pozove vlagatelja, da v roku, ki ga določi UJP, dopolni splošne pogoje. Če vlagatelj splošnih pogojev ne dopolni v določenem roku, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa v seznam ponudnikov e-poti. V primeru neuspešno opravljenega testa izmenjave e-računov in povratnih sporočil, testa izmenjave podatkov seznama ponudnikov e-poti ali testa posredovanja e-računov davčnemu organu UJP obvesti vlagatelja o neskladnostih ter določi rok za odpravo neskladnosti. Po odpravljenih neskladnostih se test izmenjave e-računov in povratnih sporočil, test izmenjave podatkov iz seznama ponudnikov e-poti oziroma test posredovanja e-računov davčnemu organu ponovno izvede. Če vlagatelj neskladnosti ne odpravi v določenem roku ali je ponoven test neuspešen, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa v seznam ponudnikov e-poti.

V tem členu je urejeno tudi, da mora v primeru neuspešnega testa posredovanja e-računov davčnemu organu FURS UJP obvestiti o neskladnostih, ki jih mora vlagatelj odpraviti z namenom, z namenom, da lahko UJP vlagatelja v okviru vodenja postopka pozove k odpravi neskladnosti.

UJP v postopku vpisa v seznam ponudnikov e-poti izdaja upravne sklepe in odločbe, zoper katere ni pritožbe, je pa dovoljen upravni spor.

K 18. členu (izbris ponudnika e-poti iz seznama ponudnikov e-poti)

Izbris ponudnika e-poti iz seznama ponudnikov e-poti izvede UJP z upravno odločbo. Pri vodenju postopka izbrisa UJP uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, če ni s tem predlogom drugače določeno.

UJP opravi izbris na podlagi vloge ponudnika e-poti, torej po njegovi odločitvi. UJP pa lahko izvede izbris tudi po uradni dolžnosti, ko ponudnik e-poti ne zagotavlja podatkov, ki jih mora zagotavljati za namen vodenja seznama ponudnikov e-poti, ne zagotavlja kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti ali ni več sposoben izmenjave e-računov z UJP ali podatkov seznama ponudnikov e-poti ali poročanja FURS, torej izvajanja obveznosti, ki jih določa ta zakon.

Zoper odločitev o izbrisu je ni dovoljena pritožba, je pa dovoljen upravni spor.

K 19. členu (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

Ta člen določa, da UJP v postopku odločanja o vpisu v seznam ponudnikov e-poti, uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, če ni s tem zakonom določeno drugače. V konkretnem postopku gre namreč za odločanje o pravicah in obveznostih subjektov, kajti pogoj za izvajanje storitev ponudnikov e-poti po predlogu zakona, je vpis v seznam ponudnikov e-poti. Seznam ponudnikov e-poti je namreč predviden zaradi zagotavljanja preglednosti poslovanja ponudnikov e-poti in kakovostne, varne, verodostojne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov.

K 20. členu (vodenje prejemnika v seznamu ponudnikov e-poti)

Predlog zakona predvideva izmenjavo e-računov med poslovnimi subjekti prek ponudnikov e-poti, in sicer v relaciji ponudnik e-poti izdajatelja – ponudnik e-poti prejemnika. Zato, da lahko ponudnik e-poti izdajatelja uspešno dostavi e-račun prejemniku (prek ponudnika e-poti prejemnika), potrebuje podatke o naslovu za izmenjavo e-računov, prek katerega bo prejemnik ta e-račun prejel. Iz tega razloga je predlogu zakona predvideno, da se pri ponudnikih e-poti vpisujejo tudi podatki o prejemnikih e-računov, ki ponudnikom e-poti izdajateljev omogočajo identifikacijo prejemnika.

Ponudnik e-poti mora voditi podatke o svojih prejemnikih e-računov. Te podatke mora ažurno sporočati UJP, ki jih vodi v seznamu ponudnikov e-poti. Sporočanje podatkov UJP bo omogočeno prek neposredne povezave ponudnika e-poti prejemnika s seznamom ponudnikov e-poti. Če ponudnik e-poti ne bo vodil in UJP zagotavljal točnih in ažurnih podatkov o svojih prejemnikih e-poti, ga bo UJP lahko po uradni dolžnosti izbrisal iz seznama ponudnikov e-poti.

Prejemnik e-računov in e-dokumentov bo lahko, v primeru, da ga bo na seznamu ponudnikov e-poti vodil ponudnik e-poti, ki ni njegov ponudnik e-poti, od ponudnika e-poti zahteval, da ga umakne iz svojega seznama prejemnikov. Če ponudnik e-poti tega ne bo izvedel v določenem roku, lahko prejemnik e-poti izbris zahteva od UJP.

Podatki o ponudnikih e-poti pri določenem poslovnem subjektu se bodo vpisali tudi v PRS. Podatke za vpis v PRS bo zagotavljal UJP iz seznama ponudnikov e-poti.

K 21. členu (zagotavljanje kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti)

Zaradi zagotavljanja kakovosti in preglednosti poslovanja ponudnikov e-poti in varstva interesov uporabnikov e-poti so v tem členu opredeljene informacije o storitvah, ki jih mora ponudnik e-poti javno objavljati na svoji spletni strani, ter njegove druge obveznosti v zvezi z izvajanjem storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov.

Ponudnik e-poti mora v okviru svojih storitev uporabnikom zagotavljati varno in zanesljivo izmenjavo e-računov ter e-dokumentov in pristnost njihovega izvora, ohranjanje celovitosti vsebine e-računov in e-dokumentov ter e-prilog med prenosom, ter odprto povezovanje z drugimi ponudniki e-poti ter izmenjavo e-računov in e-dokumentov med ponudniki. Prav tako mora ponudnik e-poti zagotavljati izmenjavo povratnih sporočil o dostavi e-računa in e-dokumenta ter izmenjavo povratnih sporočil o vsebinski potrditvi ali zavrnitvi e-računa.

Ponudnik e-poti ne sme pri svojem poslovanju omejevati konkurence ali ustvarjati okoliščin, ki pomenijo, krajevno, stvarno ali osebno diskriminacijo drugih ponudnikov storitev ali uporabnikov e-poti ali drugo diskriminacijo, ki krši načelo enakopravne obravnave drugih udeležencev v procesu izmenjave e-računov. Zato predlog zakona zavezuje ponudnika e-poti, da ne sme omejevati možnosti povezovanja uporabnikov e-poti z drugimi ponudniki e-poti, omejevati izmenjave e-računov in e-dokumentov med posameznimi uporabniki e-poti, ovirati prehoda uporabnikov e-poti med ponudniki e-poti ali postavljati nesorazmernih pogojev pri povezavah z drugimi ponudniki e-poti in medsebojni izmenjavi e-računov in e-dokumentov. S tem je omogočeno, da ima en uporabnik e-poti lahko več ponudnikov e-poti. Izjeme od teh pravil so dovoljene le s tem ali posebnim zakonom, kot je zakon, ki ureja plačilne in druge spremljajoče javnofinančne storitve. Zaradi posebnosti delovanja sistema EZR ter finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov in drugih posebnosti, vezanih na izvrševanje državnega in občinskih proračunov, morajo proračunski uporabniki prejemati in izdajati e-račune in e-dokumente izključno prek enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP.

Ponudnik e-poti mora z namenom identifikacije in spremljanja e-računa vsakemu e-računu in e-dokumentu določiti tudi neponovljivo identifikacijsko številko.

K 22. členu (obveznosti izdajateljev in prejemnikov e-računov v zvezi s hrambo e-računov)

Poslovni subjekti morajo zagotoviti hrambo e-računov v skladu z zahtevami ZDDV-1 in predpisi, ki urejajo knjigovodsko in računovodsko poslovanje.

UJP lahko proračunskim uporabnikom zagotavlja uporabo storitev hrambe e-računov. Pogoji za opravljanje te storitve so določeni z Zakonom o varstvu arhivskega in dokumentarnega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14; v nadaljnjem besedilu: ZVDAGA) in v podzakonskih predpisih na področju hrambe dokumentarnega gradiva. UJP lahko to storitev opravlja neposredno, če izpolni vse predpisane pogoje in pri državnem arhivu pridobi status ponudnika storitev e-hrambe, ali posredno, tako da v imenu in za račun zainteresiranih proračunskih uporabnikov izvede postopek oddaje skupnega javnega naročila v skladu z ZJN-3 in z izbranim ponudnikom sklene pogodbo, v kateri se podrobneje določi obseg in način opravljanje oziroma uporabe teh storitev.

K 23. členu (hramba prometnih podatkov o izmenjanih e-računih in e-dokumentih)

Ta člen zavezuje ponudnika e-poti ter poslovni subjekt, ki neposredno izmenjuje e-račune in e-dokumente, da mora hraniti prometne podatke o izmenjanih e-računih in e-dokumentih prek njegovega informacijskega sistema dve leti od prejema ali pošiljanja e-računa oziroma e-dokumenta.

Obveznost hrambe velja tudi za pretvorbe e-računa kadar ponudnik e-poti izdajatelja izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

V drugem odstavku je določen minimalni nabor prometnih podatkov, in sicer identifikacijska številka e-računa in e-dokumenta, datum posredovanja in prejema, identifikacijske podatke izdajatelja in prejemnika (najmanj davčna številka) ter podatke o dostavi e-računa in e-dokumenta.

S tretjim odstavkom je določeno, da za hrambo prometnih podatkov e-računov ne veljajo predpisi, ki urejajo hrambo dokumentarnega gradiva.

K 24. členu (nadzor nad izvajanjem zakona)

V tem členu so opredeljene pristojnosti UJP, FURS, Ministrstva za javno upravo, ki je pristojno za področje javnih naročil in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za nadzor na izvajanjem posameznih določb tega zakona. Nadzorni organi so hkrati prekrškovni organi, kot je opredeljeno v drugem odstavku 45. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US), zato v tem zakonu ni potrebno urejati izrecnega pooblastila nadzornih organov za vodenje prekrškovnega postopka in izrekanje sankcij.

Pooblastila in pristojnosti FURS in TIRS pri izvajanju inšpekcijskega nadzora na terenu oziroma pri zavezancih določajo drugi zakoni, kot npr. Zakon o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14, 39/22 in 14/23), Zakon o tržni inšpekciji (Uradni list RS, št. 20/97) in Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14).

K 25. členu (prekrški)

V tem členu so urejene globe za prekrške. S predlaganimi sankcijami bo doseženo dosledno izvajanje in upoštevanje vseh obveznosti, ki jih prinaša zakon.

K 26. členu (izdaja podzakonskega predpisa)

Minister za finance izda predpise, določene v petem odstavku 13. člena in četrtem odstavku 14. člena (posredovanje e-računov in podatkov o računih FURS), šestem odstavku 16. člena (seznam ponudnikov e-poti), tretjem odstavku 17. člena (vsebina, oblika ter način oddaje vloge za vpis v seznam ponudnikov e-poti), četrtem odstavku 20. člena (zagotavljanje podatkov o prejemnikih) in drugem odstavku 21. člena (kakovost storitev in informacij za uporabnike e-poti) roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

K 27. členu (razveljavitev in prenehanje uporabe predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe 1.a in 1.b člena, štirinajste do vključno devetnajste alineje 2. člena, 28. člena, 28.a člena, desete alineje prvega odstavka 34. člena in 34.a člena Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19; ZOPSPU-1).

Določba ZOPSPU-1, ki ureja pošiljanje e-računov proračunskim uporabnikom prek spletnega programa UJP ali ponudnikov plačilnih storitev ali ponudnikov procesne obdelave podatkov, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov, se bo uporabljala do začetka obveznosti izmenjave e-računov med vsemi poslovnimi subjekti. Namen te določbe je, da se za čas, ko še ni vzpostavljen seznam ponudnikov e-poti zagotovi nemotena izmenjava e-računov s proračunskimi uporabniki.

Za poslovne subjekte se prenehajo uporabljati prvi, drugi in tretji odstavek 84. člena ZDDV-1 pod pogojem, da Svet (EU) sprejme sklep (v nadaljnjem besedilu: Izvedbeni sklep Sveta EU), s katerim se izda dovoljenje Republiki Slovenije za uporabo posebnega ukrepa, ki odstopa od 218. in 232. člena Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjene s Sklepom Sveta o spremembi direktiv (EU) 2017/2455 in (EU) 2019/1995 glede datumov prenosa in začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L št. 244 z dne 29. 7. 2020, str. 3) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2006/112/ES).

Naznanilo o objavi Izvedbenega sklepa Sveta EU in izpolnitvi pogoja iz prejšnjega odstavka objavi v Uradnem listu Republike Slovenije minister, pristojen za finance.

Minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije objavi tudi naznanila, ki se nanašajo na spremembe ali prenehanje veljavnosti Izvedbenega sklepa Sveta EU, ter naznanila, ki se nanašajo na uporabo prvega, drugega in tretjega odstavka 84. člena ZDDV-1, če Svet EU zavrne vlogo Republike Slovenije za podaljšanje veljavnosti posebnih ukrepov, ki odstopajo od 218. in 232. člena Direktive Sveta 2006/112/ES.

K 28. členu (prenehanje veljavnosti pogodb)

Člen ureja prenehanje veljavnosti pogodb, ki jih ima za namen izmenjave e-računov s proračunskimi uporabniki UJP sklenjen z ponudniki e-poti. Sklenitev pogodb ne bo več potrebna, kajti izmenjava se bo izvajala za vse enotno in to je prek ponudnikov e-poti, ki so vpisani v seznam ponudnikov e-poti.

K 29. členu (začetek veljavnosti in uporabe zakona)

Ta člen ureja začetek veljavnosti in uporabe zakona, pri čemer so bile upoštevane posebnosti in okoliščine, vezane na posamezne kategorije zavezancev ter obdobje, ki ga FURS in UJP potrebuje za zagotovitev aplikativne opreme za izvajanje predloga tega zakona.

Vsi subjekti, ki za proračunske uporabnike in naročnike izvajajo storitve ali dobavljajo blago, morajo takoj po uveljavitvi zakona tej kategoriji prejemnikov izdajati izključno e-račune. To velja tudi, za proračunske uporabnike, ki za svoje storitve ali dobave blaga izstavljajo račune drugim proračunskim uporabnikom ali naročnikom.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- MSP test
- Korelacijska tabela
- Izjava o skladnosti